

Indholdsfortegnelse - Bilag

Indholdsfortegnelse - Bilag	1
2.1 Siden sidst	2
Bilag 1: Brev om lånedispensation for 2025-26 til udvidelse af botilbudskapaciteten på det specialiserede socialområde	2
Bilag 2: Greater Copenhagen ønsker til revision af Øresundsftalen	7
Bilag 3: Svar til KKR og Greater Copenhagen vedr. Øresundsftalen	9
3.3 Anbefalinger fra ekspertgruppe for fremtidens erhvervsstøtte	11
Bilag 1: Henvendelse vedrørende Ekspertgruppen for fremtidens erhvervsstøtte fra hovedstadens 29 borgmestre_11.03-2024.....	11
3.4 Erhvervshus Hovedstaden - resultater i 2023	14
Bilag 1: Årsafrapportering Erhvervshus Hovedstaden Resultatkontrakt 2023	14
Bilag 2: Årsberetning 2023 Erhvervshus Hovedstaden	19
3.5 Energi på Tværs – forslag om projektfortsættelse	43
Bilag 1: Projektbeskrivelse for Energi på Tværs 4.....	43
Bilag 2: Udkast til finansieringsmodel for Energi på Tværs 4.....	51
3.6 Afslutningsrapport fra VIP klimaprojekter	53
Bilag 1: Klimaindsatser i KKR Hovedstaden-Katalog for VIP klimaprojekter	53
3.7 Finansiering af kommunal programledelse til tværsektoriel telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med hjertesvigt	88
Bilag 1: Udfoldelse af programledelsens opgaver i telehjerter	88
Bilag 2: Finansiering pr. kommunal programledelse til tværsektoriel telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med hjertesvigt-.....	91
3.8 Klinisk organisatorisk driftsorganisation for tværsektoriel telemedicin	93
Bilag 1: Klinisk-organisatorisk driftsorganisation (KOD) for tværsektoriel telemedicin	93
Bilag 2: Finansiering pr. kommune til klinisk organisatorisk driftsorganisation for tværsektoriel telemedicin	113
3.10 Omorganisering af Skoletjenesten	115
Bilag 1: Referat af bestyrelsesmøde i Skoletjenesten (29112023)	115
3.11 Præsentation af mobilitetens udvikling i hovedstadsområdet fra 2025 til 2035 – Den tværgående mobilitetsanalyse for hovedstadsområdet del 1	118
Bilag 1: FINAL_Ikke-teknisk resumé for tværgående mobilitetsanalyse - del 1	118
Bilag 2: Vision for fælles infrastruktur- og mobilitetsindsatser i hovedstadsområdet_februar 2023	137
Bilag 3: Informationsark Mobilitetsanalyse.....	140

2.1

Siden sidst

Brev om lånedispenation for 2025-26 til udvidelse af botilbudskapaciteten på det specialiserede socialområde

Der er som led i økonomiaftalen for 2024 etableret en lånepulje på i alt 1,5 mia. kr. i 2024-2026 til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet på socialområdet, dvs. tilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Lånepuljen udgør henholdsvis 600 mio. kr. i 2025 og 700 mio. kr. i 2026. Ansøgnings- og fordelingskriterier med mere fremgår af skemaet nedenfor.

Ansøgning om lånedispenation sker via www.indtast.dk. Navnet på ansøgningsskemaet i www.indtast.dk er LanBotilbud_2025-26.

Der vil være åbent for ansøgninger om lånedispenation til lånepuljen d. 1. – 15. maj 2024. Tilsagn eller afslag på ansøgning om lånedispenation forventes meddelt senest ved udgang af juni 2024.

Praktiske oplysninger om indtast.dk

Ved ansøgning skal brugernavne og kodeord anvendes.

Kommunens brugernavn er "ansog" efterfulgt af kommunenummer. Som eksempel skal Københavns Kommune anvende brugernavnet "ansog101"

Kodeord vil blive sendt i en separat mail.

Når brugernavn (ansog***) og kodeord (7 tal) er indtastet trykkes "Logon".

De indtastede oplysninger gemmes i ministeriets database, når der trykkes "Send". Efterfølgende ændringer i ansøgningen kan løbende ses og gemmes ved at trykke "Send". Hvis der ønskes et print af det indtastede, kan der med fordel trykkes "Vis" før udprint.

Den endelige indtastning/ansøgning godkendes ved at trykke "Godkend", hvorefter det indtastede ansøgningsskema vises i en udskrivningsvenlig udgave med dato- og underskriftsline nederst. Denne udgave kan herefter udskrives og underskrives med dato som intern kvittering og dokumentation for ministeriets modtagelse af ansøgningen.

Såfremt der skulle opstå problemer i forbindelse med anvendelse af brugernavn og kodeord, kan henvendelse rettes til August Zillo Vous (azv@im.dk / 7228 2552), Alexander Blankholm (albl@im.dk / 7228 2555) og Tonny Pedersen (top@im.dk / 7228 2582).

Socialfaglige spørgsmål og spørgsmål vedrørende adgangs- og fordelingskriterier kan rettes til Dorthe Skov Jeppesen (dos@sbst.dk / 41 93 25 12)

Med venlig hilsen

Jonatan Basby

Ansøgning om lånedispensation for 2025 og 2026 til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet på socialområdet

Ansøger: _____

Ansøgning om lånedispensation for 2025 og 2026 til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet på socialområdet indtastes og godkendes **senest den 15. maj 2024**.

Spørgsmål vedr. indtast.dk kan besvares af August Zillo Vous (azv@im.dk / 72 28 25 52) eller Alexander Blankholm (albl@im.dk / 72 28 25 55). Socialfaglige spørgsmål forud for ansøgningen kan rettes til Dorthe Skov Jeppesen (dos@sbst.dk / 41 93 25 12).

Baggrund for puljen

Som led i økonomiaftalen for 2024 blev det aftalt at løfte kommunernes anlægsinvesteringer ekstraordinært med 0,2 mia. kr. i 2024, 0,6 mia. kr. i 2025 og 0,7 mia. kr. i 2026 til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet på det specialiserede socialområde med henblik på at understøtte en mere rimelig prissætning på området. Løftet sker ekstraordinært og er med henblik på at sikre et længerevarende fokus på udbygning af den samlede kommunale botilbudskapacitet ved investeringer i botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108.

Hvad kan der ansøges om?

Udmøntningen sker med henblik på at sikre, at puljen bidrager til udbygningen af den kommunale botilbudskapacitet for borgere på tværs af forskellige kommuner, der bidrager til at fremme en mere rimelig prissætning.

Kommunen indsender én samlet afsøgning for alle projekter med henblik på udvidelsen af botilbudskapaciteten i kommunen, til hvilke der søges om lånedispensation. I forbindelse med ansøgningen skal der udarbejdes én samlet projektbeskrivelse for samtlige projekter, jf. nedenfor.

Kriterier, der skal opfyldes for at give adgang til lånepuljen i 2025 og 2026

1. Der kan alene ansøges om låneadgang til udvidelse af botilbudskapaciteten for så vidt angår botilbud opført efter SEL §§ 107 og 108.
2. Projekterne skal føre til en udvidelse af den samlede botilbudskapacitet i kommunen, medregnet tilbud opført efter ABL § 105. Der kan således ikke opnås låneadgang til at omdanne eksisterende pladser efter ABL §105 til pladser efter SEL §§ 107 og 108.
3. Udvidelsen af kapaciteten skal kunne gennemføres inden udgangen af 2026.
4. Der kan alene ansøges om låneadgang til projekter med en samlet bruttoanlægsudgift over 20 mio. kr. i alt i 2025 og 2026 mhp. at understøtte udbygning af kapacitet, der kan være vanskelig at prioritere for den enkelte kommune.
5. Minimum 25 pct. af pladserne skal være til rådighed for andre kommuner end den kommune, der ansøger om låneadgang til et projekt, der øger botilbudskapaciteten.
6. Projekterne skal føre til en udvidelse af den samlede botilbudskapacitet. Der kan dog i særlige tilfælde gives støtte til vedligeholdelse af eksisterende pladser, hvis det kan sandsynliggøres, at pladserne uden renovering ellers vil bortfalde fra den kommunale kapacitet inden for en overskuelig årrække.

Vægtningskriterier

Der foretages en samlet vurdering af ansøgningsskemaet og projektbeskrivelsen med udgangspunkt i nedenstående vægtningskriterier.

Projekter, der er koordineret i regi af KKR mv.

Der gives særligt prioritet til projekter, der er koordineret i regi af KKR, sekundært er koordineret i andre tværkommunale samarbejder, dog under hensyntagen til en geografisk balanceret fordeling af lånepuljen,

således at minimum et projekt i hver af de fem regioner prioriteres, hvis der indkommer ansøgninger fra kommuner i alle regioner.

Udvælgelse i tilfælde af, at det ansøgte beløb overstiger lånepuljens størrelse

Der foretages en vurdering af, hvordan ansøger beskriver projektets sammenhæng mellem aktiviteter, herunder kommunes plan for udvidelsen af botilbuds-kapaciteten, tidsplanen herfor, det ansøgte beløb mv., der samlet set kan forventes at bidrage til opfyldelse af lånepuljens formål. Som en del af vurderingen vægtes følgende kriterier i prioriteret rækkefølge:

1. Størrelse (udgiftsmæssigt).
2. Andelen af pladser, der står rådighed for kommuner uden for den kommune, som botilbuddet er etableret af.
3. Geografisk spredning – minimum et projekt i hvert af de fem regioner prioriteres, hvis der indkommer ansøgninger fra kommuner i alle regioner.
4. Beskrivelse af, hvordan projekterne bidrager til bedre prissætning af botilbudspladser ift. det nuværende, herunder på baggrund af kommunernes beskrivelse i ansøgning heraf, eventuel oplysning om referencepris (takst) fra nuværende tilbud (kommunalt/privat) mv.

Ansøgning til lånepulje til udvidelse af den kommunale botilbudskapacitet

Projekt	A	B	C	D	E	F	G
	Anfør konkret(e) projektnavn(e) på de enkelte anlægsprojekter til udvidelse af botilbudskapaciteten efter SEL §§ 107 og 108	Ansøgt lånebeløb for 2025 (i hele 1.000 kr.)	Ansøgt lånebeløb for 2026 (i hele 1.000 kr.)	Hvor meget udvider projektet botilbudskapaciteten i 2025? (antal pladser)	Hvor meget udvider projektet botilbudskapaciteten i 2026? (antal pladser)	Hvor stor en del af pladserne forventes at være til rådighed for andre kommuner? (pct)	Hvornår forventes projektet afsluttet? (angiv dato som dd/mm/åååå)
1							
2							
3							
4							
5							
	I alt						

Såfremt der ønskes om at indsende ansøgning til mere end fem projekter bedes kommunen rette henvendelse til Jonatan Basby (joba@im.dk / 72 28 24 38).

Som led i ansøgningen skal der i nedenstående tekstfelter indføres en samlet beskrivelse af projektet/-erne i kommunen (i alt højst ca. 4.000 tegn). I projektbeskrivelsen skal følgende oplyses:

1. Hvor meget og hvordan projektet/-erne bidrager til udvidelse af den samlede kommunale botilbudskapacitet. Beskrivelse af projektet/-erne, herunder den primære målgruppe, evt. sammenhæng med andre tilbud mv.

[tekstfelt]

2. Angivelse af, hvor stor en andel af projektets/-ernes kapacitetsudvidelse, der forventes at være til rådighed for andre kommuner.

[tekstfelt]

3. Beskrivelse af hvordan projektet/-erne kan bidrage til bedre prissætning af botilbudspladser.

[tekstfelt]

4. Angivelse af ansøgt låneadgang for hhv. 2025 og 2026.

[tekstfelt]

5. Tidsplan for den forventede ibrugtagning af de pladser, der forventes etableret med projektet/-erne.

[tekstfelt]

6. Angivelse af, om projektet/-erne medfører nyetablering af pladser eller renovering af eksisterende pladser. Det skal hertil angives, om nyetablering af pladser er nybyggeri eller inden for eksisterende bygning.

[tekstfelt]

Dokumentation for det fælleskommunale element i det ansøgte projekt, fx referat af drøftelse i KKR, aftale mellem flere kommuner eller lignende bedes sendt til tilskudsforvaltning@sbst.dk mærket "Lånepulje".

Kort indberetningsvejledning:

De indtastede oplysninger gemmes i ministeriets database, når der trykkes 'Send'. Efterfølgende ændringer i ansøgningen kan løbende ses og gemmes ved at trykke 'Send'. Ved evt. ønske om et print af det indtastede i en udskrivningsvenlig udgave kan der med fordel trykkes 'Vis' før udprint.

Den endelige indtastning/ansøgning godkendes ved at trykke 'Godkend', hvorefter det indtastede ansøgningsskema vises i en udskrivningsvenlig udgave med dato- og underskriftslinje nederst. Denne udgave kan herefter udskrives og underskrives med dato som intern kvittering og dokumentation for afsendelse af ansøgningen.

Kontaktoplysninger til kommunal(e) sagsbehandler(e):

Navn(e) og titel	
Telefonnumre	
Sagsbehandler(e) og afdelingens e-postkasser (adskil flere med semikolon)	

[Sådan behandler vi personoplysninger](#)

2.1

Siden sidst

Greater Copenhagen ønsker til revision af Øresundsftalen

Incitamentet til at pendle over Øresund efter arbejde – uanset om det er fra Danmark mod Sverige eller fra Sverige mod Danmark – afhænger i høj grad af, om det er økonomisk attraktivt og økonomisk forudsigeligt. Desværre er det ikke så økonomisk attraktivt og forudsigeligt, som det kunne være.

Skatteforholdene for den grænseoverskridende arbejdskraft reguleres af den bilaterale *Øresundsftale* indgået mellem Danmark og Sverige i 2003. Denne aftale har mange gode elementer i sig, der understøtter incitamentet til at pendle over Øresund efter arbejde. Imidlertid viser Greater Copenhagen's analyser og dialog med arbejdspendlere og virksomheder, at fire forhold i aftalen ikke er befordrende for grænseoverskridende arbejdspendling. Derfor er det Greater Copenhagen's politiske ønske at:

1. Den nuværende regel om at en medarbejder, der arbejdspendler over Øresund, maksimalt må arbejde hjemme 50% af arbejdstiden i en given tre-måneders periode ift. skattereglerne ændres til at det opgøres for en 12-måneders periode. Dette giver arbejdsgiver og arbejdstagere meget mere frihed til at tilrettelægge arbejdet som de finder bedst.
2. Den nuværende regel om, at danske virksomheder skal betale forskudsskat for ansatte bosat i Sverige, der arbejder mere end 50% i Sverige (fx som hjemmearbejde), skal ændres, så alle arbejdsgiverafgifter, inkl. forskudsskat alene, skal betales i det land, hvor virksomheden har til huse.
3. De danske og svenske myndigheder gensidigt anerkender pensionsindbetalinger i hinandens lande, så en pensionsindbetaling på den anden side af Øresund ikke beskattes anderledes end hvis man havde tjent den i bopælslandet.
4. Offentligt ansatte også omfattes af Øresundsftalen, så de fremover får de samme skatteforhold som privatansatte, der arbejdspendler over Øresund.

2.1

Siden sidst

Skatteministeriet

Regionsrådsformand og formand for Greater Copenhagen
Lars Gaardhøj
Borgmester og formand for KKR Hovedstaden
Steen Christiansen
Borgmester og næstformand for KKR Hovedstaden
Karsten Längerich

7. marts 2024
J.nr. 2024 - 1012

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
DK 1402 – København K

Telefon +45 33 92 33 92
Mail skm@skm.dk

www.skm.dk

Kære Lars, Steen og Karsten

Tak for jeres henvendelse, hvor I opfordrer regeringen til at få afsluttet de igangværende forhandlinger mellem Skatteministeriet og det svenske finansdepartement om en revision af Øresundsafalen.

Det er klart, at ambitionen om at gøre Norden til verdens mest integrerede region vil kunne understøttes af en revision af Øresundsafalen. Heldigvis skrider Skatteministeriets dialog med Sverige om en revision af Øresundsafalen frem og er konstruktiv. Og jeg kan oplyse, at der er fokus på de emner, som er oplyst i bilaget fra Greater Copenhagen. Men samtidig er der også tale om vanskelige drøftelser af forslag, som potentielt kan indebære et mindreprovenu for Danmark.

Så uanset det store potentiale, der er i et integreret arbejdsmarked på tværs af Øresund, skal der findes en afbalanceret løsning for så vidt angår økonomien mellem landene. Og det er mit håb, at Danmark og Sverige vil kunne blive enige om et resultat, som begge lande kan være tilfredse med – og som vil kunne medvirke til at fremme integrationen af arbejdsmarkedet i Øresundsregionen.

Med venlig hilsen

Jeppe Bruus

3.3

Anbefalinger fra ekspertgruppe for fremtidens erhvervsstøtte

Vedrørende rapporten fra Ekspertgruppen for fremtidens erhvervsstøtte

Kære Morten Bødskov, Lars Løkke Rasmussen, Stephanie Lose og Nicolai Wammen

Vi – hovedstadsregionens 29 borgmestre - har med stor bekymring læst rapporten med anbefalinger fra Ekspertgruppen for fremtidens erhvervsstøtte. Desværre er der blandt rapportens anbefalinger forslag, der vil få vidtrækkende konsekvenser for erhvervsudviklingen på tværs af hovedstadsregionen, robustheden i forhold til den internationale konkurrence og have afledte effekter i hele landet.

Rapporten foreslår en fuld sanering af den statslige støtte til hhv. Copenhagen Capacity og Wonderful Copenhagen. Det efterlader os med en bekymring for, at saneringen vil have en negativ effekt for ikke kun hovedstaden men hele Danmark. Vi skriver derfor til jer med en opfordring til ikke at følge anbefalingerne om at fjerne basisfinansiering til de to organisationer. Hovedstaden er ikke i konkurrence med andre dele af Danmark, Hovedstaden er i konkurrence med andre hovedstæder. Det er afgørende, at der både på lokalt og nationalt niveau investeres i erhvervsfremmeaktørerne, Copenhagen Capacity og Wonderful Copenhagen, så vi kan fastholde Hovedstadens position i den internationale konkurrence.

Wonderful Copenhagen (WoCo) er et afgørende fundament under et komplekst turisterhverv i hovedstadsområdet og dermed for tusindvis af arbejdspladser inden for hotel, restauration og oplevelsesøkonomien. WoCo styrker spredningen og bredden af turismen og skaber gode rammer og samarbejdsmuligheder for erhvervet i en hovedstadsregion med 29 kommuner. Men WoCos virke er ikke kun godt for erhvervs- og kulturudviklingen i Hovedstadsområdet. WoCo varetager også nationale opgaver med udviklingen af både møde- og erhvervssturismen samt storbyturismen på tværs af landet og med at samle de danske krydstogtaktører samt sælge og markedsføre Danmark som krydstogtdestination.

Mange af hovedstadens turister tiltrækkes direkte på baggrund af WoCos indsatser, hvilket både øger omsætningen hos lokale virksomheder i hovedstadsregionen og hos underleverandører i hele landet. Store kongresser og events i hovedstadsområdet gavner hele landets erhvervsliv, der som alternativ til København ville placere sig i andre hovedstæder. Indsatserne skaber en styrket position for Danmarks internationale lufthavn (CPH), og det gavner hele landet, at internationale krydstogtskibe tiltrækkes til København, da det fører til yderligere besøg i andre danske havne.

Copenhagen Capacity (CopCap) varetager markedsføringsopgaver samt tiltrækning af talenter og investeringer til hele Østdanmark. CopCaps bidrag til at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne er en væsentlig opgave for, at Hovedstaden kan stå stærkt i den internationale konkurrence og kapløbet om investeringer og talent. CopCaps arbejde bidrager til at imødegå de informationsbarrierer, der kan være for, at særligt mindre lande får internationale investeringer, fordi de overses af virksomhederne. De internationale virksomheder og talenter kommer ikke af sig selv. Flere virksomheder peger direkte på, at de ikke havde fået øje på fordelene ved at etablere sig i Danmark eller have kunnet forblive her, havde det ikke været for CopCaps markedsføring eller tiltrækning af talenter internationalt.

CopCaps arbejde er således med til, at internationale virksomheder og arbejdskraft overhovedet får øje på Danmark som mål. Alternativet ville primært være andre metropolregioner og ikke andre regioner i Danmark. Og Danmark står ikke alene i at have sådanne indsatser, der er snarere reglen, at der findes lignende tiltag i andre europæiske lande.

Samtidig er det stærkt bekymrende, at – hvis anbefalingerne følges – går der samtidig imod aftalen ifm. Erhvervsfremmereformen i 2018, som centraliserede regionale udviklingsmidler. Tidligere var det Region Hovedstaden, som stod for basisfinansieringen af WoCo og CopCap, men med Erhvervsfremmereformen blev basisfinansieringen taget fra Region Hovedstaden (og dermed kommunerne i hovedstaden) og lagt på Finansloven med reference til vigtigheden af hovedstadens turisme. Hvis den statslige støtte nu fjernes, er der således tale om en væsentlig reduktion af de midler, som førhen tilfaldt Hovedstaden. Samtidig vil en sanering af den statslige støtte medføre, at Hovedstadens 29 kommuner - og i forhold til CopCap også Sjællands 17 kommuner - fremadrettet vil skulle finde nye midler til at understøtte de to organisationer. Der ville således blive taget en del midler ud af systemet, samtidig med at kommunerne vil få en ekstra udgift til erhvervsfremmeindsatser. Fjernes basisfinansieringen, bør midlerne således sendes tilbage til kommunerne i Hovedstadsregionen.

Hvis vi skal fastholde positionen i den internationale konkurrence og fortsat skabe udvikling, vækst og velstand til Østdanmark og med effekter for resten af Danmark, kræver det, at regeringen har visioner for, hvordan vi bevarer og videreudvikler en stærk Hovedstad, ligesom regeringen fortsat bør investere i, at der er gode forudsætninger for at skabe vækst og udvikling.

Derfor håber vi, at I vil undlade at følge Ekspertgruppens anbefaling om at sanere bevillingerne til CopCap og WoCo, og vi håber på, at vi har regeringens opbakning til, at en række vigtige erhvervs- og turismefremmeopgaver fortsat kan varetages for Hovedstadsregionen og Sjælland og med positive effekter for hele landet.

Med venlig hilsen

Hovedstadsregionens 29 borgmestre

Steen Christiansen, Borgmester, Albertslund Kommune
Karsten Längerich, Borgmester, Allerød Kommune
Sophie Hæstorp Andersen, Overborgmester, Københavns Kommune
Jesper Würtzen, Borgmester, Ballerup Kommune
Jacob Trøst, Borgmester, Bornholms Kommune
Kent Max Magelund, Borgmester, Brøndby Kommune
Kenneth Gøtterup, Borgmester, Dragør Kommune
Vicky Holst Rasmussen, Borgmester, Egedal Kommune
Thomas Lykke Pedersen, Borgmester, Fredensborg Kommune
Michael Vindfeldt, Borgmester, Frederiksberg Kommune
Tina Tving Stauning, Borgmester, Frederikssund Kommune
Ole Bondo Christensen, Borgmester, Furesø Kommune
Michael Fenger, Borgmester, Gentofte Kommune
Trine Græse, Borgmester, Gladsaxe Kommune

Kasper Damsgaard, Borgmester, Glostrup Kommune
Bent Hansen, Borgmester, Gribskov Kommune
Steffen Jensen, Borgmester, Halsnæs Kommune
Benedikte Kiær, Borgmester, Helsingør Kommune
Thomas Gyldal Petersen, Borgmester, Herlev Kommune
Kirsten Jensen, Borgmester, Hillerød Kommune
Anders Wolf Andresen, Borgmester, Hvidovre Kommune
Michael Ziegler, Borgmester, Høje-Taastrup Kommune
Morten Slotved, Borgmester, Hørsholm Kommune
Merete Amdisen, Borgmester, Ishøj Kommune
Sofia Osmani, Borgmester, Lyngby-Taarbæk Kommune
Ann Sofie Orth, Borgmester, Rudersdal Kommune
Britt Jensen, Borgmester, Rødovre Kommune
Allan S. Andersen, Borgmester, Tårnby Kommune
Henrik Rasmussen, Borgmester, Vallensbæk Kommune

3.4

Erhvervshus Hovedstaden - resultater i 2023

Afrapportering Resultatkontrakt 2023

Beskrivelse af metoderne for rapporteringen:

I Resultatkontrakt 2023 indgår flere typer af mål: kvantitative, kvalitative og procesmål. Rapporteringen vil derfor være en blanding af realiserede tal holdt op mod budget tal og om aktiviteterne er on track, i proces eller ikke igang. Der anvendes farveskala; grøn, gul og rød. Hvor det er relevant, anvendes kommentarfeltet til at beskrive handlinger og særligt ved afvigelser.

Kvantitativ målopfyldelse:

Grøn: 100%, Gul: 10% afvigelse, Rød: over 10% afvigelse.

Kvalitativ målopfyldelse:

Grøn: on track, Gul: i proces, Rød: ikke i gang.

Nr.	Mål	2023	Kommentar
1	Kendskabsgrad		
a	50 % af de vejledte virksomheder skal være nye sammenlignet med året før.	Realiseret 78	
b	100.000 månedlige visninger af nyhedsbrevet og SoMe.		
c	3000 flere abonnenter til nyhedsbreve.	Realiseret 3263	
d	50 artikler og klummer i medier	Realiseret 80	De ekstra ressourcer, vi har anvendt på Borgmesterbesøg, har givet et stort afkast på pressehistorier.
e	30 cases	Realiseret 43	De ekstra ressourcer, vi har anvendt på Borgmesterbesøg, har givet et stort afkast på cases.
f	Kendskabsgrad øges til 50%	Realiseret 35	Kendskabet er øget med 11 procentpoint fra 2022.
2	Bred geografisk spredning		
a	1500 specialiserede vejledninger inden for drift, vækst, iværksætteri, early warning og Trade council forløb. Heraf 30% med +5 ansatte (450).	Realiseret 1629	471 virksomheder havde +5 ansatte. Ud af de 1626 forløb var 437 Early Warning forløb.
b	1250 deltagere i kollektive forløb (fysisk eller virtuelt)	Realiseret 2574	

Nr.	Mål	2023	Kommentar
c	1250 individuelle hotline og korte fysiske sparringar.	Realiseret 1334	
d	Opsøgende indsats i samarbejde med 10 kommuner, hvor 10% af virksomheder med 5-50 ansatte kontaktes svarende til 640 virksomheder.	Realiseret 641	
3	Kvalitet, kompetencer og virksomhedernes tilfredshed		
a	Tilfredshed med de faglige kompetencer på 80%	Realiseret 81	
b	Net Promotor Score på 70	Realiseret 82	
4	Knudepunktsfunktion		
a	Der indledes samarbejde med 5 kerneinteressenter om virksomhedsrettede aktiviteter inden for internationalisering, bæredygtighed og digitalisering.		Der er etableret samarbejder med The Trade Council om international skalering og e-commerce, med Copenhagen Capacity om internationalt talent samt forberedt samarbejdsinitiativer med Invest in Denmark om investeringstiltrækning og med kommuner om grønne indkøb.
b	Erhvervshuset bidrager til udvikling af fyrtårnsaktiviteter i henh. Hovedstadsregionen og på Bornholm.		Erhvervshuset bidrager i høj grad til udvikling af erhvervsfyrtårn Hovedstaden. På Bornholm varetages de SMV-rettede opgaver af Business Center Bornholm, som Erhvervshuset har et tæt samarbejde med.
c	Der afholdes branchespecifikke rådgiverevents med det formål at skabe bedre samarbejde mellem Erhvervshuset, herunder kunderne og de private rådgivere.		Der har været afholdt tre rådgivervents; to inden for bæredygtighed, hvoraf et var i samarbejde med DI og et inden for digitalisering (salg og marketing).
d	Erhvervshuset samarbejder med og henviser til relevante aktører inden for rekruttering for at afhjælpe det store behov for kvalificeret arbejdskraft.		Erhvervshuset har styrket samarbejdet med Arbejdsmarkedskontoret Øst, Workindenmark, Copenhagen Capacity, eVejledning og flere kommuners rekrutteringsservice.
e	Der samarbejdes med Erhvervshus Sjælland og 7 andre partnere (universiteter, klynger og GTS'er) om etablering af en European Digital Innovation Hub (EDIH) med fokus på at øge anvendelsen af kunstig intelligens i SMV'ere.		Projektet er startet med nogle brede events "Kom i gang med AI." Der er også udviklet et AI-tjek til sparring med virksomhederne, og der har været afholdt de første videnforløb på universiteterne. Fokus er nu på at udvikle tilbud til de lidt mere modne virksomheder, som fx selv vil udvikle AI-løsninger.

Nr.	Mål	2023	Kommentar
f	Virksomhedernes anvendelse af eksterne rådgivere skal være på 50%	Realiseret 57	
5	Grøn omstilling og cirkulær økonomi		
a	Oplevet positiv effekt (i høj grad) efter vejledningen inden for grøn omstilling og cirkulær økonomi på 70%	Realiseret 69	
b	Virksomhedernes kendskab til Erhvervshusets ydelser inden for bæredygtighed skal være steget med 5 procentpoint ift kendskabsmålingen i 2021 svarende fra 65% til 70%.	Realiseret 76	Øget med 11 procentpoint.
c	Øge bæredygtighedsgraden hos vejlede virksomheder i 2023 med 2,5 procentpoint sammenlignet med 2022.		Opgøres ikke af hensyn til ikke at forstyrre virksomhederne med endnu et spørgeskema, og fordi der med bestyrelsens nye strategi ikke er lagt op til målinger af denne art. Erhvervshuset følger antallet af vejledninger inden for bæredygtighed,
6	Effekt i virksomhederne		
a	Oplevede positiv effekt på 70 % (i høj grad)	Realiseret 62	Virksomhederne har altid svaret lavere på dette spørgsmål, da den oplevede effekt ofte vil komme et stykke tid efter vejledningen. Ingen af Erhvervshusene har opfyldt målet, og spørgsmålet indgår ikke i spørgerammen for 2024.
b	Effekt ift mervækst, beskæftigelse og omsætning to år efter endt vejledning (vækst og drift).		Erhvervsstyrelsens opgørelsen for vejlede virksomheder i 2021 foreligger først i Q2. Seneste effektmåling, der omhandlede vejlede virksomheder i 2020, viste, at Erhvervshuset havde opnået alle tre effektmål.
7	Digitalisering		
a	Positiv effekt som følge af vejledning inden for digitalisering på 70%	Realiseret 70	

Nr.	Mål	2023	Kommentar
b	Øge digitaliseringsgraden hos vejledte virksomheder i 2023 med 2,5 procentpoint sammenlignet med 2022.		Opgøres ikke af hensyn til ikke at forstyrre virksomhederne med endnu et spørgeskema, og fordi der med bestyrelsens nye strategi ikke er lagt op til målinger af denne art. Erhvervshuset følger antallet af vejledninger inden for digitalisering, hvilket er øget.
8	Internationalisering		
a	Øge eksportgraden hos vejledte virksomheder i 2023 med 1 procentpoint sammenlignet med 2022.		Opgøres ikke af hensyn til ikke at forstyrre virksomhederne med endnu et spørgeskema, og fordi der med bestyrelsens nye strategi ikke er lagt op til målinger af denne art. Erhvervshuset følger antallet af vejledninger inden for internationalisering, hvilket er øget.

3.4

Erhvervshus Hovedstaden - resultater i 2023

Erhvervshus Hovedstadens

Årsberetning 2023

Genvej til udvikling og vækst
for virksomhederne

Indhold

Indledning	1
Effekt	2
Erhvervshus Hovedstaden	3
Bæredygtighed	4
Digitalisering	6
Internationalisering	8
Iværksætteri	10
Kvalificeret arbejdskraft	12
Nationale erhvervsfremme-programmer	14
Tilfredshed og anbefalinger	15
Synlighed og kommunikation	16
Kommunefordeling	20
Kontakt	21

Det med småt – om tallene i denne rapport

Nogle virksomheder kan gå igen på tværs af tilbud/aktiviteter. Der kan, for eksempel, sagtens være gennemført vækst/drift-sparring med kunder, som også har deltaget i et programforløb. Personer der har modtaget iværksættersparring via iværksætter-hotlinen, kan også have deltaget i en iværksætterintro. Deltagerne i events kan naturligvis have modtaget specialiseret vejledning og derfor, i tillæg, også være evalueret igennem resultatkontrakten. Der har været foretaget enkelte fejlregistreringer, som det ikke er muligt at korrigere. I løbet af året, og omkring datatræk, kan der forekomme adresse- og virksomhedsændringer (nedlukning m.m.). Vi arbejder løbende med data-vask, men der kan være enkelte fejl i adresser og kommuneplacering.

Indledning

Dansk økonomi og danske virksomheder har generelt klaret sig godt igennem 2023, og Erhvervshus Hovedstaden har haft fornøjelsen af at hjælpe mere end 5.000 iværksættere og små og mellemstore virksomheder med yderligere at styrke deres kompetencer, konkurrenceevne og tilpasningsdygtighed.

Samtidigt har vi i efterdønningerne af covid-krisen mødt en øget efterspørgsel på vores prisbelønnede 'Early Warning' program, som vejleder kriseramte virksomheder. Mange er her blevet hjulpet med en god afvikling, mens hele 55 procent har afværget en konkurs og fortsætter forretningen.

Vi har i årets løb haft fokus på at klæde virksomhederne på til at arbejde med bæredygtighed, ikke mindst til de ESG-rapporteringskrav, som i stigende grad bliver vigtige konkurrenceparametre for de små og mellemstore virksomheder. Vi har også zoomet ind på, hvordan det står til med internationaliseringen af virksomhederne i hovedstadsregionen, fordi vi gerne vil styrke vores indsats overfor de eksportparate. Vores undersøgelse viser, at 18 procent af de små og mellemstore virksomheder i regionen eksporterer, hvilket er dobbelt så meget som landsgennemsnittet, og at yderligere 13 procent er klar til at begive sig ud på de globale markeder. Det er godt nyt, da eksporten bidrager betragteligt til vores velfærd. Sidst, men ikke mindst, har vi sat tryk på videndelingen om anvendelsesmulighederne for kunstig intelligens, hvilket rigtig mange virksomheder har deltaget i.

Vi har i 2023 måtte reducere Erhvervshusets aktiviteter, da de store EU-REACT programmer, som skulle hjælpe virksomhederne godt igennem COVID-19-pandemien, er udfaset. Heldigvis har flere tusinde af hovedstadsregionens virksomheder stadig kunne nyde

godt af at deltage i bl.a. det succesfulde Virksomhedsprogram, Iværksætterdanmark og vores vækstaccelerator Beyond Beta. Vi er også glade for at kunne konstatere, at Iværksætterdanmark ikke alene bidrager til iværksætternes kompetenceudvikling, men at programmet med sine mere end 50 procent kvindelige deltagere også er med til at øge diversiteten i iværksætttermiljøet.

Igen i år kan vi konstatere høj effekt og stor tilfredshed med vores vejledning og ydelser. Målinger peger på, at vi har bidraget til, at de virksomheder, vi har hjulpet, har oplevet øget omsætning, beskæftigelse og produktivitet i sammenligning med en kontrolgruppe. Ligeledes er vi glade for, at virksomhedernes kendskab til Erhvervshus Hovedstaden er øget med hele 11 procent til 35 procent, og at vi har styrket samarbejdet med kommunernes lokale erhvervsservice og de mange andre aktører, der arbejder med samme formål som os – at gøre en forskel for virksomhederne.

Vi ser frem til i 2024 at fortsætte samarbejdet om at indfri hovedstadsregionens store vækstpotentiale.

Katrine Paaby Joensen, direktør i Erhvervshus Hovedstaden

Effekt for de vejledte virksomheder

BESKÆFTIGELSE

495
NYE JOB

= samlet mervækst på 47,4% i forhold til sammenlignelige virksomheder.¹

PRODUKTIVITET

57
PROCENT

= mervækst i produktivitet i forhold til sammenlignelige virksomheder²

EKSPORT

113
MIO. KR.

= samlet mervækst på 7% i forhold til sammenlignelige virksomheder.³

OMSÆTNING

412
MIO. KR.

= samlet mervækst på 28,5 % i forhold til sammenlignelige virksomheder.¹

PROGRAMTILSAGN

106
MIO. KR.

= fordelt på godt 1129 virksomheder i hovedstadsregionen gennem Erhvervshusets programmer.

Noter:

- 1: Tal gælder for vækstsegment, som er virksomheder med ambitioner og potentiale for vækst.
- 2: Tal gælder for driftssegment, som er virksomheder, der har brug for at optimere deres drift eller tage et nyt udviklingstrin for at fastholde og udvikle markedsmuligheder.
- 3: Tal gælder for både vækst- og driftssegment.

Kilde: Danmarks Statistik: Effektmåling fra for Erhvervsstyrelsen, maj 2023 og eksporttal for Erhvervshus Hovedstaden, november 2023. Danmarks Statistik har beregnet effekten af den vejledning virksomhederne har modtaget af Erhvervshus Hovedstaden i 2020. Virksomhedernes udvikling er målt to år efter vejledningen, og er sammenholdt med en sammenlignelig gruppe af virksomheder, som ikke har været i vejledning. Herved kan det afdækkes, hvilket bidrag vejledningen har givet virksomhederne på en række nøgletal.

Erhvervshus Hovedstaden ...

... er en investering i udvikling og vækst hos små og mellemstore virksomheder samt iværksættere i regionen. Vores mandat er bredspektret:

- Vi yder specialiseret, uvildig sparring om forretningsudvikling, der øger konkurrenceevnen, for eksempel indenfor digitalisering, internationalisering og bæredygtighed.
- Vi afholder events og workshops, som giver brugbare indblik i aktuelle emner og inspiration til at komme i gang med omstilling og optimering.
- Vi skaber og administrerer programforløb, der tilbyder ny viden og værktøjer, samt tilskud til skræddersyet ekspertrådgivning om det, der skal til for at øge produktivitet og udvikling.
- Vi er knudepunkt for virksomhederne, rådgivere, erhvervsorganisationer, klynger og andre, der understøtter hovedstadsregionens erhvervsliv, så virksomhederne oplever enkel adgang til de mange muligheder i erhvervs- og innovationsfremmesystemet.

Kræfterne er samlet

Vi finansieres af de 29 hovedstadskommuner, inklusive Bornholm, i fællesskab. Ved at samle kræfterne i ét fælles tværkommunalt kompetencecenter som Erhvervshus Hovedstaden, kan vi tilbyde virksomhederne specialiserede kompetencer, lang erfaring og høj faglighed.

En forskel for hele regionen

Vi brænder for at gøre en forskel. For den enkelte virksomhed og for samfundsøkonomien.

Målet er en internationaliseret, innovativ og bæredygtig hovedstadsregion i verdensklasse. En region, hvor virksomhederne møder de bedste betingelser for opstart, drift og vækst.

Strategisk fokus frem mod 2027

I Erhvervshuset tilpasser vi løbende vores ydelser efter det virksomhederne efterspørger. Frem mod 2027 har vi et særligt fokus på fire områder:

-
- 1: Bæredygtighed**
 - 2: Digitalisering**
 - 3: Internationalisering**
 - 4: Iværksætteri**
-

Bæredygtighed

Bæredygtighed, herunder krav til ESG-rapportering, bliver stadig mere afgørende, ikke blot for miljø og klima, men også som konkurrenceparameter. I Erhvervshuset har bæredygtighed derfor været – og vil fortsat være – et uomgængeligt fokusområde.

Vores erfarne forretningsudviklere står klar til at hjælpe virksomhederne med vejledning og overblik over de mange aspekter af den grønne omstilling. Det gælder fx mulighederne for optimering af produktionen gennem et mere intelligent ressourceforbrug samt arbejdet for at møde kravene til at dokumentere, hvordan man arbejder med miljø- og klimamæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold, også kaldet ESG.

Vi oplever, at mange virksomheder synes, at omstilling til mere bæredygtighed kan være svært at komme i gang med. Derfor har vi udviklet og tilpasser løbende Bæredygtigheds-

hjulet, som er et værktøj, der gør det lettere for virksomhederne at få det indledende og afgørende 360° overblik over området.

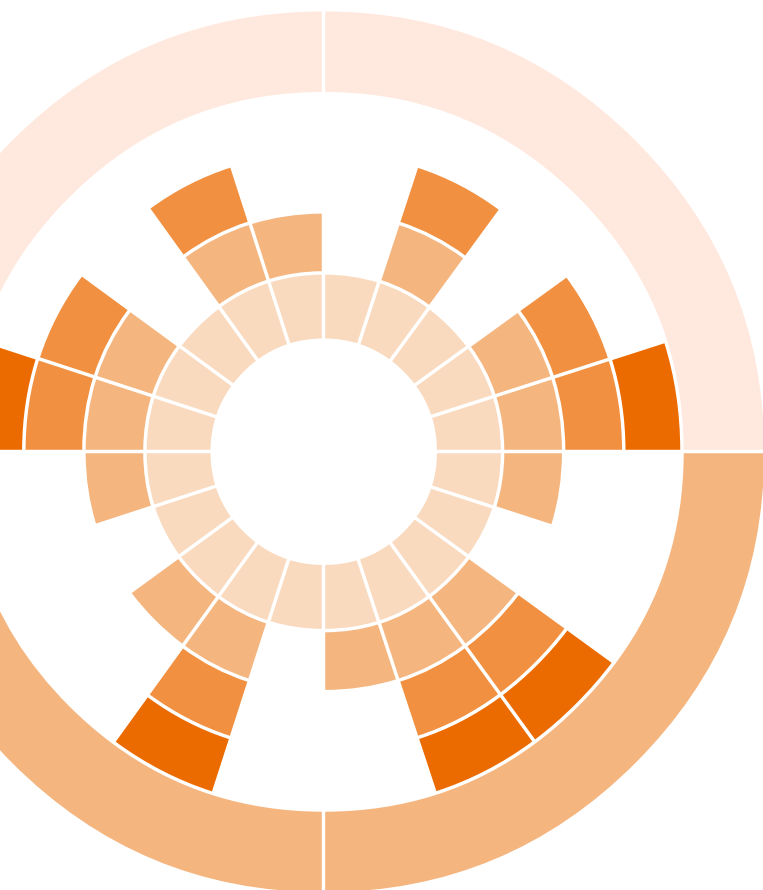
Værktøjet kan bruges til at identificere udfordringer og muligheder og prioritere de næste skridt for virksomheder, der er eller skal i gang med bæredygtighed. Temaet udfoldes ligeledes i e-bogsformat og naturligvis også både som sparring, events og i programmer med mulighed for tilskud til privat rådgivning.

Bæredygtighed – aktuelle emner:

- **CO₂-regnskab og ESG rapporteringskrav.**
- **Viden om greenwashing, mærkeordninger.**
- **Bedre udnyttelse af energi og andre ressourcer.**
- **Bæredygtige og cirkulære værdikæder.**

Programmuligheder indenfor bæredygtighed i 2024

- SMV:Grønne Kompetencer
- SMV:Grøn
- Bæredygtige værdikæder
- Miljømærker og standarder
- Cirkulære Værdikæder
- CO₂ Puljen

Fra æbleaffald til designprodukter: Beyond Leather skaber bæredygtigt alternativ til læder

Siden 2019 har virksomheden været optaget af at udvikle og teste et tekstil lavet af æblepulp, som er et biprodukt fra juice- og ciderproduktion. Tekstilmaterialet er meget alsidigt og kan anvendes bredt inden for bl.a. møbel-, mode- og bilindustrien og minder i udseende og tekstur mest om læder.

Et mål om at skabe et 100% bæredygtigt produkt kræver veldokumenterede bæredygtighedsrapporter. Det og meget mere har Beyond Leather fået sparring om fra Erhvervshus Hovedstaden.

” Hvis vi også vil være bæredygtige i vores forsyningskæde – og det vil vi – skal vi have fuldstændig gennemsigtighed, også når det gælder vores leverandører.

CEO og co-founder, Mikael Eydt

➤ Læs hele casen online: Fra æbleaffald til designprodukter

Digitalisering

Mange af Hovedstadsregionens virksomheder anvender digitale teknologier til at optimere økonomi, administration og markedsføring, men de teknologiske muligheder er mange, og udvikler sig hele tiden. Erhvervshuset har i 2023 bl.a. haft fokus på kunstig intelligens (AI) som værktøj for de små og mellemstore virksomheder.

Digitalisering har stor betydning for virksomhedernes omsætning og konkurrenceevne, men udviklingen går stærkt, og virksomhederne behøver kontinuerligt ny viden om mulighederne, samt konkrete værktøjer tilpasset den enkelte virksomheds behov. Erhvervshusets vejledning sigter mod at give virksomhederne det nødvendige overblik og indblik.

Vi har oplevet stor efterspørgsel efter vores events og workshops med fokus på anvendelse af kunstig intelligens/AI, og har gentaget succes- en online for at nå ud til flest muligt.

For at gøre digitalisering så konkret som muligt, har vi udgivet en e-bog og udviklet et AI-tjek. Afsættet her er en systematisk gennemgang af, hvordan den enkelte virksomhed kan anvende AI for at effektivisere og blive mere konkurrencedygtig.

Digitalisering – aktuelle emner:

- **Bedre udnyttelse af kunde- data for et øget salg**
- **Cybersikkerhed**
- **Digital markedsføring**
- **Optimering gennem automatisering**

Programmuligheder indenfor digitalisering i 2024

- **AI Boost**
- **SMV:Digital**
- **Enterprise Europe Network (EEN)**
- **Styrket cybersikkerhed i SMV'erne**

AH Finmekanik: Vi bliver nødt til at være foran med teknologien

” Da vi lavede de første investeringer i nye maskiner med forbedret teknologi, så vi hurtigt et afkast, og så begyndte vi at accelerere automationen yderligere. Det handler om at bruge vores ressourcer så effektivt som muligt, og det har givet vores kolleger bedre tid til at udføre andre og mere meningsfulde opgaver.

Claus Mandel og Jimmi Myhre Nielsen, AH Finmekanik

Med sparring fra Erhvervshus Hovedstaden, behovsafklaring sammen med MADE Kickstart-projekt og tilskud til indkøb af ny robotteknologi gennem SMV:Digital har AH Finmekanik effektiviseret produktionen og øget omsætningen. AH Finmekanik i Fredensborg blev grundlagt for 30 år siden og beskæftiger 9 medarbejdere. Virksomheden bearbejder emner i plast og metal og specialiserer sig i produktion af ekstremt præcise stålelementer til bl.a. medicinalindustrien.

➤ [Læs hele casen online: Ny robot øger AH Finmekaniks omsætning med 1,5 mio. kr. om året](#)

Internationalisering

Internationalisering er en vej til vækst, ikke bare for den enkelte virksomhed, men også for Danmark, hvis velfærd i høj grad afhænger af internationalt konkurrencedygtige virksomheder, der eksporterer deres produkter og services. Erhvervshuset prioriterer derfor indsatsen for at hjælpe virksomheder, der er klar til at begive sig ud på de globale markeder.

Dobbelt så mange af de små og mellemstore virksomheder i Hovedstadsregionen eksporterer set i forhold til landsgennemsnittet. Men mange flere vil gerne i gang eller har potentiale til at styrke deres vækst gennem internationalisering. Det kan Erhvervshuset hjælpe med.

Vores forretningsudviklere går målrettet og systematisk til værks, afdækker den enkelte virksomheds behov og muligheder for eksport og anden internationalisering. I år har vi også udarbejdet en e-bog om eksport i samarbejde med Erhvervshus Fyn.

For at styrke vores tilbud til virksomhederne har Erhvervshuset indstationeret flere medarbejdere fra Trade Council, Udenrigsministeriet. De giver adgang til et globalt netværk af rådgivere, der har erfaring fra eksportmarkederne og med internationale innovationssamarbejder. Erhvervshuset har også overblik over andre private og offentlige aktører, nationale som internationale, der kan hjælpe, når der skal eksekveres og implementeres.

Internationalisering – aktuelle emner:

- **Robuste forsyningskæder**
- **International e-handel**
- **Markedsindsigter – vælg det rigtige eksportmarked**
- **Talentsiltrækning og finansiering**

Programmuligheder indenfor internationalisering i 2024

- **SMV:Eksport**
- **Enterprise Europe Network (EEN)**
- **MasterClass i International Skalering**
- **Erhvervsfyrtårn Life Science**
- **Beyond Beta**

A.C. Perch's Thehandel: Klar med te til hele verden

” Vi vidste ikke, om det var det rigtige for os at være på en e-markedsplads, men det har vi fået mod på! Vi blev meget motiverede af at få en fantastisk god sparing fra Erhvervshus Hovedstaden. Takket være den og de mange dygtige folk, Erhvervshuset har henvist os til, har vi fået styr på vores eksportstrategi.

Anne-Louise Bargelius Andersen, salgsdirektør i A.C. Perch's Thehandel

A.C. Perch's Thehandel er etableret i 1835 i Kronprinsensgade 5 i København og drives stadig af familien (7. generation). Den historiske butik ser den dag i dag ud som dengang og er Skandinaviens ældste tebutik. Den har fået følge af fysiske butikker i Københavns Lufthavn, Aarhus, Odense, Oslo og Stockholm. Fra maj 2023 kan man også finde A.C. Perch's teer på de internationale e-markedspladser Amazon og Alibaba.

➤ [Læs hele casen her: Tehandel lancerer e-markedspladser i jagten på international vækst](#)

Iværksætteri

Danmark og dansk økonomi afhænger i høj grad af iværksættere, som skaber nye virksomheder, arbejdspladser, vækst og innovation. Hovedstadsregionen har et dynamisk og bredt iværksættermiljø, som Erhvervshus Hovedstaden fokuserer på at understøtte gennem viden og kompetenceudvikling.

Iværksætteri har mange nuancer, og iværksættere kommer i mange afskygninger. Fra tech-iværksætteren med store vækstambitioner til solo-iværksætteren, som ønsker at forfølge drømmen om at leve af sin hobby.

Erhvervshusets erfarne forretningsudviklere vejleder med udgangspunkt i den enkelte iværksætters virksomhed om alt fra etablering og drift til vækst og international skalering. Vi tilbyder introworkshops til de nyeste og arbejder bl.a. tæt sammen med både Innovationsfonden og Vækstfonden for at styrke broen til udviklings- og finansieringsmuligheder for innovative startups.

På virksomhedsguiden.dk sikrer vi ydermere up to date information, om hvad der skal til for at etablere og drive en virksomhed i den første tid.

Erhvervshuset er også operatør på Danmarks store Iværksætterprogrammer, som tilbyder rådgivning til både den brede gruppe af iværksættere og til dem, som har større vækstambitioner.

Programmuligheder indenfor iværksætteri i 2024

- **Iværksætterdanmark**
- **European-Ukrainian Hub**
- **Beyond Beta**
- **Erhvervsfyrtårn Life Science**

Iværksætteri – aktuelle emner:

- **Finansiering og skalérbarhed**
- **Go-to-Market strategi**
- **Demokratiske virksomheder**
- **Ukrainske iværksættere**

Iværksættere vækster med strategisk brug af kundedata

De to iværksættere Anja Byrial Hansen og Rikke Stein Omby står bag Byoms, der udvikler, producerer og sælger rengøringsprodukt fri for kemikalier og antibakterielle midler. Kernen i Anjas og Rikkens produkt er probiotika, der betyder ”for livet” og er levende positive bakteriekulturer, der naturligt forekommer både indeni og udenpå menneskekroppen. Produkterne sælges allerede til onlineforhandlere, specialforretninger og store kæder som Matas, Med24.dk og Helsebixen.dk.

Byoms har bl.a. fået sparring og hjælp til at arbejde strategisk med deres kundedata og har i øvrigt brugt Erhvervshuset som naturlig indgang til at få hjælp til at forsætte vækstresten via programmer som SMV:Digital og BrugKundedata.

” Vi vil gerne udvikle netop de produkter, vores kunder efterspørger, men det kræver, at vi lærer kunderne bedre at kende. Og det handler om at få vores kunder med på rejsen og gøre dem til en del af et fælles community, så vi kan skabe endnu mere unikke produkter og en endnu bedre kundepleje. Men at arbejde strategisk med kundedata kræver, at vi får noget viden og nogle konkrete værktøjer at arbejde med.

Rikke Stein Omby, Byoms

➤ [Læs hele casen online: Kundedata skal hjælpe Byoms ud på det internationale marked](#)

Kvalificeret arbejdskraft

Virksomheder er afhængige af at have de rette kompetencer og at kunne ansætte kvalificeret arbejdskraft. Men mange oplever, at det er en udfordring, og konkurrencen om at tiltrække de rette medarbejdere og kompetencer er skarp. Kvalificeret arbejdskraft er derfor også i fokus for Erhvervshus Hovedstaden.

I vejledningen af hovedstadsregionens virksomheder om kvalificeret arbejdskraft giver Erhvervshusets erfarne forretningsudviklere et overblik over de muligheder, der er for både opkvalificering af eksisterende medarbejdere og rekruttering af nye, ligesom vi tilbyder kompetenceløft fx via workshops, med emner som salg, markedsføring og økonomi.

Indsatsen for kompetenceforsyning forudsætter et samarbejde med en lang række arbejdsmarkedsaktører og uddannelsesinstitutionerne, herunder for at søge kobling mellem studerende, viden og virksomhed. Erhvervshuset har også et samarbejde med Copenhagen Capacity, der arbejder for at tiltrække internationalt talent.

Erhvervshuset tilbyder ligeledes en række programmer, hvor virksomheder kan få tilskud til kompetencetilførsel til udviklingsopgaver samt kompetenceløft af ledelse og medarbejdere med fokus på den grønne omstilling eller anvendelsen af kunstig intelligens.

Programmuligheder indenfor kvalificeret arbejdskraft i 2024

- **SMV:Vækstpilot**
- **Grønne Kompetencer**
- **SMV:PRO**
- **AI Boost**

Hotel Allinge: Vækstpilot satte turbo på markedsføringen og er i dag fastansat

” Virksomhedsprogrammer som SMV:Vækstpilot virker bare, og det har givet os et enormt løft både i forhold til vores bæredygtighedsstrategi, i vores markedsføring og i vores dialog med gæsterne. Og så har vejledningen fra Ebbe fra Erhvervshuset været fantastisk: At sparre med en som ham, med hans viden og erfaring, har gjort, at jeg har følt mig mere sikker i mine valg.

Thorbjørn Rafn, direktør for Hotel Allinge, Bornholm

Hotel Allinge har eksisteret i mere end 100 år og tiltrækker hvert år tusindvis af gæster fra ind- og udland. Men direktør Thorbjørn Rafn drømmer om endnu flere gæster, og hotellet er nu godt på vej takket været sparring med Erhvervshus Hovedstaden, som fx førte til ansættelse af en vækstpilot. Vækstpiloten Dennis Tomiola har bl.a. hjulpet med at igangsætte en målrettet indsats for digital markedsføring og er efter forløbet blevet fastansat.

➤ [Læs hele casen online: Nye digitale kræfter skal tiltrække flere gæster](#)

Nationale erhvervsfremme-programmer

Med støtte fra regeringen og EU's regional- og socialfond tilbyder Erhvervshus Hovedstaden hvert år en række programmer, hvor iværksættere og små og mellemstore virksomheder kan søge om tilskud, udviklingsforløb og kompetenceudvikling.

Erhvervshuset udfylder en vigtig rolle som operatør for en række af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses signaturprogrammer.

Virksomhedsprogrammet, som med sine seks udviklingsspor ruster danske virksomheder til at navigere i og udnytte potentialerne i udviklingen samt øge deres internationale konkurrenceevne. Det drejer sig om SMV:Grøn, SMV:Grønne Kompetencer, SMV:Digital, SMV:Eksport, SMV:Vækstpilot og SMV:PRO. Her kan virksomhederne søge om tilskud til ekspertrådgivning ifm. udviklingsopgaver og få adgang til kompetenceløft. I 2023 fik 1129 virksomheder i hovedstadsregionen 106 mio. kr. i støtte eller deltog i en workshop gennem Virksomhedsprogrammet.

Også **Iværksætterprogrammerne** er vigtige for hovedstadsregionen, som er karakteriseret ved et dynamisk iværksætermiljø. I Iværksætterdanmark deltog mere end 736 iværksættere fra hovedstadsregionen i kompetenceudviklingsworkshop i 2023, mens 521 også modtog tilskud til ekspertrådgivning, som kunne hjælpe dem videre på rejsen. I vores vækstaccelerator, Beyond Beta, som er Danmarks største, deltog 152 vækstiværksættere fra regionen i et intensivt og specialiseret udviklingsforløb, der kan hjælpe dem til at indfri deres vækst- og innovationspotentiale. Ligeledes kunne vi i 2023 være stolte af at have hjulpet 1271 ukrainske iværksættere med kompetenceudvikling til at starte og udvikle deres egen virksomheder og understøtte genopbygning af Ukraine.

Hovedstadsregionen er også udgangspunkt for **Erhvervsfyrtårn Life Science**, der bygger på den markante styrkeposition, som sundheds- og velfærdssektoren udgør i vores geografi. Fyrtårnet sigter mod at skabe innovation, der forbedrer sundheden, styrker væksten og positionerer Danmark som et internationalt erhvervsfyrtårn inden for life science. Erhvervshus Hovedstaden bidrager særligt til at understøtte små og mellemstore virksomheders udvikling og skalering igennem fyrtårnsindsatsen. I 2023 deltog 47 hovedstadsvirksomheder i kompetenceudvikling, innovationsprojekter og/eller markedsbesøg.

Virksomhederne i hovedstadsregionen kan også få hjælp på en lang række andre områder, såsom anvendelse af kunstig intelligens gennem **'AI-Boost'**, eller til arbejdet med bæredygtige værdikæder, kundedata eller IP-retigheder. Sidst, men ikke mindst, tilbyder vi økonomisk udfordrede og kriseramte virksomheder uvildig og fortrolig sparring og rådgivning igennem programmet **'Early Warning'**, der i 2023 modtog årets SMV-pris, uddelt af Fonden Håndværkets Hus.

Tilfredshed og anbefalinger

Erhvervshuset lægger vægt på løbende at indhente virksomhedernes vurdering af vores vejledning, så vi kan udvikle os. Vi spørger derfor virksomhederne om deres tilfredshed og lyst til at anbefale os til andre.

97%

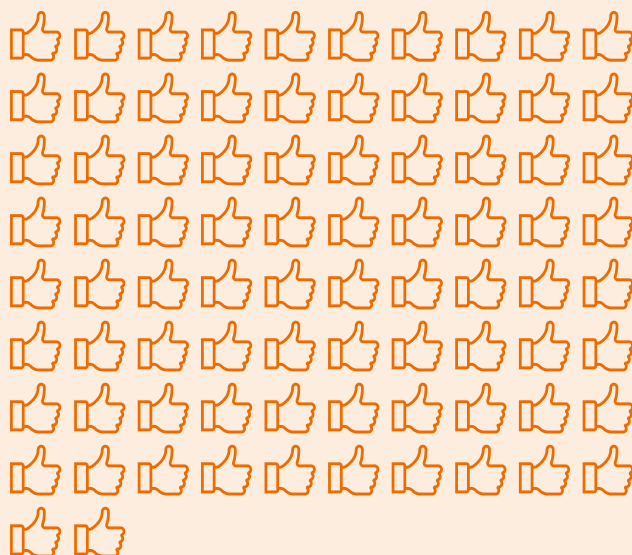
Brugerevalueringer viser stor tilfredshed

Vi er glade for at kunne konstatere, at 97 procent af besvarelserne fra 2023 viser, at virksomhederne er "tilfredse" eller "meget tilfredse" med vejledningen og Erhvervshusmedarbejdernes kompetencer.

Stor villighed til at anbefale

Lige så glade er vi for virksomhedernes tilkendegivelse af villighed til at anbefale Erhvervshus Hovedstaden til andre. Til dette formål anvendes Net Promoter Score (NPS), hvor der arbejdes med en skala fra - 100 til + 100. Jo højere vi er på skalaen, jo mere er virksomhederne villige til at anbefale Erhvervshus Hovedstaden. Erhvervshus Hovedstadens NPS er på 82. Det er generelt set en meget høj score på tværs af brancher, hvilket fortæller om en høj grad af loyalitet fra Erhvervshusets brugere.

82 NPS

Synlighed og kommunikation

I Erhvervshus Hovedstaden arbejder vi hele tiden på at udbrede kendskabet til de mange muligheder, Erhvervshuset kan tilbyde – både i form af sparring, workshops, og i kraft af vores position som knudepunkt og indgang til hele erhvervsfremmesystemet.

Events, workshops m.m.

En stor af del Erhvervshus Hovedstadens aktiviteter består af videndeling gennem workshops og events; fysiske som virtuelle.

Ny næring til fagligheden, brugbare værktøjer og konkrete eksempler er på dagsordenen, når vi inviterer virksomheder og iværksættere indenfor til arrangementer på flere lokationer i hovedstadsområdet.

I 2023 har 2574 virksomheder / iværksættere har deltaget i et eller flere af vores arrangementer. Kunstig intelligens, bæredygtighed og salg samt digital markedsføring var blandt de mest besøgte, ligesom der, traditionen tro, var stor efterspørgsel efter vores varierede udbud af iværksætterintro-forløb.

Vi har også haft events for private rådgivere, som vi arbejder sammen med og har mulighed for at henvise til. Dette for at styrke samarbejdet yderligere og tiltrække nye rådgivere, som kan hjælpe virksomhederne videre.

Vi fortsætter naturligvis i 2024 med at afholde arrangementer rettet mod både iværksættere og virksomheder – med både velkendte og nye temaer.

Opsøgende indsats

For at nå ud til endnu flere af de virksomheder, som ikke kender til Erhvervshuset og de mange muligheder i innovations- og erhvervsfremmesystemet, har Erhvervshuset i 2023 igangsat en opsøgende indsats målrettet virksomheder i udvalgte hovedstadskommuner.

Mere end 700 Virksomheder med op til 50 ansatte er blevet kontaktet af en forretningsudvikler, og har haft glæde af at høre om mulighederne indenfor fx digitalisering, internationalisering eller bæredygtighed. Og om Erhvervshusets store netværk af private og offentlige rådgivere, og hvordan Erhvervshusets forretningsudviklere kan hjælpe med ansøgningerne til de forskellige tilskudspuljer eller udviklingsforløb. Ambitionen er, at endnu flere virksomheder på tværs af hele regionen skal kende til de mange tilbud og tilskudsordninger

” Hvis ikke man tænker over, hvordan man udvikler sin virksomhed, så afvikler man den over tid. Vi vil derfor gerne sikre, at regionens virksomheder følger med, og det bliver der hele tiden givet mulighed for i erhvervsfremmesystemet.

Konsulentchef Flemming Troelsen,
Erhvervshus Hovedstaden

Kommunikation – med over 53. mio. eksponeringer til følge

Vi fortæller også om Erhvervshusets mange tilbud og mulighederne i innovations- og erhvervsfremmesystemet via kommunikation og markedsføring i egne og eksterne kanaler. Det gælder bl.a. på ehhs.dk, i nyhedsbreve, på sociale medier og via medarbejderambassadører, der aktivt bruger deres egne kanaler (primært LinkedIn) til at fortælle om Erhvervshus Hovedstaden.

Vi har i årets løb publiceret fortællinger fra nogle af de mange kunder, vi har givet sparring – til inspiration for andre og med det formål at udbrede kendskabet til Erhvervshuset, og har udvalgte kundefortællinger med i denne Årsberetning.

Erhvervshus Hovedstaden har samlet set opnået 53.4 millioner eksponeringer i 2023 gennem vores flerstrengede kommunikationsindsats, der omfatter kampagner, presseindsatser, annonceringer og egne kanaler.

Markedsføringskampagner

I 2023 har vi understøttet Erhvervshusets strategiske indsatsområder via kampagner. Som en del af kampagnerne har vi tilbudt e-bøger, der hentes online mod registrering af e-mailadresse, og som hjælper os med at få flere modtagere til Erhvervshusets nyhedsbreve. Emnerne har været: Bæredygtighed, eksport, strategi og digitalisering, og de fire bøger er blevet downloaded af godt 2.600 interesserede i årets løb.

Årets mest omfattende kampagne havde bæredygtighed som tema. Her var der også mulighed for at downloade og bruge Bæredygtighedshjulet, der giver 360 graders view på strategiske indsatsområder, virksomhederne kan kaste sig over for at blive mere bæredygtige. Værktøjet er udviklet af to af Erhvervshusets forretningsudviklere og bliver løbende ajourført i forhold til udvikling og nye krav til virksomhedernes bæredygtighed.

53.400.000

eksponeringer i 2023

Fælleskampagne på tværs af Erhvervshusene

I samarbejde med de øvrige Erhvervshuse blev der i september 2023 gennemført en kampagne med fokus på at opbygge et kendskab til Erhvervshusene på tværs af landet.

Kampagnen blev vist knap 76.000.000 gange med næsten 48.000 besøg på kampagnens fælles hjemmeside. I hovedstadsregionen var der mere end 29.000.000 visninger på kampagnen og mere end 17.500 besøg på den fælles side.

 [Se i browser](#)

Skal du med på AI-bølgen?

Bruger du kunstig intelligens (AI) i din virksomhed? Eller vil du gerne i gang?

Nu har du muligheden for at få et godt skub i den rigtige retning, hvad enten du er helt "grøn" eller allerede har erfaring med AI.

Alt efter hvad du har behov for, kortlægger vi, hvilke tiltag der vil gavne dig og din virksomhed bedst.

Læs mere om de mange muligheder nedenfor 📄

God fornøjelse!

Få tjek på det

Et AI-tjek giver dig indsigt i hvilke potentialer, din virksomhed kan høste med AI. Du får du et 360 graders overblik over mulighederne for at bruge AI i den daglige forretning - og hvilke du skal prioritere for at opnå den største værdi.

Det kan være som hjælp til at løse rutineopgaver eller til at effektivisere, nytænke og skabe værdi inden for alle virksomhedens forretningsområder som f.eks. den daglige drift, i organisationen og i forhold til kunderelationer.

Derudover henviser vi dig videre til relevante rådgivere og specialister og eventuelle støttemuligheder, der kan hjælpe dig med at få dine projekter i mål.

AI-tjekket er gratis - Det koster kun din tid.

[Læs mere og book et AI-tjek her](#)

Gang i den på egne kanaler

En stor del af 2023-kommunikationsaktiviteterne er foregået i egne kanaler. I løbet af året har godt 2.700 nye abonnenter tilmeldt sig vores nyhedsbreve. Dermed modtager knapt 17.000 (potentielle) kunder, rådgivere og andre interessenter løbende nyheder fra Erhvervshus Hovedstaden direkte i deres mailboks.

Hertil kommer daglige opslag på Erhvervshusets sociale medier og medarbejdernes egne profiler, særligt på LinkedIn, der i alt rammer godt 840.000 personer.

Årligt besøger omkring 60.000 ehhs.dk ligesom virksomhedsguiden.dk, der henviser til Erhvervshusene, har over 600.000 besøg årligt.

17.000

modtagere af Erhvervshus Hovedstadens nyhedsbreve

Presse

Erhvervshuset arbejder også aktivt for at nå vores målgrupper via pressen. Det gør vi med historier om den vejledning, virksomhederne modtager fra os, ligesom vi formidler vores viden om temaer om bl.a. bæredygtighed og digitalisering, som er vigtige for de små og mellemstore virksomheder. Pressen har ligeledes taget godt imod historier fra de fælles virksomhedsbesøg, vi tager på, sammen med borgmestre og erhvervschefer fra den kommune, hvor virksomhederne hører hjemme.

I 2023 var der i alt 416 redaktionelle medieomtaler af Erhvervshus Hovedstaden (sociale medier ikke medregnet) i både lokale, regionale og nationale medier samt podcasts, radio og tv. Blandt andet dækkede P4 København historier om Early Warning-programmet og vores internationaliserings-barometer, TV2 Bornholm lavede et stærkt indslag om en af de virksomheder, vi har vejledt på Bornholm, mens TV2 Kosmopol også sendte et indslag om vores internationaliserings-barometer. Derudover har vi fået positiv presseomtale i en lang række lokale medier, ligesom vi i løbet af året fik 13 debatindlæg/kronikker publiceret i både nationale og regionale medier.

416

omtaler i lokale, regionale og nationale medier samt podcasts, radio og tv.

7.379.700

samlet antal læsere

12.000.000

visninger

TORSDAG 21. SEPTEMBER 2023

ERHVERV Nordjylland 17

Kom i gang med kunstig intelligens: En guide for små og mellemstore virksomheder

Kunstig intelligens er ved at blive en forudsætning for at drive forretning. Vær både nysgerrig og skeptisk.

AF SENIOR FORRETNINGSADVOKAT JESPER ULRIK, ERHVERVSHUS HOVEDSTADEN

Kunstig intelligens (AI) kan få afgørende betydning for fremtidens konkurrenceevne, men lær mindre virksomheder er usikre på, om teknologien kan løse en konkret, og hvor fremme der endnu ikke har taget stilling til.

Færet og fremmet er det vigtigste at forstå, hvad AI er og ikke er. I sin enkelte form er AI en teknologi, der gør det muligt for maskiner at lære fra erfaringer og træne beslutninger baseret på data. Det betyder, at AI kan hjælpe med at automatisere rutineopgaver, forudsige kundetilfælde eller fx anbefale produkter baseret på tidligere køb. Start med at identificere områder i din virksomhed, hvor AI kan gøre en forskel. I stedet for kundenservice (chatbot) eller lagerstyring.

Næste skridt er at undersøge muligheder for AI-tjenester og finde dem, der passer bedst til jeres udfordringer. At bruge AI kræver ikke nødvendigvis store investeringer eller avancerede tekniske kompetencer. Der

funktioner, desto mere værdi kan I få ud af det. Overvej derfor at investere i kurser eller workshops, og der findes også mange online ressourcer, der tilbyder grundlæggende AI-uddannelser for begyndere.

Og så handler det om at forholde sig pragmatisk som det tilfældet med alle nye teknologier. Måske træder I ind i et nyt marked, og det kan være en fordel at være først til at sætte sig i gang med at bruge AI på den måde, som I ønsker. AI-værktøjer som ChatGPT kan være sparringspartnere, der kan brainstorme ideer med. Beskriv din virksomhed for ChatGPT, og bed dem komme med 10 forslag til fx produktideer, markedsførings- eller marketingkampagner.

ChatGPT er ikke et databasoplysnings- eller et nummerbank at dobbelttjekke alt, hvad ChatGPT præsenterer som facts.

Få vejledning fra eksperter
AI-jungle er stor, og den bliver større hver eneste dag. Overvej at konsultere en AI-ekspert, som kan guide dig gennem mulighederne og hjælpe med at implementere de AI-løsninger, der passer til din virksomhed. AI bliver også kaldt 'den nye elektricitet'. Det er en fundamental og universel teknologi, der baseret på vej til at blive en forudsætning for at drive forretning. Med den rette tilgang kan AI også blive en game-changer også for din virksomhed.

FAKTA

Erhvervshus Hovedstaden har udviklet et AI-tjek til små og mellemstore virksomheder, som giver en samlet kortlægning af virksomhedens potentiale for at arbejde med AI sammen og en prioritering af de områder, hvor det vil give størst værdi.

STRATEGI

Jesper Ulrik, Seniorforretningsadvokat i Erhvervshus Hovedstaden

TV 2/Bornholm TV/Play Nyheder Events Om os Dit område

AKTUELT PÅ PLAY Bager Dam på eksporteventyr

det gyldne område NAVNE

Så sladrer om sundheden

ZenzeTech har fart på med at få godkendt intelligent indlæggssål til parkinsonpatienter og søger flere penge til projektet

Skaber jobs ved at lytte med hjertet

Dens socialtjeneste, telerelevanter virksomhed All Ears TM er et godt eksempel på, at det kan lade sig gøre at forene forretning og socialt ansvar på almindelige markedsvilkår.

Christian Ribb og Johannes Dam fortæller om deres samarbejde om at skabe jobs ved at lytte med hjertet.

42 Erhverv

Christonik skaber vækst ved at få elbusser til at køre mere effektivt

Der er fuld fart på afprøvning af nye klimavenlige løsninger til elbusser på værkstedet hos Christonik i Ishøj. Virksomheden har fået mulighed for at optimere energiforbruget på elektriske busser ved at undersøge, hvordan batterier skal tempereres og herved give en mere bæredygtig busdrift.

Kommunefordeling

Region Hovedstaden	Driftsforløb incl EW	Vækstforløb incl TC	RK-Øvrige incl Hotline	Iværksætter-intro, events og workshops	IVDK Ukraine indsats	Virksomhedsprogrammet	Øvrige programmer	Total pr. kommune
Albertslund	12	9	11	28	7	10	10	87
Allerød	11	13	18	29	5	4	29	109
Ballerup	17	23	14	61	3	21	26	165
Bornholm	13	3	33	65	3	21	72	210
Brøndby	14	16	13	36	11	7	16	113
Dragør	4	5	3	5	2	2	17	38
Egedal	15	7	27	21	10	6	15	101
Fredensborg	25	12	21	43	7	13	32	153
Frederiksberg	58	30	57	121	50	37	98	451
Frederikssund	4	4	12	27	10	11	25	93
Furesø	20	7	23	53	7	8	32	150
Gentofte	46	30	44	105	33	25	73	356
Gladsaxe	21	21	22	63	26	6	51	210
Glostrup	9	4	5	20	6	5	6	55
Gribskov	17	8	28	36	6	8	13	116
Halsnæs	20	10	14	11	7	2	13	77
Helsingør	46	26	28	79	4	19	51	253
Herlev	16	13	12	35	4	18	28	126
Hillerød	20	10	27	61	6	8	24	156
Hvidovre	20	6	41	24	6	15	13	125
Høje-Taastrup	16	12	26	33	8	12	27	134
Hørsholm	11	9	16	34	6	10	11	97
Ishøj	7	4	6	27	4	3	9	60
København	403	281	643	881	266	294	768	3536
Lyngby-Taarbæk	28	32	35	53	52	9	55	264
Rudersdal	39	30	40	69	20	26	43	267
Rødovre	21	7	18	39	15	10	29	139
Tårnby	11	5	12	14	9	5	15	71
Vallensbæk	3	1	7	10	7	4	2	34
Samlet i regionen	947	638	1256	2083	600	619	1603	7746
Andre kommuner	18	25	83	491	671	105	2083	3476
Total	965	663	1339	2574	1271	724	3686	11222

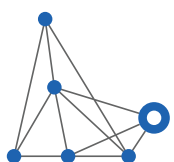
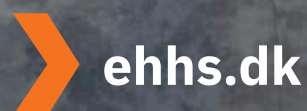
Erhvervshus Hovedstaden har i 2023 hjulpet i alt 5296 unikke virksomheder samt flere tusinde før-startere, der endnu ikke har etableret sig med cvr. nummer.

Nysgerrig?

Vil du vide mere om Erhvervshusets arbejde, så kontakt

Konsulentchef Flemming Troelsen
T: 30 10 80 92
E: ftr@ehhs.dk

Erhvervshus
HOVEDSTADEN

Erhvervshus Hovedstaden
Fruebjergvej 3
2100 København Ø

3.5

Energi på Tværs – forslag om projektfortsættelse

PROJEKTBEKRIVELSE FOR ENERGI PÅ TVÆRS 4

ENERGI PÅ TVÆRS 4 – FART I ENERGIOMSTILLINGEN AF HOVEDSTADSOMRÅDET

Energisektoren forandres grundlæggende i disse år, og behovet for hastighed i omstillingen er afgørende for at lykkes med den grønne omstilling. Eksempler på disse er:

- De centrale kraftvarmeanlægs rolle ændres fordi der er politisk ønske om at reducere biomasseforbruget, og fordi de fremtidige varmeproducerende anlæg går fra at være varme- og elproducerende til at være elforbrugere. Det sker når elforbrugende enheder som fx store varmepumper, elkedler vil fylde mere i varmeforsyningen. Det ændrer varmeforsyningen og kan give udfordringer for forsyningssikkerheden, hvorfor også energilagere, som fx damvarmelageret ved Høje Taastrup vil spille en aktiv rolle i sektorkoblingen mellem el og varme.
- En reduktion af anvendelsen af biomasse på kraftvarmeanlæggene i kombination med ny regulering af affaldsområdet med det formål at reducere affaldsforbrændingskapacitet, betyder mindre kapacitet fra de traditionelle teknologier i varmeforsyningen.
- Forsyningsselskaber er i stigende grad aktører på kommercielle markeder for fx affald og el, hvilket øger kompleksiteten i forretningen.
- Øget elektrificering af varmesektoren betyder også større behov for et udbygget elnet. Elnettet er ikke udlagt efter hverken den kapacitet eller geografi som kendetegner fjernvarmesystemet eller behov for individuelle løsninger i form af varmepumper. Hvordan sikres at elnettet udbygges hurtigt nok – og kan større brug af direkte linjer og/eller parallelle net løse udfordringerne i nettet rettidigt?
- Udfasning af gas til opvarmning, og den følgende konvertering fra gas til fjernvarme, giver udfordringer både for forsyningsselskaberne i forhold til etablering af ny fjernvarme, men også for gasdistributøren i forhold til businesscasen for den fortsatte leverance af gas i overgangsperioden. Hvor længe skal man f.eks. forsyne gas til den sidste tilbageværende gaskunde på villavejen, og er der behov for en egentlig afkoblingsstrategi med gasselskaberne?
- En række komplekse, og til tider overlappende koncepter og teknologier, der skal implementeres i praksis, herunder:
 - Symbioser (Virksomheder som samarbejder om at genbruge hinandens ressourcer og affald for at mindske spild og forbedre effektiviteten).
 - Power-to-X (Teknologier, der omdanner elektricitet til andre energiformer eller kemikalier som brint eller syntetiske brændstoffer).
 - Sektorkobling (Integration af forskellige energisektorer (f.eks. el, varme, transport) for at optimere energibrug, udnyttelse af overskudsvarme på tværs af sektorer).
 - CC(U)S (Carbon Capture, Utilization, and Storage -Teknologier der fanger og lagrer CO₂-emissioner fra industrier, forsyninger m.fl. for at reducere klimapåvirkningen).

Samarbejde mellem kommuner og forsyningsselskaber er mere vigtig end nogensinde for at lykkes med at implementere disse strategier og nye teknologier effektivt.

- Der er behov for VE-udbygning i hovedstadsområdet, herunder energifællesskaber, udbygning med solenergi både på mark og på tage (inkl. kommunale tage). Der er en række regulatoriske udfordringer forbundet med dette, som skal afklares, herunder forskel i afregningsmodeller og etablering af energifællesskaber.
- Energieffektivitet i energiforsyningen, fx indfasning af lavtemperaturfjernvarme i eksisterende boligmasse og fleksibilitet i forbrugsleddet. Men også energibesparelser bredere set, f.eks. i offentlige bygninger.
- Udfasningen af naturgas stiller også krav til udbygningen af fjernvarmenettet. Det anslås at fjernvarmeudbyggen vil lægge beslag på ca. 1/3 af behovet for jomfruelige råstoffer. Med det nuværende forbrugsmønster kan Danmark risikere at løbe tør for jomfruelige råstoffer inden for en ganske kort årrække.

Forsyningsselskaberne står således overfor massive forandringer, hvor koblingen mellem el og varme kommer til at foregå på nye måder, samtidig med at reguleringen og dermed energimarkedene forandres fx i form af indførelse af prislofter, konkurrenceudsættelse af affald mv.

Dertil kommer, at vi her 22 måneder efter at krigen imellem Rusland og Ukraine brød ud stadig står midt i en gas/energiforsyningskrise. Krisen skal bl.a. løses ved, at Europa og Danmark skal være uafhængige af russisk gas, hvilket medfører en markant udbygning af VE-strøm (firedobling på land frem mod 2030), konverteringen fra gas til fjernvarme og varmepumper til opvarmning skal ske inden 2028, og fra 2035 vil det være forbudt at bruge gas til individuelle opvarmningsformål.

Alle kommuner har eller er i gang med at udarbejde DK2020-klimaplaner, som skal implementeres, og hvor energiomstilling er en vigtig komponent. En lang række energipolitiske aftaler er vedtaget med det formål at øge udbygningen af VE, omlægge varmeforsyningen, udfase 30% af affaldsforbrændingskapaciteten m.m. På trods af det ønskede høje tempo tager omstillingen i praksis tid, blandt andet grundet godkendelsesprocesser af nye fjernvarmeprojekter og den fysiske etablering. Det kan for forbrugerne ses som om omstillingen ikke går hurtigt nok. På flere fronter sker endda en sænkning af tempoet ift. den konkrete implementering af aftalerne. Det skyldes blandt andet usikre rammer og lavpraktiske flaskehalse i form af mangel på kvalificeret arbejdskraft og materialer. Det er med til at skabe en markedsophedning og deraf følgende stigende anlægspriser, som er problematisk for især fjernvarmekonverteringsprojekter.

VISION

"Vi vil skabe et fossilfrit og effektivt energisystem gennem samarbejde på tværs af forsyningskommuner og region. Vores mål er at accelerere den grønne omstilling, fjerne barrierer og implementere innovative løsninger hurtigt og effektivt. Vi stræber efter et energisystem, der møder dagens behov og sikrer en bæredygtig fremtid."

Det sikrer vi ved at:

- Understøtte politikere med at træffe de rigtige beslutninger – fælles erkendelse og handlekraft.
- Afdække og håndtere barrierer inden for projektet, både gældende udbygning af fjernvarme og omlægning af fjernvarmeproduktionen.
- Interessevaretagelse, hvis det vurderes at fjernelse af barrierer kræver ekstern handling.
- Være et forum for uafklarethed, drøftelse af de svære cases såvel som best-cases.
- Være et forum for koordinering af indsatser for hastighed i implementering af konkrete projekter.
- Koordinere tæt med Klimaalliancen, hvor Energi på Tværs er vigtigt ben for energimålene, da ændringer i forsyningsselskabernes klimamålsopfyldelse spiller direkte ind i kommunernes klimaplaner.
- Bruge det unikke samarbejde mellem forsyningsselskaber, kommuner, producenter, i tæt dialog med gasdistributører, netselskaber, m.fl. til omstilling af energisystemet i Hovedstadsområdet.
- I fællesskab at skabe klarhed, fjerne barrierer, styrke samarbejder og skabe fælles forståelse.
- Have en flerstrengt metodik, og hvert spor vil have fokus på konkret og vidensbaseret/analysebaseret implementering.

ARBEJDSFORM OG OMRÅDER

Behovet for omstilling af energisystemet i hovedstadsområdet er flerstrengt, og antager mange komplekse former. Indsatsområder og tilgang til adressering af disse vil blive beskrevet i årlige arbejdsprogrammer, samtidig med, at der skal være rum for fleksibilitet til at kunne agere hurtigt og smidigt på nye relevante dagsordener. Projektet vil understøtte koordinering på tværs af aktører, udarbejde fælles metoder og værktøjer til afviklingen af disse, baseret på best-practice.

Eksempler på konkrete tiltag/analyser, som vil blive adresseret i Energi på Tværs 4:

Strategisk arealanvendelse, mulig fælles drejebog for tilgangen til arealanvendelse i Hovedstadsområdet.

- Barrierer ift. udpegning af arealer og hvordan kan de fjernes eller minimeres.
- Strategiske analyser og konkrete forslag til områder, som kan reserveres på tværs af kommuner. Kommuner som planmyndighed skal hjælpe med at anvise plads. Ligesom en fælles tilgang i forhold til statsligt udpegede områder, kan komme på tale, fx transportkorridorer.
- Æstetik og arkitektur – større krav ift. anlæg placeret tæt ved bymæssig bebyggelse, hvordan håndteres det i forhold til varmeforsyningslov, ligesom fælles afklaring i forhold til fondsfinansiering kan undersøges.

Varmeforsyningen

- Hvordan kan **temperaturen i fjernvarmenettet sænkes**, så integration af overskudsvarme lettes? Fælles vurdering af fx hydraulikken i systemet (dvs. hvor meget vand/energi kan vi flytte rundt i fjernvarmerørene) med henblik på at vurdere mulighederne for at sænke temperaturen. Det kan ses i sammenhæng med integration af overskudsvarme fra "Power to X" eller CC(U)S (kulstoffangst og lagring eller anvendelse). Placering af disse anlæg, samt tilknyttede anlæg som fx biogas kan med fordel medtænkes i analyserne. Mulige demonstrationsanlæg kan komme på tale.
- Fokus på forsyningssikkerhed gennem en fælles **strategi for spidslast og reserveforsyningskapacitet** – kapacitet, der kan levere varme når efterspørgsel efter varme er særlig høj, og/eller produktionen af varme er utilstrækkelig. Behovet for spids- og reservekapacitet er ikke den samme overalt i Energi på Tværs-området på samme tid, og der kan derfor være gevinster ved at planlægge på tværs af forsyningsområder, fx som i eksemplet med det i fælles anlæg i Gladsaxe, der er ejet af CTR og Vestforbrænding i forening.
- Tilstrækkelig varmeeffekt: Hvordan håndteres mindre kapacitet fra de traditionelle teknologier i varmeforsyningen sfa. en reduktion i anvendelsen af biomasse på kraftvarmeanlæggene i kombination med ny regulering af affaldsområdet med det formål at reducere kapacitet.

Elektrificering af fjernvarmen, herunder grundlæggende spørgsmål som:

- hvor meget elproduktionskapacitet er der behov for, og koordinering af placering, så der ikke kobles nye anlæg op på samme distributionsnet.
- hvordan sikres der tilstrækkelig kapacitet og nettilslutning hurtigt nok – er der behov for yderligere udbygning?
- Fælles strategi for energilagring – hvordan kan el og varme hjælpe med at balancere hinanden i en sektorkobling.

Råstoffer ifm. med fjernvarmeudbygning

- Afdækning af muligheder for at mindske råstofforbruget ved cirkulær jord- og ressource-håndtering ved nedgravning af fjernvarmerør.
- Behov og barrierer ift. cirkulær jord- og ressourcehåndtering ifm. udbygning af fjernvarmen med udgangspunkt i konkrete cases og data fra kommuner og forsyninger. Herunder tekniske vurderinger af forskellige genanvendte materialer når anvendt i fjernvarmeprojekter ved nedgravning og ved evt. efterfølgende drift og reparation.
- Vurdering af lovmæssige barrierer og muligheder for cirkulær jordhåndtering ifm. fjernvarmeudbygningen, ift. myndighedshåndtering og ved anvendelse af jordhåndteringsanlæg.
- Fokus på myndighedshåndtering så kommuner og forsyninger klædes på til ny arbejdsgang.
- Fokus på at påvirke nuværende vejregler m.m. så de fremmer cirkulær jord og ressourcehåndtering.

Tværgående dialog mellem kommuner og forsyninger herunder lokale og tværkommunale koordinationsfora

Som det fremgår ovenfor, er der et stort behov for dialog mellem kommuner, forsyninger og region. Energi På tværs vil være rammen herfor i forlængelse af de aftalte årlige arbejdsprogrammer.

Eksempler på sådanne dialogspor kan være:

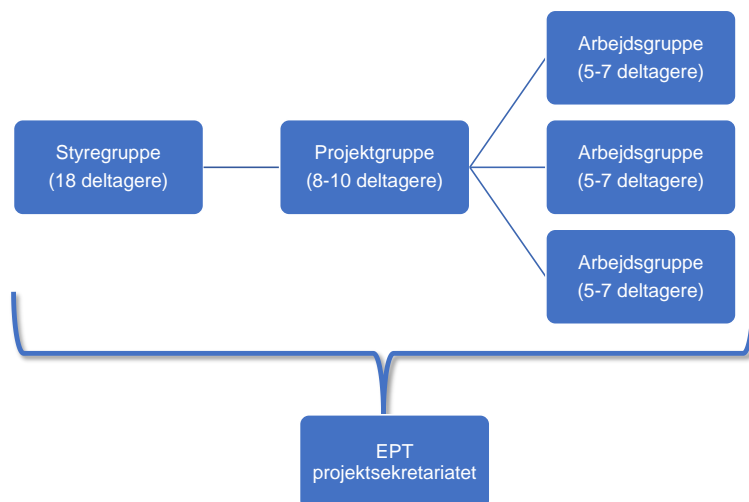
- Arealanvendelse: Den kommunale rolle som planmyndighed ift. udbygning af fjernvarmen og hvad kan håndteres i kommuneplanerne?
- Dialog mellem forsyningerne og kommunerne ift. udfordringer og barrierer, og hvordan parterne kan understøtte hinanden ift. udbygningen af fjernvarmen

Ligeledes gælder helt konkret, at der i regi af Energi på Tværs kan aftales en tilgang i hele Energi på Tværs området, men også i mindre delområder til de koordinationsfora, som kommunerne med Klimaaftalen 2022 fik til opgave at etablere. De kan afholdes på tværs af kommuner, fjernvarmeselskaber, el-distributionsselskaber, Evida og andre relevante aktører med fokus på dialog og koordinering af planer for udfasning af gas til opvarmning.

Projektet vil understøtte koordinering på tværs af aktører, udarbejde fælles metoder og værktøjer til afviklingen af disse, baseret på best-practice. Projektet vil med partnerne identificere relevante områder i partnergeografien, som med fordel kan gå sammen.

ORGANISERING

Projektets organisering foreslås anderledes end de tidligere faser, hvor arbejdsgrupper eksempelvis kunne være meget store. I det nye projekt foreslås en tilpasset mere fokuseret struktur med tydelig styringsmodel.

Styregruppe

Projektets besluttende myndighed er styregruppen. Der lægges op til, at styregruppen for Energi på Tværs 3 fortsætter, samt at repræsentanter (7 personer) for hovedstadskommunerne udpeges efter indstilling fra EKI (embedsmandsudvalg for klima og infrastruktur), Region Hovedstaden deltager med én repræsentant, de sjællandske kommuner vælger én repræsentant, og hver af de deltagende betalende selskaber/organisationer har mulighed for at stille med én repræsentant i styregruppen. Der udarbejdes en forretningsorden og styregruppen mødes efter behov, men minimum 2 gange årligt. Styregruppen konstituerer sig selv og udpeger en formand og en næstformand. Formandsposten varetages af en kommune på direktørniveau, mens næstformandsposten varetages af et forsyningsselskab, ligeledes på direktørniveau.

Projektgruppe

Der nedsættes en fælles projektgruppe, som varetager sparring og koordinering med projektsekretariatet om implementeringen. Projektgruppen bemannes af medarbejdere fra et udsnit af de deltagende organisationer (4 personer fra forsyningsselskaber, 4 personer fra kommuner og 1 person fra Region Hovedstaden) og der udarbejdes en forretningsorden. Projektgruppe og projektsekretariat koordinerer nedsættelse af arbejdsgrupper, samt udarbejdelse af kommissorier for arbejdsgrupperne, hvor opgaven er klart defineret. Projektgruppen og projektsekretariatet udarbejder indstillinger til styregruppen. Der lægges op til, at projektgruppen for Energi på Tværs 3 kan genudpeges, men også andre kandidater kan udpeges.

Arbejdsgrupper

For konkrete aktiviteter kan der nedsættes en arbejdsgruppe, som tilrettelægger og gennemfører arbejdet. Disse er som udgangspunkt mindre, hurtigt arbejdende grupper (5-7 medlemmer) af begrænset varighed med en konkret leverance. Der udarbejdes korte konkrete mandater for arbejdsgrupper med udgangspunkt i udarbejdet kommissorium. Arbejdsgrupperne bemannes af relevante medarbejdere fra de deltagende organisationer. Arbejdsgrupperne refererer til projektsekretariatet.

Projektsekretariatet

Projektsekretariatet består af projektledere fra Gate 21 med ansvar for at sikre fremdrift i projektet i sin helhed indholdsmæssigt, kommunikativt og økonomisk. Som en del heraf skal sekretariatet understøtte formandskab, styre- og projektgruppe samt forestå afrapportering til bevillingsgivere. Ligesom sekretariatet sikrer spredning af viden på tværs af projektkredsen, og understøtter arbejdsgrupperne. Projektsekretariatet understøtter desuden, at der skabes forbindelse til de regionale klimaalliancer i geografien og andre relevante aktiviteter som støtter op om formålet med Energi på Tværs. Projektsekretariatet ledes af programchefen for energiområdet i Gate 21.

KOMMUNIKATION

En vigtig del af projektet bliver en bred formidling og forankring af projektets aktiviteter. Herigennem skal der skabes et politisk ophæng og en forankring på tværs af niveauer i kommuner og forsyningsselskaber. En del af dette vil løbende blive sammentænkt med de regionale organiseringer som Klimaalliancen.

Der udarbejdes en fælles kommunikationsstrategi, som indeholder konkrete leverancer inden for hver af de aftalte arbejdsspor. Strategien skal tilpasses løbende i takt med eventuelle ændringer og tilføjelser i de forskellige arbejdsspor.

Kommunikationsindsatsen kan f.eks. indeholde:

- Afholdelse af større erfaringsudvekslingsarrangementer, hvor projektets resultater deles og formidles bredt til projektets deltagere.
- Afholdelse af større og strategiske arrangementer, som sætter fokus på den grønne omstilling, og de løbende politikker og resultater – fx Energitopmøder
- Opdatering af hjemmeside
- Artikler og nyheder om konkrete leverancer

DELTAGERKREDS

Projektets deltagere forventes at være:

Kommuner og region

- Hovedstaden: Albertslund, Allerød, Ballerup, Bornholms Regionskommune, Brøndby, Dragør, Egedal, Fredensborg, Frederiksberg, Frederikssund, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Gribskov, Halsnæs, Helsingør, Herlev, Hillerød, Hvidovre, Høje-Taastrup, Hørsholm, Ishøj, København, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Rødovre, Tårnby og Vallensbæk
- Sjælland: Greve, Køge, Roskilde og Solrød
- Region Hovedstaden

Forsyningsselskaber og producenter

- ARC, Argo, CTR, Forsyning Helsingør, Hillerød Forsyning, HOFOR, Norfors, VEKS, Vestforbrænding og Ørsted.
- Hertil tilbydes partnerskab til andre forsyningsselskaber i projektområdet. Ligesom partnerskabet kan være relevant for forsyningsselskaber udenfor projektområdet, hvor deres aktiviteter naturligt passer ind fx fjernvarmestrengen mod Køge, og udvidelserne med overskudsvarme omkring Frederikssund.
- Der etableres en netværksrelation med relevante aktører som fx Evida, Energinet og Cerius/Radius.

FINANSIERING

Projektet finansieres af forsyningsselskaberne. Dertil bidrager både kommuner og forsyningsselskaber med timer til gennemførelse af projektets aktiviteter. Kommuner og forsyningsselskaber forventes at bidrage med samme time-medfinansiering. Hver organisation bidrager i gennemsnit med 50 timer årligt hver i projektet. Region Hovedstaden forventes at ville kunne finansiere relevante analyser eller delprojekter i løbet af projektperioden. Dette er under afklaring og vil kunne tages fra år til år i projektets løbetid. Kommunernes arbejde med klimaplanerne spiller derfor også aktivt ind i opfyldelsen af projektets formål. Et eksempel herpå er projektet 'Lokalvarme i Hovedstadsregionen', hvor Region Hovedstaden bidrager økonomisk med 5 millioner kr., og de deltagende kommuner bidrager med 500 timer i projektperioden.

Samlet set vil Energi på Tværs naturligt blive en central del for energiarbejdssporene i Klimaalliancen i Region Hovedstaden. Det foreslås derfor, at projektperioden er fra 2024 til udgangen af 2027, for at følge både den nationale og regionale Klimaalliance. Forslag til finansiering fremgår af Bilag 2, tilpasses når endelig deltagerkreds kendes. Finansieringen vil dække for drift af projektsekretariatet og direkte omkostninger til fx udarbejdelse af analyser, værktøjer og arrangementer. Det foreslås desuden, som nævnt ovenfor, at det undersøges om yderligere aktører ønsker at indtræde i Energi på Tværs fx. Cerius-Radius, FORS, Tårnby Forsyning, Egedal Forsyning mm.

3.5

Energi på Tværs – forslag om projektfortsættelse

UDKAST TIL FINANSIERINGSMODEL FOR EPT4

Finansieringsmodel				
	Tidligere finansieringsmodel		Forslag til finansieringsmodel**	
	Kr./år	Medfinansiering, timer	Kr./år	Medfinansiering, timer
ARC	166.666,67	55.555,56	200.000,00	21.500,00
Argo	166.666,67	55.555,56	200.000,00	21.500,00
CTR	166.666,67	55.555,56	200.000,00	21.500,00
Evida	166.666,67	55.555,56	0	0
HOFOR	166.666,67	55.555,56	200.000,00	21.500,00
VEKS	166.666,67	55.555,56	200.000,00	21.500,00
Norfors	55.555,56	18.518,52	66.666,67	21.500,00
Vestforbrænding	166.666,67	55.555,56	200.000,00	21.500,00
Hillerød Forsyning	55.555,56	18.518,52	66.666,67	21.500,00
Forsyning Helsingør	55.555,56	18.518,52	66.666,67	21.500,00
Ørsted	166.666,67	55.555,56	200.000,00	21.500,00
Selskab X	-	-	200.000,00	21.500,00
Mindre selskab Y	-	-	66.666,67	21.500,00
Mindre selskab Z	-	-	66.666,67	21.500,00
Region Hovedstaden*	1.500.000,00	-	Mulig finansiering af konkrete aktiviteter-	21.500,00
33 kommuner	-	516.000,00	-	709.500,00
Samlet	3.000.000,00	1.016.000,00	1.833.333,33	1.010.500,00

* Region Hovedstaden finansierer samlet 7,5 mio. kr. i perioden 2019-2023. Finansieringen her udgør alene et årligt gennemsnit.

** Forslag til finansieringsmodel kan justeres alt efter antal selskaber, som ønsker at indgå i projektet. Timepris er sat til kr. 430,-

3.6

Afslutningsrapport fra VIP klimaprojekter

Klimaindsatser i hovedstadsregionens kommuner

Katalog med erfaringer og næste skridt fra
KKR Hovedstadens VIP klimaprojekter 2020-2023

Indhold

Introduktion	04
Kommunale klima- og energiplaner	08
Håndtering af madspild	12
100% grønne drivmidler	16
Cirkulære indkøb	20
Grønne pendlervaner	24
Energibesparelser i boliger	28
Fælles plan for plastaffald	32

Bagom VIP klimaprojekterne – og næste skridt

I 2019 skød regeringen drøftelserne om en ny klimalov i gang. Sideløbende besluttede KKR Hovedstaden at søsætte en række tværkommunale indsatser med fokus på at styrke den grønne klimaomstilling i de 29 kommuner i hovedstadsområdet.

KKR Hovedstadens VIP Klimaprojekter er nu gennemført af kommunerne med støtte fra Region Hovedstaden og Gate 21 og med koblinger til tværgående indsatser som eksempelvis Energi på Tværs og Copenhagen Electric. Til hvert projekt var der udpeget en eller flere tovholderkommuner.

Høje Taastrup
Helsingør

Albertslund

Frederiksberg
Region H.

Gladsaxe

Bellerup
Region H

Fredensborg
Hvidovre

København

På de følgende sider findes en kort beskrivelse af de enkelte indsatser og deres resultater. Værktøjer og materialer fra projekterne kan findes på gate21.dk/vip-klimaprojekter/.

Energi-
og klimaplaner

Håndtering
af madspild

100% grønne
drivmidler

Cirkulære
indkøb

Grønne
pendlervaner

Energibesparelser
i boliger

Fælles plan
for plastaffald

Tværkommunalt klimasamarbejde med potentialer

En evaluering af VIP klimaprojekterne i efteråret 2023 pegede på en række erfaringer og potentialer for det tværkommunale klimaarbejde. Dette mundede ud i en række anbefalinger, som blev tiltrådt af KKR Hovedstaden i november 2023 - blandt andet kan fremhæves:

- Flere af VIP indsatserne kan med fordel fortsættes i regi af Klimaalliancen i Hovedstadsregionen:
 - grønne drivmidler
 - cirkulære og grønne indkøb
 - grønne pendlervaner og
 - energibesparelser i boliger.
- Indsatser bør forankres hos kommunale tovholdere for at bevare engagement, ejerskab og relevans for det igangværende klimaarbejde.
- Der er brug for en robust og drivende støtte fra sekretariatet i Klimaalliancen i Hovedstadsregionen, så der sikres fremdrift i indsatserne.
- For tværkommunale initiativer bør der formuleres konkrete målsætninger og handlinger, der sikrer tæt kobling til kommunernes aktuelle implementering og drift af klimaplaner -og indsatser. Tilgangen bør i høj grad være "hands-on" med fokus på konkrete opgaver, udfordringer og muligheder for kommunernes løbende implementering og drift.
- Den stærke politiske og ledelsesmæssige forankring af de tværkommunale indsatser bør fastholdes og videreføres i relevante fora som for eksempel Embedsmandsudvalget for Klima og Infrastruktur (EKI) og KKR Hovedstaden.
- Det er vigtigt at sikre, at overordnede emner og problemstillinger af generel karakter i det kommunale klimaarbejde kan bringes videre til den nationale Klimaalliance.
- At der under Klimaalliancen i Hovedstadsregionen etableres et overskueligt online-bibliotek for viden og værktøjer udviklet i VIP klimaprojekter, samt for det fremadrettede kommunale klimaarbejde.

Når alle kommuner i hovedstadsregionen har forpligtende klimaplaner med indsatser og udfordringer, der ligner hinanden, er det indlysende, at vi skal samarbejde på tværs. Ingen har gavn af, at vi hver for sig opfinder den dybe tallerken, når en god klimaløsning allerede er i gang på den anden side af kommunegrænsen. Med VIP klimaprojekterne har vi fået erfaringer i et nyt felt, vi kan bygge videre på i de kommende års klimaarbejde.

Kåre Svarre Jakobsen

Kommunaldirektør, Ishøj Kommune,

Formand for KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for Klima og Infrastruktur og

Medformand for den administrative styregruppe i Klimaalliancen i Hovedstadsregionen

Klimaarbejdet fortsætter på tværs af kommunerne

På baggrund af erfaringerne fra VIP klimaprojekterne fortsætter det tværkommunale klimarbejde i Klimaalliancen i Hovedstadsregionen.

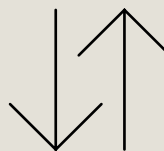
Fra 2024 sker det i tre faglige netværk med fokus på:

Transport

Energi

Forbrug

Under de tre overskrifter fortsættes VIP klima-indsatserne om; 100% grønne drivmidler, grønne pendlervaner, energibesparelser i boliger samt cirkulære og grønne indkøb.

De faglige netværk er tæt koblet til aktuelle indsatser, viden og ressourcer i blandt andet Region Hovedstaden, Gate 21, Greater Copenhagen EU Office, den nationale Klimaalliance og med fortsat ledelsesmæssig og politisk forankring i Embedsmandsudvalget for Klima og Infrastruktur (EKI) og KKR Hovedstaden.

Læs mere på de kommende sider om de enkelte VIP klimaprojekter.

VIP 1

Kommunale klima- og energiplaner

Hvad handlede projektet om?

Alle kommuner i hovedstadsregionen skal udarbejde en klimaplan, som skal løfte en fælleskommunal vision om en fossilfri el- og varmeforsyning i 2035 og en fossilfri transportsektor i 2050.

Projektet har haft fokus på tværkommunale samarbejder for at sikre langsigtede løsninger og partnerskaber, som understøtter, at klimaplanerne implementeres.

I praksis blev projektet sammenlagt med DK2020-samarbejdet og aktiviteterne heri.

Erfaringer fra projektet

Ved udgangen af februar 2024 havde 27 af de 29 kommuner i hovedstadsregionen udarbejdet en klimaplan, som også er politisk godkendt. To kommuner er i gang med at udarbejde deres klimaplan.

Alle 98 kommuner i Danmark er en del af den nationale Klimaalliance. Klimaalliancen i Hovedstadsregionen tæller dermed alle regionens kommuner.

Undervejs i forløbet med at udarbejde klimaplanerne har kommunerne i hovedstadsregionen modtaget jævnlig sparring og feedback fra den regionale DK2020-organisering under KKR Hovedstaden ved Region Hovedstaden og Gate 21.

Foto: Rasmus Degnbøl

Næste skridt?

Alle kommuner forventes at have en færdig og godkendt klimaplan i løbet af 2024.

DK-2020 organiseringen er per juli 2023 afløst af Klimaalliancen Hovedstadsregionen, hvor KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden besluttede at fortsætte den regionale organisering med Region Hovedstaden og Gate 21.

Det betyder, at de 29 kommuner i hovedstadsområdet gennem Klimaalliancen i Hovedstadsregionen understøttes i at implementere klimaplanerne, og at der sikres et tværkommunalt samarbejde i de kommende fem år. Organiseringen har et tværkommunalt overblik over klimaplanerne.

Deltagere

Alle kommunerne i hovedstadsregionen

Et blik på tværs af de kommunale klimaplaner

27 af 29

kommuner i hovedstadsregionen har en godkendt klimaplan.

2

er i proces. De forventes godkendt inden udgangen af 2024.

VIP 2

Håndtering af madspild

Hvad handlede projektet om?

Alt for meget spiselig mad ender i skraldespanden. Også fra landets offentlige køkkener. Projektet om håndtering af madspild har understøttet regeringens nationale mål om at reducere madspild med 50 procent inden 2030, bidraget til målet om, at alle kommuner i hovedstadsregionen indsamler bioaffald, og lavet kampagner om reduktion og bedre indsamling.

Erfaringer fra projektet

Vidensdeling og erfaringsudveksling mellem kommunerne har været centralt i VIP-klimaindsatsen. Der er i projektet skabt et fælles overblik over mulige indsatser, der kan reducere madspild og forbedre indsamlingen af bioaffald. Kommunerne har undervejs delt viden og erfaringer med hinanden, været i dialog med madspildsorganisationer og besøgt kommunale køkkener. Det har givet kommunerne et indblik i forudsætningerne for at arbejde med madspild.

En vigtig læring fra projektet har været, at der er et stort potentiale i at indgå i samarbejde med madspildsorganisationer. De kan være med til at sikre, at mere af den spiselige mad går til et godt formål - for eksempel til værdigt trængende mennesker.

Der var i projektet et særskilt fokus på de kommunale børne- og skoleinstitutioner.

Her viste rundture i Albertslund Kommune, at der er et meget højt fokus på at undgå madspild, og at det her er lykket at skruer madspildet i bund – bortset fra en smule tallerkenspild. Den kommunale ældrepleje møder til gengæld en større barriere for at reducere madspild, fordi portionsanrettet mad bestilles hos cateringfirmaer 14 dage i forvejen.

I samarbejde med en række oplandskommuner har Vestforbrænding oprettet en uddannelsestjeneste for ejendomsfunktionærer, der understøtter muligheden for at skabe gode rammer for affaldshåndteringen i boligområder med fælles affaldsplads. Håndteringen af netop madaffald har særligt fokus, da affaldsfraktionen er svær at få ud af restaffaldet.

Det har været en øjenåbner at besøge institutioner, der selv tilbereder deres mad og se hvor meget, der bliver gjort for at undgå madspild. På plejehjem, hvor maden leveres udefra, er der et stort potentiale for at reducere mængden af madspild – for eksempel ved at overgå til at tilberede den på plejehjemmet."

Hans-Henrik Høg, klimakoordinator, Albertslund Kommune

Foto: ArieStudio

Næste skridt?

Flere kommunale klimaplaner indeholder indsatser rettet mod madspild i de kommunale køkkener og indsatser for bedre sortering i boligområderne. Der er et potentiale for at løfte temaer som madspild i kommunale institutioner, hos borgere og i virksomheder ind i Klimaalliancens nationale indsats.

Et blik på tværs af de kommunale klimaplaner

58%

af kommunerne i hovedstadsregionen arbejder videre med madspild i deres grønne omstilling og har skrevet øget genanvendelse af madaffald og mindre madspild ind i deres klimaplaner.

Kilde: Ea Energianalyse

VIP 3

100% grønne drivmidler

Hvad handlede projektet om?

Transport står for knap en tredjedel af Danmarks samlede CO₂-udledning. En omstilling til grønne drivmidler i transporten er derfor et vigtigt skridt i at nedbringe udledningerne. På tværs af kommunerne har projektet delt viden og erfaringer om at fremme grønne drivmidler med fokus på temaerne:

- Planer og strategier for ladeinfrastruktur
- Udbud af ladeinfrastruktur
- Udskiftning af den kommunale køretøjsflåde
- Emissionsfri drivmidler i udbud

Erfaringer fra projektet

Projektets fokus på videns- og erfaringsdeling er sket i møder i arbejdsgruppen mellem de deltagende kommuner og via webinarer. Her er kommunerne kommet til orde gennem erfaringsudveksling, case-præsentationer og dialog, samt der er inddraget eksperter.

Arrangementerne i projektet har hver især koncentreret sig om et af temaerne, og det er tilstræbt at berøre hvert tema ved minimum ét årligt arrangement. Projektet har afholdt cirka 15 arrangementer eller webinarer med op til 50 deltagere per gang - både fra kommuner i hovedstadsregionen og uden for regionen. Herudover er der delt information om relevante arrangementer uden for projektet.

Ved arrangementerne har der blandt andet været oplæg fra Drivkraft Danmark, Rambøll, Poul-Schmith/Kammeradvokaten, DTU, Hybrid Greentech m.fl.

Projektet har oplyst, vejledt og erfaringsdelt i forbindelse med den nye lov om infrastruktur for alternative drivmidler (AFI-loven), der trådte i kraft i april 2022. Loven satte nye rammer for, hvordan kommunerne kan arbejde med at udrulle ladeinfrastruktur. En rundspørge i oktober 2023, som 22 kommuner svarede på, viser, at mindst 13 kommuner har gennemført et udbud af ladeinfrastruktur – og at mindst otte kommuner er i gang eller har planlagt et udbud.

Deltagerkommunerne har haft rigtig god sparring i projektet om eksempelvis udrulning af ladeinfrastruktur og omstilling af flåden - og mange kommuner er rigtig godt på vej med omstilling til grønne drivmidler. Der vil dog også fremadrettet være behov for et videndelingsorgan, hvor erfaringer og viden kan deles på tværs - eksempelvis i forhold til den mere langsigtede omstilling af den tunge transport og arbejdsmaskiner."

Simone Østergaard Lyngge Weber, trafikplanlægger, Frederiksberg Kommune

Kathrine Fjendbo Jørgensen, chefkonsulent, Center for Regional Udvikling, Region Hovedstaden

Næste skridt?

For kommunerne i projektet er særligt ladeinfrastruktur essentielt, men der er fortsat ønsker om også at udveksle erfaringer og vidensdele mellem kommunerne om:

- Kommunale/regionale flåder
- Grønne transportkrav i udbud
- Den tunge transport/logistik/arbejdsmaskiner

Derfor fortsætter indsatsen under Klimaalliancen i Hovedstadsregionen, hvor der blandt andet arbejdes henimod at løfte nogle af de tværregionale problemstillinger på nationalt plan.

Deltagere:

Region Hovedstaden, Allerød, Ballerup, Brøndby, Dragør, Egedal, Fredensborg, Frederiksberg, Gentofte, Gladsaxe, Halsnæs, Glostrup, Helsingør, Herlev, Hillerød, Høje-Taastrup, København, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Tårnby, Gribskov, Hvidovre og Furesø.

Et blik på tværs af de kommunale klimaplaner

77%

af kommunerne i hovedstadsregionen vil arbejde med at elektrificere person- og varebiler.

92%

af kommunerne i hovedstadsregionen vil arbejde med at understøtte god ladeinfrastruktur og parkeringsmuligheder for elbiler.

92%

af kommunerne i hovedstadsregionen vil arbejde med at omstille kommunens køretøjsflåde gennem krav i udbud og indkøb af elkøretøjer.

Kilde: Ea Energianalyse

VIP 4

- 100% RECYCLABLE
- REUSABLE

PLEASE REUSE & RECYCLE THIS BAG

Cirkulære indkøb

Hvad handlede projektet om?

De offentlige institutioner køber hvert år ind for mere end 300 milliarder kroner. Kommuner og regioner kan gennem krav til leverandører om for eksempel produkters kvalitet, materiale og klimapåvirkning bidrage til den cirkulære omstilling.

Med projektet har kommunerne arbejdet med cirkulære indkøb af emballage, møbler og tekstiler.

Erfaringer fra projektet

Deltagerne har gennem projektet udvekslet viden og erfaringer - både indbyrdes og med eksterne aktører. Desuden er der igangsat samarbejder om udviklingsprojekter om cirkulært indkøb af emballage, møbler og tekstiler.

I projektet har kommunerne udviklet principper for indkøb af emballage i kommunale udbud. Ved at anvende de samme principper til emballage ved udbud kan offentlige ordregivere sende et stærkt signal til markedet, der viser leverandører, hvad de skal levere og hvorfor. Der er desuden arbejdet med udvikling af cirkulær emballage til madservice i samarbejde med private leverandører.

Projektets deltagere har sammen med private aktører omsat et hierarki for møbler, udviklet af Aalborg Universitet, til konkrete indsatser om udbud, indkøb, genbrug og genanvendelse.

Derudover har deltagerne haft fokus på indkøb af tekstiler og har bidraget til tests og udformning af cirkulære krav gennem projekterne Circular Economy Beyond Waste og One Textile Direction.

Gladsaxe Kommune har omsat et hierarki for cirkulære møbler til retningslinjer vedtaget af ledelsen og konkrete handlemuligheder for kommunens medarbejdere. Der er oprettet aftaler med møbelreparatører, igangsat en intern genbrugsbørs for møbler på tværs af kommunen, sat fokus på større indretningsopgaver med genanvendte materialer, og igangsat en afgrænsning af møbelsortimentet til miljømærket inventar.

Næste skridt?

Der er fortsat et stort potentiale at høste i de cirkulære indkøb. Det er stadig en relativt ny praksis for mange kommuner, så videndeling og konkret implementering af cirkulære indsatser kan accelerere omstillingen. Projektets deltagere vurderer, at der er et stort potentiale i at udvide fokusområdet til også at omfatte cirkulære indkøb til for eksempel byggeri, indkøb af IT-udstyr og transportydelser.

I Klimaalliancen i Hovedstadsregionen vil kommunerne fortsætte samarbejdet, og de kommende indsatser vil blive tænkt sammen med relevante, igangværende initiativer for cirkulære indkøb, ligesom der er etableret samarbejde med Erhvervshus Hovedstaden for at nå ud til lokale virksomheder.

Et blik på tværs af de kommunale klimaplaner

81%

af kommunerne i hovedstadsregionen arbejder videre med udbud og indkøb som led i deres grønne omstilling og har skrevet grønne indkøb ind i deres klimaplaner.

Kilde: Ea Energianalyse

VIP 5

Grønne pendlervaner

Hvad handlede projektet om?

Mere end halvdelen af bilpendlere i hovedstadsregionen sidder altid eller ofte i kø til og fra arbejde. Klimamæssigt får vi en gevinst, når flere biler kører på el, men trængslen ændres ikke. Samtidig går der stadig flere år, inden alle biler er elektrificerede, og vi høster den klimamæssige gevinst.

En del af den grønne omstilling er derfor også, at vi skaber nye vaner i trafikken. Det handler eksempelvis om at køre mere i bus og tog, på cykel eller at køre mere sammen. Projektet Grønne pendlervaner har haft et primært fokus på samkørsel, da det udnytter vejene og bilerne bedre – og dermed mindsker transportens CO₂-aftryk.

Erfaringer fra projektet

Hovedaktiviteten har været udviklingen af en regional samkørselskampagne, der skal skabe opmærksomhed om samkørsel og øge antallet af personer, der kører sammen.

15 kommuner, Region Hovedstaden og 14 virksomheder i hovedstadsregionen har i november 2021 gennemført kampagnen, som bestod af kampagnematerialer, slogan 'Alle har brug for en sidemakker', konkurrenceelementer, vejledning og lokal- og regional presseindsats med ministerbesøg.

En evaluering af kampagnen lavet af Artelia/MOE viste kendskab til samkørsel og kampagnen blandt medarbejdere i organisationerne, men også begrænset succes med at få flere til at køre sammen blandt andet på grund af corona, men også fordi det kræver mange ressourcer og et kontinuerligt fokus.

Der er udviklet en guide til, hvordan organisationer kan afvikle en samkørselskampagne for medarbejderne. Kampagnen er frit tilgængelig for kommuner og virksomheder og kan bruges uafhængigt af, om organisationen har en aftale med en udbyder eller ej.

Planen var at gentage fokus på samkørsel i november 2022, hvor der blev lagt op til at benytte materialet fra året før, kampagnemateriale fra udbyderne eller Vejdirektoratets kampagnemateriale 'Hvorfor ikk' følges?'. Det blev dog ikke gennemført grundet manglende tilslutning blandt kommunerne.

Projektet har øget kommunernes kendskab til samkørsel og samarbejde med samkørselsudbydere. Mere end 11 kommuner i hovedstadsregionen har i øjeblikket en samkørselsaftale med udbydere som nabogo eller FDM's Ta'Med.

Ny medvind til samkørsel

I januar 2024 har samkørsel haft medvind i medierne. Flere artikler fortæller, at:

- samkørselsplatformen nabogo i 2023 havde formidlet tre gange flere samkørsler end året før – og har aftaler med 30 kommuner.
- flere trafikeksperter peger på, at samkørsel er en god ide, der sparer penge, tid og CO₂.

Samkørsel er et langt sejt træk, der kræver kontinuerligt fokus og ledelsesmæssig opbakning i kommunerne. Men jeg tror stadig på, at det er et væsentligt område at sætte ind i forhold til at reducere trængsel og CO2."

Tina Wexøe Ertbjerg, trafikplanlægger, Ballerup Kommune.

Borgerne kører sjældent sammen på ture internt i en kommune. Derfor er koordinering og samarbejder på tværs af kommuner vigtigt for at lykkes med samkørsel. Det er vigtigt med et fortsat tværkommunalt fokus i Klimaalliancen fremadrettet."

Morten Hass, specialkonsulent, Region Hovedstaden.

Næste skridt?

Omstilling af transporten er en af de store udfordringer i kommunernes klimaplaner. 65 procent af de godkendte klimaplaner i hovedstadsregionen har målsætninger eller indsatser for at fremme samkørsel. Samtidig er der også behov for at se på andre indsatser for grønne pendlervaner, hvor der er potentiale i;

- Korte bilture: Skift til grønne alternativer
- Delemobilitet: Udbredelse, forretningsmodeller og videndeling mellem kommuner
- Fremme af cykling

Indsatsen for grønne pendlervaner fortsættes under Klimaalliancen Hovedstadsregionen, hvor der også ses ind i Den tværgående mobilitetsanalyse for hovedstadsområdet, når den foreligger ultimo 2024.

Deltagere

Allerød, Ballerup, Brøndby, Frederiksberg, Frederikssund, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Helsingør, Hillerød, Høje-Taastrup, Ishøj, København, Rødovre, Tårnby og Region Hovedstaden.

Et blik på tværs af de kommunale klimaplaner

73%

af kommunerne i hovedstadsregionen vil arbejde med at ændre borgernes transportvaner.

65%

af kommunerne i hovedstadsregionen vil fremme samkørsel og grøn transport for virksomheder.

Kilde: Ea Energianalyse

VIP 6

Energi- besparelser i boliger

Hvad handlede projektet om?

Energibesparelser i bygninger er essentielle, når energisystemet skal omstilles til vedvarende energi, da det reducerer den energimængde, der skal produceres. Projektet har haft fokus på at styrke det tværkommunale samarbejde for at fremme energirenoveringer i henholdsvis parcelhuse og etageboliger gennem udbud af energitjek til parcelhuse og ved at udbrede samarbejdsplatformen Energispring for etageboliger til andre kommuner.

Erfaringer fra projektet

Flere kommuner i projektet har gode erfaringer med at stille et gratis energitjek til rådighed for parcelhusejere. Kommunerne var ikke klar til at indføre energitjek samtidigt. Derfor har parcelhusprojektet udviklet et 'udbudskit' i april 2022, så en kommune nemmere kan sende 'energitjek'-opgaven i udbud, når det er relevant i forhold til den enkelte kommunes klimaplan.

Etagebolig-projektet har haft fokus på Energispring, som er udviklet i Københavns Kommune. Det er en platform for netværksarbejde, hvor energiforbrug kan evalueres og inspirere på tværs af afdelinger, bygninger og organisationer. Værktøjet er færdigudviklet, og ønsket i projektet var at udbrede det til andre kommuner.

Et pilotprojekt i Fredensborg Kommune viste dog, at:

- det er svært at engagere boligafdelinger lokalt
- data-kvaliteten er lav
- benchmark og dataanalyse viser stort potentiale for besparelser
- kommunen ikke er logisk som ramme for netværk

Det har ført til konklusionen, at kommunerne måske kan finde god værdi i at anvende AlmenNets 'Grønne Model' for at sikre fortsat fokus på benchmarking, netværk og energieffektivisering i etageboliger.

De enkelte kommuner har haft stor glæde af at trække på erfaringer fra andre.

Det er dog ikke en selvkørende proces. Det er afgørende, både for den enkelte kommune og for fællesskabet, at der afsættes ledelsesmæssig opbakning, menneskelige ressourcer og økonomiske rammer for det tværgående samarbejde."

*Johan Vedel, projektleder for Energifcenter og Iværksættermiljø, Fredensborg Kommune og
Charlotte von Hessberg, miljømedarbejder, Hvidovre Kommune*

Næste skridt?

Der er stadig potentiale for kommunale indsatser for at fremme energibesparelser i boliger og i et tværkommunalt perspektiv fortsat at have fokus på benchmarking, netværk og energieffektivisering for etageboliger. Derfor fortsætter fokus på energibesparelser i boliger under Klimaalliancen i Hovedstadsregionen og med kobling til Energi på Tværs.

Deltagere

Albertslund, Allerød, Ballerup, Bornholm, Brøndby, Dragør, Egedal, Frederiksberg, Frederikssund, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Helsingør, Herlev, Hillerød, Høje-Taastrup, Hørsholm, Ishøj, København, Lyngby-Tårnbæk, Rudersdal, Rødovre og Tårnby.

Et blik på tværs af de kommunale klimaplaner

88%

af kommunerne i hovedstadsregionen vil arbejde med energibesparelser, energirenovering samt bygningsdrift og -styring.

Kilde: Ea Energianalyse

VIP 7

Fælles plan for plastaffald

Hvad handlede projektet om?

For lidt plast bliver sorteret til genanvendelse og ender i stedet blandt restaffald. 15 procent af den samlede mængde restaffald i hovedstadsregionen er plast. Det betyder, at 70.000 tons ender på forbrændingen i stedet for til genanvendelse. Med indsatsen for en fælles plan for plastaffald ville KKR-kommunerne bidrage til at minimere mængderne af plastaffald gennem tiltag indenfor indkøb og drift, samt øge sorteringen til genanvendelse gennem forbedret indsamling.

Erfaringer fra projektet

I samarbejde med VIP klimaprojektet om cirkulære indkøb er der gennemført fælles dialog med markedet og andre interessenter samt udarbejdet fælles krav og retningslinjer for plastemballager i kommunale indkøb.

Projektet har desuden fokuseret på at dele viden og erfaring på tværs af projektdeltagere. Blandt andet om muligheden for et fælles udbud og en fælles kontrakt for plastsortering og behandling af plastaffald på tværs af affaldsselskaberne ARGO, Vestforbrænding og ARC, der dækker størstedelen af kommunerne i KKR Hovedstaden.

Næste skridt?

Flere af projektets formål er siden blevet omfattet i nationale tiltag. Herunder national lovgivning, der stiller krav til landets kommuner om at indsamle plastaffald fra husholdninger og konkrete målsætninger i National Klimaplan for en Grøn Affaldssektor.

3.7

Finansiering af kommunal programledelse til tværsektoriel telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med hjertesvigt

Hvad sikrer landsdelsprogrammet Landsdelsprogrammet fastlægger en række overordnede rammer for det telemedicinske tilbud, herunder koordinering af:	Ressourcetræk fordelt på 2.5 årsværk
Implementeringsunderstøttelse <ul style="list-style-type: none"> • Understøtte lokal forberedelse ved bl.a. referencegruppemøder og nyhedsbreve • Udarbejde og videreformidle implementeringspakker • Koordinering af implementeringsforberedelse i regi af tværsektoriel referencegruppe • Etablering af klynger og facilitering af mulighed for at mødes i og drøfte samarbejdet i klyngerne på referencegruppemøderne 	0,5 årsværk
Vejledende materiale <ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af fælles vejledninger, instrukser og arbejdsgangsbeskrivelser (sundhedsfaglig, teknisk og support), der kan tilpasses lokalt 	0,2 årsværk
Tidsplan og implementeringsplan <ul style="list-style-type: none"> • Fastlæggelse af tidsplan og implementeringsplan i samarbejde med relevante deltagere • Løbende tilpasning 	0,05 årsværk
Sundhedsfagligt projekt <ul style="list-style-type: none"> • Det sundhedsfaglige grundlag • Etablering af sundhedsfaglig specialistrådgivning • Samarbejdsaftale vedr. det tværsektorielle samarbejde i hovedstaden 	0,5 årsværk
Fagligt-strategiske fora (tidl. Samordningsudvalg) <ul style="list-style-type: none"> • Landsdelsprogrammet er i løbende dialog de fem fagligt-strategiske fora (bl.a. oplæg på møder og skriftlig status) 	0,05 årsværk
Økonomi <ul style="list-style-type: none"> • Efterlevelse og tilpasning af økonomisk fordelingsnøgle til indkøb af udstyr på baggrund af fast "pakkepris" for den telemedicinske udstyrspakke til borgere på ca. 5000 kr. (Region Hovedstaden skal finansiere 65 % og kommunerne 35 % af fællesomkostningerne) • Understøtte håndtering af lokale udgifter til forvaltningerne (Telma og FUT) • Håndtering af diverse ansøgninger og sager i programregi 	0,2 årsværk
IT-understøttelse (Det tekniske projekt) <ul style="list-style-type: none"> • Deltagelse i diverse mødefora faciliteret af forvaltningerne FUT og Telma 	0,4 årsværk

Bilag A, Finansiering af kommunal programledelse til telehjerter marts 2024

<ul style="list-style-type: none"> • Sikre efterlevelse af eventuelle ændringer af teknisk karakter i Hovedstaden og videreformidle dette til referencegruppen 	
<p>Service og support</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde om fælles service, support og logistik-løsning • Fælles teknisk support (Københavns Kommune) 	Håndteres i SSL-regi i KOD
<p>Kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre planlægning af kompetenceudviklingskurser for monitoreringsansvarlige sygeplejersker i kommunerne • Understøtte udvikling af arbejdsgruppe til udvikling af E-learningmateriale vedr. hjertesvigt hos Region Midt 	0,2 årsværk
<p>Kommunikation</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deltagelse i fastlæggelse af overordnede kommunikationsstrategi og -plan for landsdelsprogrammet koordineret med landsdelsprogrammer, FUT, KL og Danske Regioner • Udarbejdelse af kommunikation til almen praksis via PraksisNyt • Deltage i kommunikationsaktiviteter, der skal løftes nationalt • Udarbejdelse af kommunikationsmateriale – poster, video... • Udarbejdelse af kommunikationsmateriale rettet borgere og medarbejdere, der kan tilpasses lokalt • Understøtte og koordinere kommunikationsindsats på tværs af kommuner /ambulatorier 	0,4 årsværk

3.7

Finansiering af kommunal programledelse til tværsektoriel telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med hjertesvigt

Finansiering pr. kommune til programledelse til tværsektoriel telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med hjertesvigt

Engangsudgiften for kommunernes finansiering af det tidsbegrænsede programsekretariat til implementering af Telehjerter udgør 875.000 kr. i perioden 2. kvartal 2024 – 2. kvartal 2025, som fordeles efter kommunernes indbyggertal. Region Hovedstaden finansiere den anden halvdel med et tilsvarende beløb.

I tabellen er de enkelte kommuners andel af finansieringen opstillet.

	Indbyggere	Andel pct.	Beløb finansiering
Region Hovedstaden	1.913.090	100	
København	660.692	34,6	302.504
Frederiksberg	105.100	5,5	48.121
Dragør	14.572	0,8	6.672
Tårnby	43.895	2,3	20.098
Albertslund	27.682	1,4	12.674
Ballerup	51.338	2,7	23.506
Brøndby	39.140	2,0	17.921
Gentofte	74.986	3,9	34.333
Gladsaxe	70.690	3,7	32.366
Glostrup	23.669	1,2	10.837
Herlev	29.982	1,6	13.728
Hvidovre	53.776	2,8	24.622
Høje-Taastrup	57.584	3,0	26.365
Ishøj	23.689	1,2	10.846
Lyngby-Taarbæk	58.603	3,1	26.832
Rødovre	44.360	2,3	20.311
Vallensbæk	17.801	0,9	8.150
Allerød	25.967	1,4	11.889
Egedal	45.517	2,4	20.840
Fredensborg	41.974	2,2	19.218
Frederikssund	46.518	2,4	21.299
Furesø	42.504	2,2	19.461
Gribskov	41.877	2,2	19.174
Halsnæs	31.440	1,6	14.395
Helsingør	63.852	3,3	29.235
Hillerød	54.390	2,8	24.903
Hørsholm	24.816	1,3	11.362
Rudersdal	57.295	3,0	26.233
Bornholm	39.289	2,1	17.989

3.8

Klinisk organisatorisk driftsorganisation for tværsektoriel telemedicin

Klinisk-organisatorisk driftsorganisation (KOD) for tværsektoriel telemedicin i Landsdel Hovedstaden

November 2023

0. Læsevejledning

- Der har igennem flere år været et tæt samarbejde i Landsdel Hovedstaden mellem regionen og de 29 kommuner om udvikling, implementering og udbredelse af det telemedicinske tilbud til borgere med KOL.
- (Sam)arbejdet er blevet styret af Programstyregruppen for TeleKOL med delt formandskab og programleder-/sekretariatsfunktion mellem Region Hovedstaden og Københavns Kommune.
- Udbredelse og drift af det telemedicinske tilbud til borgere med KOL forsætter parallelt med, at nye sygdomsområder starter op – begyndende med hjerteområdet fra 2024.
- Dette dokument har først og fremmest til formål at understrege vigtigheden af at fastholde en organisering på tværs af Landsdel Hovedstaden, der kan forsætte arbejdet med at understøtte de tværsektorielle telemedicinske indsatser i landsdelen, når KOL-programmet overgår til drift.
- For at understøtte det tværsektorielle samarbejde om den telemedicinske indsats, og for at tydeliggøre den kommende indsats inden for hjerteområdet og øvrige sygdomsområder, er der brug for en klinisk-organisatorisk driftsorganisation (KOD) for tværsektoriel telemedicin i Landsdel Hovedstaden.
- Da dokumentet udelukkende har fokus på tværsektoriel, klinisk-organisatorisk drift, vil programledelse for hjerteområdet og øvrige sygdomsområder samt finansiering hertil skulle afklares i et andet regi
- Ressourceopgørelsen og oplæg til fælles finansiering af sekretariatsfunktion vedrører i dette dokument **alene** KOL-driftsorganisering. Dog er det tanken at andre sygdomsområder i drift skal tilknyttes KOD og her må det vurderes om finansieringen til KOD er tilstrækkelig
- God læselyst 😊

Indholdsfortegnelse

1. Formål og baggrund
2. Overgang fra implementering til driftsorganisering
3. Opgaver i tværsektoriel, klinisk-organisatorisk driftsorganisation
4. Organisering
5. Bilag 1: Ressourcetræk og finansiering for opgaver i tværsektoriel, klinisk-organisatorisk driftsorganisation

1. Formål og baggrund

- Den telemedicinske indsats med udbredelse af det landsdækkende telemedicinske tilbud til borgere med KOL er for alvor begyndt at tage fart. I Landsdel Hovedstaden forsætter implementeringsindsatsen, og i slutningen af 2024 igangsættes implementeringen af telemedicin til hjerteområdet. Parallelt med arbejdet inden for TeleKOL og TeleHjerte forhandles og aftales der nye tværsektorielle sygdomsområder, hvor telemedicin kan være med til at spille en afgørende rolle.
- Dette dokument beskriver en klinisk-organisatorisk driftsorganisation (KOD) for tværsektoriel telemedicin i Landsdel Hovedstaden med fokus på TeleKOL, idet der, når programmet overgår fra programorganisering til drift, vil være en række opgaver, der skal løftes i et tværsektorielt regi. Mange af opgaverne har programledelsen løftet indtil nu.
- I en KOD for tværsektoriel telemedicin i Hovedstaden spiller det systemtekniske en meget begrænset rolle, da forvaltnings- og videreudviklingsansvaret af den telemedicinske infrastruktur og KOL-/hjerteløsningen (TELMA) er placeret i hhv. Region Midtjylland og Region Nordjylland.
- Fokus er i dokumentet på opgaverne i Landsdel Hovedstaden. Meget andet foregår på nationalt niveau og i den enkelte region/kommune. Dette medtages ikke i dette dokument.

1. Formål og baggrund

Klinisk-organisatorisk driftsorganisation (KOD) for tværsektoriel telemedicin

Illustration: KOD for tværsektoriel telemedicin, hvor flere sygdomsområder kommer til i takt med at de overgår til drift

1. Formål og baggrund – Rammer og principper

Følgende overordnede rammer og principper gælder for KOD for tværsektoriel telemedicin i Landsdel Hovedstaden:

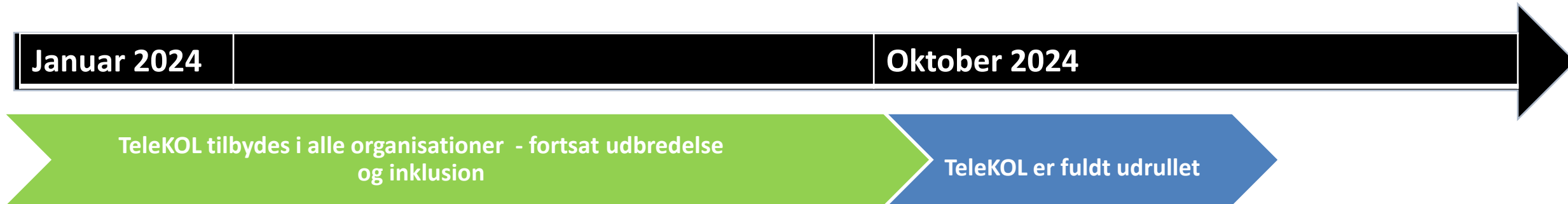
- Der skal være en beslutningsmæssig forankring i regi af Sundhedsaftalen og med reference til Tværsektoriel Strategisk Styregruppe (TSS)
- Der etableres en fælles/tværsektoriel virtuel klinisk-organisatorisk driftsorganisation til at understøtte det telemedicinske tilbud i kommuner og ambulatorier, og som har det løbende driftsansvar
- Både kommuner og regionen skal være repræsenteret i den beslutningsstruktur, der etableres
- Omkostninger til en klinisk-organisatorisk driftsorganisation finansieres i fællesskab af kommuner og regionen.
- Det nuværende tværsektorielle netværk (referencegruppen) af implementeringsansvarlige i de 29 kommuner og på lungeambulatorier videreføres i første omgang (indtil andet beslutes).
- Modellen optimeres løbende og justeres i takt med, at der kommer nye tværsektorielle sygdomsområder på den telemedicinske infrastruktur.

2. Overgang fra implementering til drift

Landsdelsprogrammet ophører som omdrejningspunkt for opgaveløsning pr. 31. december 2023, hvor alle organisationer har gennemført forberedelserne og er klar til inklusion af borgere.

Der vil imidlertid fortsat være en del opgaver i relation til koordination, vedligeholdelse og videreudvikling af det samlede telemedicinske tilbud til borgere med KOL, hvorfor det er relevant at etablere en driftsorganisering

Den klinisk-organisatoriske driftsorganisation forventes etableret primo 2024

3. Opgaver i driftsorganisering

En KOD for tværsektoriel telemedicin:

- Skal understøtte et ensartet tværsektorielt telemedicinsk tilbud til borgere, der bygger på det sundhedsfaglige grundlag og de aftaler, der er indgået mellem region og kommuner indenfor sundhedsaftaleområdet
- Skal have fokus på sundhedsfaglige og organisatoriske problematikker og endvidere understøtte videndeling, kompetenceudvikling og sikre, at fælles organisatoriske og sundhedsfaglige problematikker bliver håndteret
- Skal løbende følge op på inklusionstakt og stå for håndtering af diverse forespørgsler fra kommuner og lungeambulatorier og sende statusorientering til styregrupper, herunder TTS
- Skal varetage indrapporteringer til staten på fremdrift og håndtere forespørgsler fra staten og øvrige samarbejds-parter
- Skal varetage afregning mellem kommuner og region af indkøbte udstyrspakker
- Skal sikre at indgåede aftaler til enhver tid bliver opdateret

7. Klinisk-organisatorisk driftsorganisation

Nedenstående er et overblik over opgaver, der skal løftes i en klinisk-organisatorisk driftsorganisation for det tværsektorielle telemedicinske tilbud til borgere med KOL.

Det sundhedsfaglige tilbud – vedligehold og udvikling

- Løbende opfølgning på inklusionsvolumen af borgere i ambulatorier og almen praksis
- Justering og videreudvikling af det samlede sundhedsfaglige tilbud, herunder opdatering af det sundhedsfaglige grundlag samt opfølgning på og justering af vejledninger, arbejdsgange og tværsektorielt samarbejde
- Løbende opfølgning på/revision af samarbejdsaftaler samt koordination ift. forløbs-program og sundhedsaftaler
- Sekretariatsbetjening af programstyregruppemøder

Service og support opgaver, der ligger udenfor fælles support varetaget af KK

- Løbende opfølgning på samarbejdet om fælles service og support, herunder på aftaler og finansieringsmodel
- Løbende opdatering og formidling af tekniske vejledninger og instrukser
- Løbende opdatering af whitelist ift. it-udstyr og devices
- Test af nyt udstyr svarende til whitelist og opdatering af den telemedicinske udstyrsshop
- Sikre vedligeholdelse af KAM-skema ift. sundhedsfagligt grundlag
- Understøtte lokal brugergruppe for Telma, herunder ændringsanmodninger

Kommunikation og samarbejde

- Løbende status på fremdrift til faglige sundhedsklynger, Tværsektoriel Strategisk Styregruppe (TSS), Sundhedskoordinations-udvalg samt kommunalt embedsmandsudvalg (KKR)
- Kommunikation til borgere og sundhedsfaglige, herunder opdatering af materiale
- Vedligeholdelse af hjemmeside med diverse dokumenter.
- Løbende dialog/samarbejde med øvrige interessenter (PLO-Hovedstaden, Lungeforeningen mv.)
- Løbende kommunikation og videndeling med øvrige landsdele
- Koordination med nationale parter
- Sekretariatsbetjening af referencegruppens møder
- Drift af klyngerne for monitoreringsansvarlige sygeplejersker i kommuner og regionen

Kompetenceudvikling

- Løbende planlægning og afholdelse af kompetencekurser
- Opdatering og videreudvikling af uddannelsesmateriale
- Deltagelse i vedligeholdelse af nationalt udarbejdet e-læringsmateriale til TeleKOL

Økonomi og opfølgning på gevinster/effekter

- Varetagelse af afregning mellem kommuner og region af udstyrspakker (refusion (65/35 pct) ved køb af udstyrspakke)
- Opfølgning på nationale og landsdelsspecifikke effekter / gevinster
- Håndtering af bestillinger fra diverse fællesoffentlige styregrupper
- Afregning i forbindelse med Service og support til KK

3. Opgaver i driftsorganisering

Hovedopgaver i en fremtidig driftsmodel estimeres samlet til **1,5 årsværk** fordelt mellem Region Hovedstaden og Københavns Kommune med 50 % til hver – svarende til 0,75 årsværk til hver.

Region Hovedstaden dækker selv de 0,75 årsværk. Den kommunale andel finansieres efter fordelingsnøglen mellem de 29. kommuner.

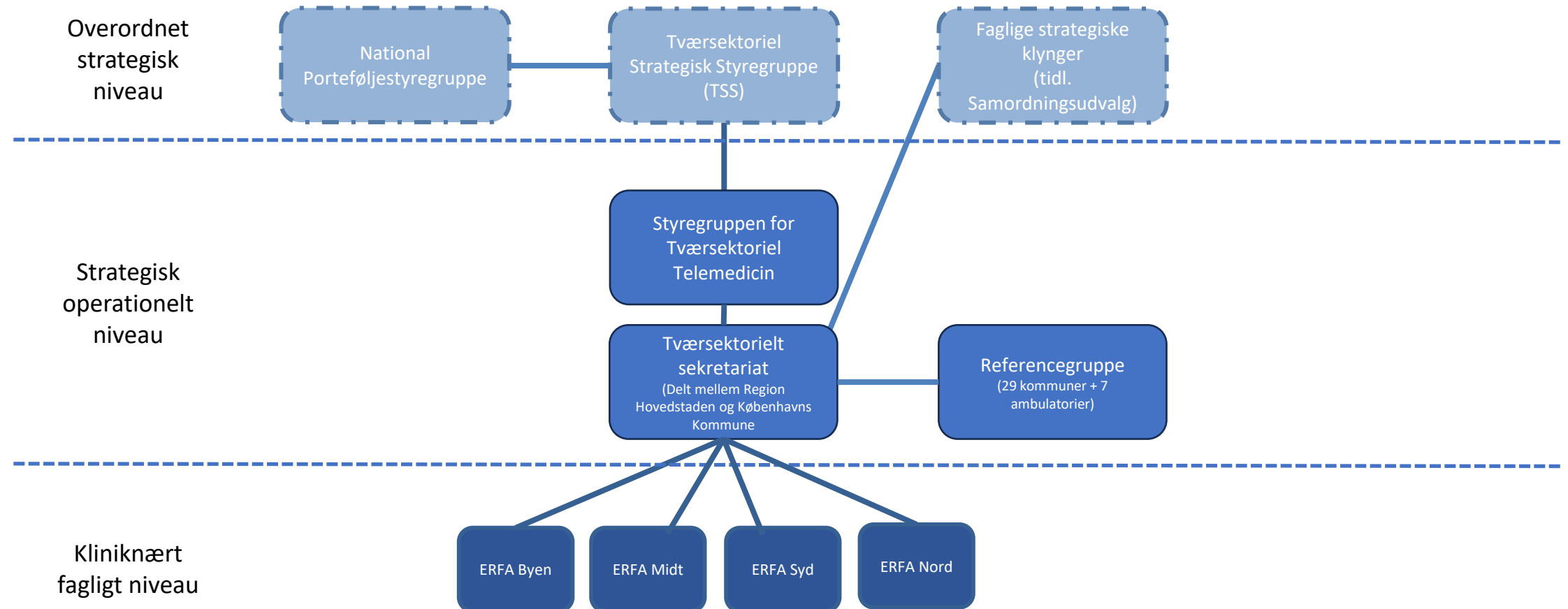
I bilag A (fra slide 14) er hver af de fem hovedområder detaljeret yderligere.

1. Det sundhedsfaglige tilbud
2. Service og supportopgaver, der ligger udenfor supporten i KK
3. Kommunikation og samarbejde
4. Kompetenceudvikling
5. Økonomi og opfølgning på effekter

Der er en række væsentlige opmærksomhedspunkter:

- Opgørelsen omfatter alene opgaver, der skal videreføres eller som kommer til, i en fremtidig model
- En række opgaver i det fremtidige set-up er kendte, men ikke ressourceestimeret. Det drejer sig primært om praktisk afvikling af kompetenceudvikling
- Ressourceforbruget er, i forhold til den fremtidige model, estimeret som et ligeligt fordelt træk over en treårig periode. Der er derfor ikke taget stilling til udsving i ressourcebehovet i løbet af perioden
- Der er ikke medregnet en buffer til uforudsete opgaver.

4. Organisering

4. Organisering

Overordnet strategisk niveau

Den fællesoffentlig porteføljestyregruppe skal sikre fremdrift i udbredelsen af telemedicin, herunder gevinstrealisering, opfyldelse af målsætninger samt erfaringsudveksling om udbredelsen af telemedicin på tværs af landet

Tværasektoriel Strategisk Styregruppe har et overordnet administrativt ansvar for politiske målsætninger i regi af sundhedsaftalen, herunder telemedicin / KOL, og godkender eventuelt budget

Strategisk operationelt niveau

Styregruppen for Tværasektoriel Telemedicin (den tidligere programstyregruppe) har ansvar for løbende drift og styring af det telemedicinske tilbud til KOL og kommende tværasektorielle telemedicinske tilbud. Styregruppen skal sikre, at der sker en koordination og prioritering i forhold til det sundhedsfaglige tilbud på tværs af sektorer, herunder drøfte problemstillinger relateret til det tværasektorielle samarbejde og videreudvikling af det telemedicinske tilbud.

Tværasektoriel referencegruppe skal sikre løbende opfølgning og koordination på tværs af kommuner og ambulatorier, have ansvar for identifikation af forretningsbehov og løfte/drøfte generelle problemstillinger relateret til de tværasektorielle, telemedicinske tilbud mv.

En klinisk-organisatorisk driftsorganisation skal håndtere administrative opgaver, kontraktstyring, kommunikationsaktiviteter, økonomistyring, sekretariatsbetjening af den tværasektorielle referencegruppe, samarbejde med FUT/Telma systemforvaltning ift. ændringsønsker / teleløsninger, løbende understøtte kommuner og ambulatorier i forhold til daglig drift mv.

Kliniknært fagligt niveau

ERFA grupper for monitoreringsansvarlige sygeplejersker fra kommuner og regioner drøfter praksisnære problematikker i egen klynge

4. Organisering – Styregruppen for Tværsektoriel Telemedicin

Styregruppen for tværsektoriel telemedicin

Styregruppen for tværsektoriel telemedicin har det overordnede ansvar for at sikre, at det telemedicinske tilbud opfylder den overordnede vision og de strategiske målsætninger for landsdelsprogrammet i drift.

Styregruppen har ansvar for

Styregruppens sammensætning

- En repræsentant fra Københavns Kommune, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen (delt formandskab)
- En repræsentant fra Region Hovedstaden, Center for Sundhed (delt formandskab)
- En repræsentant for Lungeforeningen
- En repræsentant for PLO Hovedstaden
- To repræsentanter for KKR/kommunesiden
- Alle repræsentanter i programstyregruppen er på ledelsesniveau

Mødefrekvens

3-5 gange årligt – eller ved behov

Bilag A:

Ressourcetræk og finansiering for opgaver i tværsektoriel, klinisk-organisatorisk driftsorganisation

5. Det sundhedsfaglige tilbud - vedligehold og videreudvikling

Placering og estimeret ressourceforbrug for hovedopgaver efter "Go Live"

Opgave	Delopgaver	Placering af opgave i fremtidig driftsmodel	Estimeret ressource-forbrug i fremtidig driftsmodel
Løbende opfølgning på inklusion af borgere	<ul style="list-style-type: none"> • Indsamling og analyse af data fra kommunale monitoreringsansvarlige • Løbende dialog med AP og hospitaler • Besvarelse af spørgsmål og øvrige henvendelser fra monitoreringsansvarlige 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,1 ÅV Kvartalsopgave
Justering og videreudvikling af det samlede telemedicinske tilbud	<ul style="list-style-type: none"> • Opsamling og sammenfatning af erfaringer hos monitorerings- og behandlingsansvarlige samt fra støtte funktioner og øvrige interessenter • Opdatering af sundhedsfagligt grundlag • Justering af arbejdsgange og tværsektorielt samarbejde • Løbende opdatering og formidling af sundhedsfaglige vejledninger, instrukser, procesbeskrivelser mm. 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,2 ÅV Årlig opgave
Løbende opfølgning på/revision af samarbejdsaftaler samt koordination ift. forløbsprogram, kliniske retningslinjer og sundhedsaftaler	<ul style="list-style-type: none"> • Revision/opdatering af forløbsprogram for KOL • Opdatering af sundhedsfagligt grundlag • Opdatering af kliniske og organisatoriske vejledninger 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,05 ÅV Årlig opgave

5. Service og support opgaver – der ligger udenfor selve supportfunktionen i KK

Placering og estimeret ressourceforbrug for hovedopgaver efter 'go live'

Opgave	Delopgaver	Placering af opgave i fremtidig driftsmodel	Estimeret ressource-forbrug i fremtidig driftsmodel
Justering og styring af teknisk setup	<ul style="list-style-type: none"> Løbende opfølgning og justering af samlet teknisk setup (telemedicinsk løsning, hardware og teknisk support) 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	Er finansieret i regi af SSL-aftalen
Kommunikation til kommuner og hospitaler om teknisk setup mv.	<ul style="list-style-type: none"> Løbende opdatering og formidling af tekniske vejledninger og instrukser Understøtte lokal brugergruppe for Telma, herunder ændringsanmodninger (kvartal) 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,1 ÅV Halv årlig Årlig opgave
Løbende opdatering af whitelist ift. it-udstyr og devices	<ul style="list-style-type: none"> Opdatering af whitelist ift. it-udstyr og devices i takt med, at der kommer nyt udstyr på markedet Test af nyt udstyr svarende til whitelist og opdatering af den telemedicinske udstyrsshop 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	Er finansieret i regi af SSL-aftalen
Sikre vedligeholdelse af KAM-skema ift. sundhedsfagligt grundlag, samt deltagelse i nationalt gruppe for konfigurations	<ul style="list-style-type: none"> Løbende opdatering/udbygning af KAM-spørgeskemaer 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,05 ÅV

5. Kommunikation og samarbejde

Placering og estimeret ressourceforbrug for hovedopgaver efter 'go live'

Opgave	Delopgaver	Placering af opgave i fremtidig driftsmodel	Estimeret ressource-forbrug i fremtidig driftsmodel
Politisk/strategisk sekretariatsbetjening	<ul style="list-style-type: none"> • Betjening af egen styregruppe, herunder mødeforberedelse og –opfølgning • Statusrapportering til TSS • Statusrapportering til øvrige fora (faglige klynger, sundhedskoordinationsudvalg samt kommunalt embedsmandsudvalg) • Dialog med øvrige parter (PLO Hovedstaden, Lungeforeningen m.fl.) • Koordination med nationale parter (KL, Danske Regioner, SUM m.fl.) 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,25 ÅV Løbende
Kommunikation til borgere og sundhedsfaglige	<ul style="list-style-type: none"> • Referencegruppemøde og Nyhedsbreve • Information om opdateringer og ændringer i telemedicinsk tilbud • Løbende dialog 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,1 ÅV Halv årligt Løbende
Tværasektoriel hjemmeside	<ul style="list-style-type: none"> • Vedligeholdelse af hjemmeside med diverse dokumenter/vejledninger mv. • Afklaring om placering udestår 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,2 ÅV

5. Viden og kompetencer

Placering og estimeret ressourceforbrug for hovedopgaver efter 'go live'

Opgave	Delopgaver	Placering af opgave i fremtidig driftsmodel	Estimeret ressource-forbrug i fremtidig driftsmodel
Gennemførelse af kompetencekurser	<ul style="list-style-type: none"> Kursusadministration (tilmeldinger, lokaler m.m.) Afholdelse af kurser 	Region Hovedstaden	Finansieres separat via kursusafgift
Koordination og videreudvikling af kompetenceudvikling	<ul style="list-style-type: none"> Justering og opdatering af kursusmateriale (landsdelsspecifikt) Vedligeholdelse af e-læringsmateriale til TeleKOL (nationalt) Løbende opfølgning på uddannelsesbehov 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	Finansieres delvist separat via kursusafgift
Koordination af vidensdeling og erfaringsudveksling i landsdelen (ERFA netværksmøder)	<ul style="list-style-type: none"> Drift af netværk for monitoreringsansvarlige sygeplejersker i kommuner og regionen 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,1 ÅV Halv årligt Kvartalsvis opgave
Vidensdeling på tværs af landsdele	<ul style="list-style-type: none"> Løbende kontakt og udveksling af erfaringer med andre landsdele 	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,05 ÅV Løbende

5. Økonomi og opfølgning på effekter/gevinster

Placering og estimeret ressourceforbrug for hovedopgaver efter 'go live'

Opgave	Delopgaver	Placering af opgave i fremtidig driftsmodel	Estimeret ressource-forbrug i fremtidig driftsmodel
Evaluering og fornyelse af aftaler om økonomi	<ul style="list-style-type: none">• Evaluering og fornyelse af aftale om fordelingsnøgle mellem kommuner og regioner• Evaluering og fornyelse af aftale om finansiering af teknisk support• Evaluering og fornyelse af afregningsmodel for udstyr, herunder pakkepris og operationel afregning	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,1 ÅV Årlig opgave
Opfølgning på nationale og landsdels-specifikke effekter/gevinster	<ul style="list-style-type: none">• Indsamling og analyse af data• Indrapportering til nationalt niveau	klinisk-organisatorisk driftsorganisation	0,1 ÅV Kvartalsvis opgave
Operationelle økonomi-opgaver	<ul style="list-style-type: none">• Håndtering af fakturering og afregning mellem region, kommuner og øvrige aktører• Afregning i forbindelse med Service og support til KK	Region Hovedstaden og KK	0,1 ÅV Årlig opgave

3.8

Klinisk organisatorisk driftsorganisation for tværsektoriel telemedicin

Bilag 8.2 Finansiering pr. kommune til klinisk organisatorisk driftsorganisation for tværsektoriel telemedicin

De årlige udgifter for kommunernes finansiering af klinisk organisatorisk driftsorganisation for tværsektoriel telemedicin med fokus på TeleKOL udgør 525.000 kr. årligt, som fordeles efter kommunernes indbyggertal. I tabellen er de enkelte kommuners andel af finansieringen opstillet.

	Indbyggere - antal	Andel indbyggere pct.	Andel finansiering kr.
Indbyggere hele KKR Hovedstaden	1.913.090	100	525.000
København	660.692	34,5	181.310
Frederiksberg	105.100	5,5	28.842
Dragør	14.572	0,8	3.999
Tårnby	43.895	2,3	12.046
Albertslund	27.682	1,4	7.597
Ballerup	51.338	2,7	14.088
Brøndby	39.140	2,0	10.741
Gentofte	74.986	3,9	20.578
Gladsaxe	70.690	3,7	19.399
Glostrup	23.669	1,2	6.495
Herlev	29.982	1,6	8.228
Hvidovre	53.776	2,8	14.757
Høje-Taastrup	57.584	3,0	15.802
Ishøj	23.689	1,2	6.501
Lyngby-Taarbæk	58.603	3,1	16.082
Rødovre	44.360	2,3	12.173
Vallensbæk	17.801	0,9	4.885
Allerød	25.967	1,4	7.126
Egedal	45.517	2,4	12.491
Fredensborg	41.974	2,2	11.519
Frederikssund	46.518	2,4	12.766
Furesø	42.504	2,2	11.664
Gribskov	41.877	2,2	11.492
Halsnæs	31.440	1,6	8.628
Helsingør	63.852	3,3	17.523
Hillerød	54.390	2,8	14.926
Hørsholm	24.816	1,3	6.810
Rudersdal	57.295	3,0	15.723
Bornholm	39.289	2,1	10.782

3.10

Omorganisering af Skoletjenesten

Referat af bestyrelsesmøde i Skoletjenesten den 29/11 2023

Københavns Rådhus, udvalgsværelse 43-44

Til stede: Jakob Næsager (JN), Jan Dehn (JD), Kim Christoffersen Dawartz (KCD), Peter Kjærgaard (PK), Anne Louise Sommer (ALS), Linda Nørgaard Andersen (LNA), Marie Damsgaard Andersen (MDA), Siska Rohr Harrebye (referent)

Afbud fra: Esat Sentürk, Regine Hjort Hovmøller, Ruben Kidde, Marie Bilde, Birgitte Lund Flansmose, Marie Louise Refsgaard

1) Godkendelse af dagsorden og referat fra sidste møde

JN konstaterede, at bestyrelsen ikke er beslutningsdygtig på mødet, og at beslutninger taget på dette møde sendes ud til de stemmeberettigede medlemmer af bestyrelsen til skriftlig votering via referatet.

Dagsorden og referat fra sidste møde blev godkendt.

2) Beslutning om Skoletjenestens organisering

JN konstaterede, at Skoletjenestens nuværende vedtægter udløber 31/10 2024 i forlængelse af Frederiksberg Kommunes udtrædelse. Der skal findes en løsning, der kan træde i stedet. BKF Sjælland og BKF Hovedstaden har foreslået, at der arbejdes for en selvstændiggørelse af Skoletjenesten som den bedst mulige ramme for, at Skoletjenesten kan arbejde for sit formål. Direktørkredsen har drøftet det og støtter i hovedtræk denne betragtning.

Bestyrelsen besluttede på denne baggrund:

- At Skoletjenestens eksisterende vedtægter ophæves pr. 31/10 2024. Efter den samlede bestyrelses godkendelse sendes det til godkendelse i Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, KKR og BKF i Region Hovedstaden og Region Sjælland samt til høring i Børne- og Undervisningsministeriet.
- At der skal arbejdes for at oprette en selvejende institution til at drive Skoletjenesten fremadrettet. Efter den samlede bestyrelses godkendelse nedsættes der en initiativkreds, som undersøger og udarbejder skitser og scenarier for den nye organisation. Skoletjenestens leder og medarbejdere kan deltage i initiativkredsens arbejde.

Procesplan:

1. kvartal 24: Nedsættelse af en initiativkreds, der skal udarbejde en model for ny organisation for Skoletjeneste med fokus på 1) Formål, organisationsform og bestyrelsessammensætning 2) forretningsmodel og afsøgning af finansieringskilder, herunder fondsfinansiering.

2. kvartal 24: Bestyrelsesmøde primo april 2024, hvor bestyrelsen på baggrund af oplæg fra initiativkredsen kan bevilge midler fra henlæggelsen til det videre arbejde i 2. kvartal med indhentning af bistand i forhold til jura, økonomi m.m. til udarbejdelse af vedtægter, forretningsplan m.m.

3. kvartal 24: Bestyrelsesmøde, hvor bestyrelsen kan træffe beslutning om etablering af ny organisation. Herefter løses praktiske opgaver i forbindelse med etablering af organisationen.

1/11 2024 eller snarest herefter: Oprettelse af ny organisering og virksomhedsoverdragelse af Skoletjenesten fra Københavns Kommune til den ny organisation. Hvis ny organisation ikke er etableret 1/11 2024, vil Skoletjenesten i en interimperiode drives videre som bydækkende enhed under BUF, Københavns Kommune indtil virksomhedsoverdragelse kan finde sted.

3) Orientering om henlæggelsen

MDA oplyste, at det kan bekræftes at Skoletjenesten har en "henlæggelse til aktiviteter" på 3,5 mio. kr. Det fremgår af de revisionspåregnede regnskaber samt referater af tidligere bestyrelsesmøder, at midlerne stammer fra mindreforbrug på basisbudgettet og har optrådt i de revisionspåregnede regnskaber indtil 2020 samt at bestyrelsen tidligere aktivt har disponeret midlerne til investeringer. Siden 2020 har henlæggelsen været urørt. Bestyrelsen besluttede, at henlæggelsen skal fremgå af regnskabet for 2023 og fremover, og at bestyrelsen kan disponere midlerne svarende til tidligere praksis i Skoletjenesten.

4) Evt.

JN bemærkede, at initiativgruppen omkring Skoletjenestens nye organisering ikke er en lukket kreds, og at dem der ønsker at deltage i initiativkredsen kan melde sig pr. mail til MDA eller JN inden jul, så gruppen kan starte arbejdet i januar.

Referatet fremsendes til bestyrelsen med frist for tilbagemelding mandag den 4. december.

Referatet sendes til Børne- og Undervisningsministeriet til orientering.

Der indkaldes til nyt bestyrelsesmøde i første del af april 2024.

JN takkede for mødet og rundede af.

**3.11 Præsentation af mobilitetens udvikling i
hovedstadsområdet fra 2025 til 2035 – Den tværgående
mobilitetsanalyse for hovedstadsområdet del 1**

Ikke-teknisk resumé

Tværgående mobilitetsanalyse for hovedstadsområdet

Fase 1 – Kortlægning og beskrivelse af udfordringer og potentialer

April 2024

Region
Hovedstaden

KKR
HOVEDSTADEN

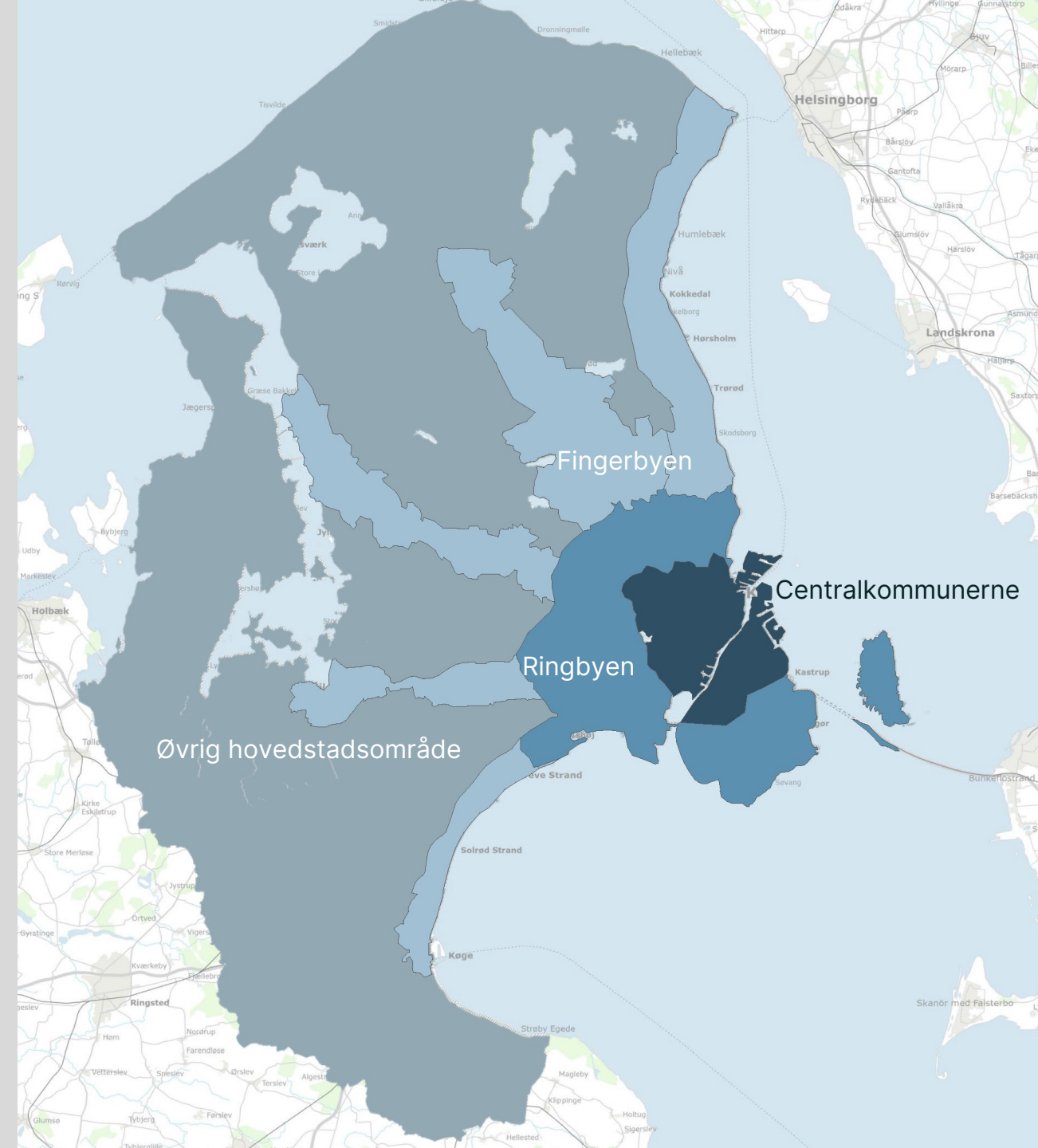
Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. En fælles vision og pejlemærker
3. Flere daglige ture i 2035
4. Samme modal split
5. Stigende bilejerskab
6. Trængsel stiger på vejene
7. Banenettets kapacitetsudfordringer
8. Den kollektive transport står svagere
9. Cyklen mister terræn
10. Der kommer flere lastbiler på vejnettet
11. Opsamling på udfordringer i de enkelte geografier
12. Udfordringer og potentialer ift. at nå visionen
13. Kortlægning af planer og politikker
14. Udfordringer set fra trafiksekskaberne
15. Den videre proces

Udarbejdet af:
Urban Creators & Artelia

urban
creators

ARTELIA
Passion & Solutions

1. Indledning

En samlet analyse for hovedstadsområdet

KKR Hovedstaden, Københavns Kommune og Region Hovedstaden er gået sammen om at udarbejde en mobilitetsanalyse på tværs af hovedstadsområdet.

Formål

Formålet med analysen er at skabe en fælles strategisk ramme for en fremtidig udvælgelse af nye prioriterede infrastrukturprojekter og mobilitetsløsninger i hovedstadsregionen på tværs af de 29 kommuner i KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden. Analysen skal bidrage med viden om, hvilke indsatser, der kan skabe bedre mobilitet, øge fremkommelighed og styrke sammenhæng på tværs af regionen.

Analysens to faser

- Fase 1: Status i 2025 og 2035 for mobiliteten i hovedstadsområdet, samt udpegning af udfordringer og potentialer.
- Fase 2: Opstilling af scenarier, samt udpegning af greb og af indsatser, der med udgangspunkt i den fælles vision vedtaget i KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden, kan løse mobilitetsudfordringerne i hovedstadsområdet.

Projektets samlede analysearbejde forventes præsenteret primo 2025.

Denne rapport er et resumé af den tekniske rapport for fase 1. Rapporten præsenterer en aktuel status og en opdateret fremskrivning af mobiliteten for hovedstadsområdet i 2025 og 2035, samt resultaterne fra kortlægningen af kommunernes planer og politikker. Desuden indgår de udfordringer, som er udpeget af trafikskaberne.

Fase 1

Kortlægning og beskrivelse af udfordringer og potentialer

- Opdatering af trafikmodellen COMPASS med befolkningsprognoser, væsentlige besluttede og finansierede infrastruktur- og byudviklingsprojekter mm.
- Kortlægning af regionale og kommunale politikker og ønsker på mobilitetsområdet og inddragelse af andre analyser.
- Inddragelse af interessenter og trafikskaber.
- Udarbejdelse af udkast til indsatskatalog til fase 2
- Afholdelse af fællesmøde og workshop for alle kommunerne i regionen, hvor kortlægning, udfordringer, potentialer og relevante indsatser blev drøftet.
- Kortlægning og beskrivelse af trafik og trafikstrømme i hovedstadsområdet nu og i 2035, samt overordnede udfordringer og potentialer.
- Offentliggørelse og afrapportering for KKR Hovedstaden, samt Region Hovedstaden og Københavns Kommune.

2. En fælles vision og pejlemærker

Skaber en retning for valg af indsatser

KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden har i 2023 vedtaget en fælles vision og centrale pejlemærker, der sætter retningen for, hvordan mobiliteten skal bidrage til at sikre et attraktivt hovedstadsområde.

VISION

Sikre bedre mobilitet og mindske trængsel og støj

- › Så folk kan komme til og fra arbejde uden unødigt tidsspild
- › For at sikre vækst og udvikling

Sikre bæredygtige, klimavenlige løsninger

- › For at reducere udledning af CO₂e
- › Løsninger der er cirkulære og reducerer brug af råstoffer

Styrke en sammenhængende hovedstadsregion og et integreret arbejdsmarked

- › Så der er gode kollektive transportmuligheder
- › For at sikre nem tilgængelighed til arbejdspladser, en mobil arbejdsstyrke og friere bevægelighed

Sikre, at hovedstaden fortsat er et godt sted at bo, leve og drive virksomhed

- › Hvor trafikstøj, bl.a. langs de store veje, reduceres
- › Så der er gode muligheder for aktiv transport - såsom cykling

PEJLEMÆRKER

Fælles og tværgående relevans i hovedstadsområdet

- › Bred kommunal og regional effekt
- › Projekter, som kommer mange indbyggere, arbejdspladser og geografiske områder til gavn

Øge folkesundhed

- › Omstilling til cyklisme og andre sundhedsfremmende transportformer
- › Mindske støj og partikelforening

Styrke sammenhæng og fremkommelighed

- › Mindsket rejsetid på veldefinerede rejser i hovedstadsområdet
- › Nye transportformer og teknologisk innovation

Bidrage til en mere attraktiv kollektiv transport

- › Bedre adgang og høj kvalitet, samt en god rejseoplevelse
- › Styrket sammenhæng mellem transportformer

Nedbringe CO₂-udledning fra trafik og trafikinvesteringer

- › Omstilling til grønnere drivmidler og transportformer
- › Valg af mindre CO₂-belastende infrastrukturbyggeprojekter

Økonomisk bæredygtighed

- › Samfundsøkonomisk rentabilitet
- › Gennemskuelig projektøkonomi

3. Flere daglige ture i 2035

...800.000 flere ture heraf 310.000 bilture

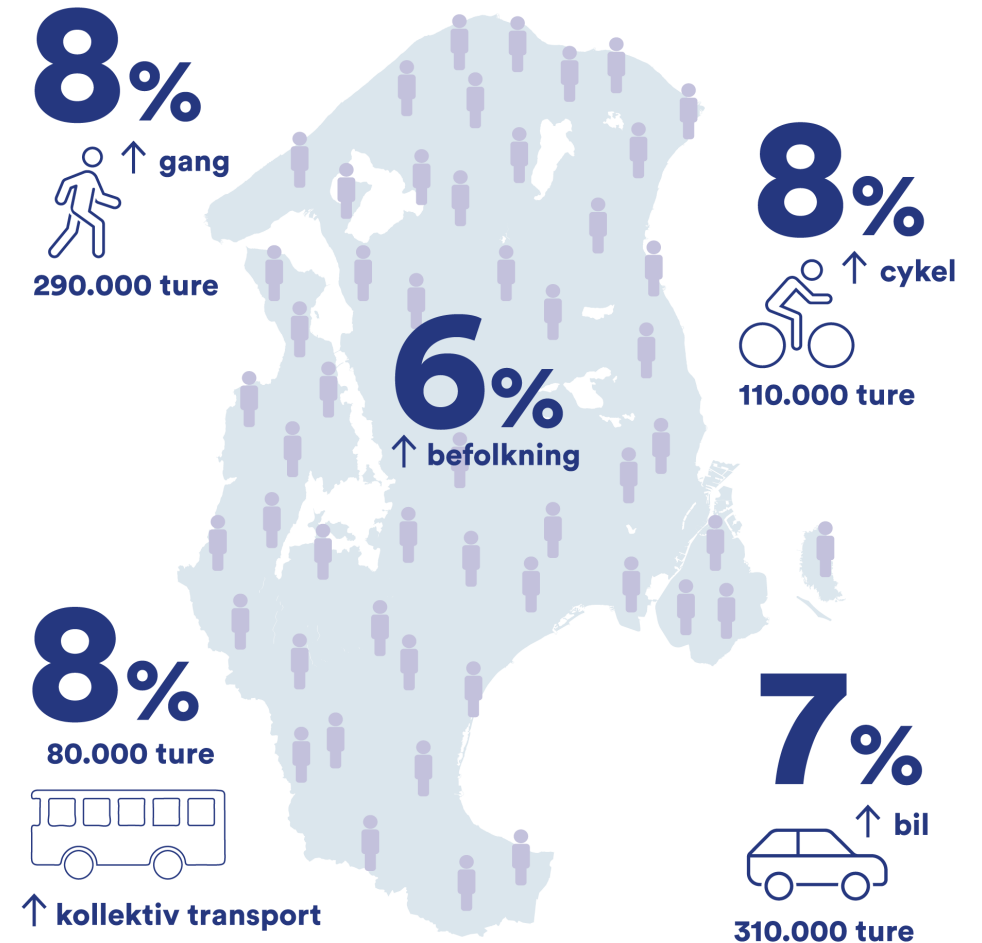
På grund af befolkningsvæksten, den økonomiske udvikling og udbygningen af infrastrukturen forventes antallet af ture i hovedstadsområdet at stige med 8%. Befolkningsvæksten forventes at være 7% i Centalkommunerne, 7% i Ringbyen og 5% i det Øvrige hovedstadsområde.

Der forventes en stigning på 290.000 gangture pr. hverdagsdøgn (8%). Gangturene er typisk korte og dækker både rene gangture, men også en stor del af tilbringerturene (til/fra stoppested og station) til den kollektive transport. Cykeltrafikken stiger med 110.000 (8%) og den kollektive trafik stiger med 80.000 ture pr. hverdagsdøgn (8%). Endelig forventes der 310.000 flere bilture pr. hverdagsdøgn (7%) i 2035 sammenlignet med 2025.

Beregningsforudsætninger for fremskrivningen i COMPASS mod 2035

Udviklingen af mobiliteten i hovedstadsområdet er fremskrevet frem mod 2025 og 2035 ved modelberegninger i Københavns Kommunes trafikmodel COMPASS. 2025 er basisår for analysen. Det betyder, at projekter der tages i brug til og med 2025, er inkluderet i tallene for basisåret, herunder f.eks. Hovedstadens Letbane i Ring 3 og åbning af metrolinje M4 Sydhavnsmetroen. I fremskrivningen til 2035 er besluttede og finansierede infrastrukturprojekter frem mod 2035 taget med i modellen.

I fremskrivningen indgår Transportministeriets forventning om, at kørselsomkostninger med bil vil falde med 18,4% frem mod 2035, mens de kollektive takster forventes at stige med 4,5%. Befolkningsudviklingen frem mod 2035 er baseret på kommunernes seneste befolkningsprognoser og forventes samlet for hele hovedstadsområdet at være på 6%.

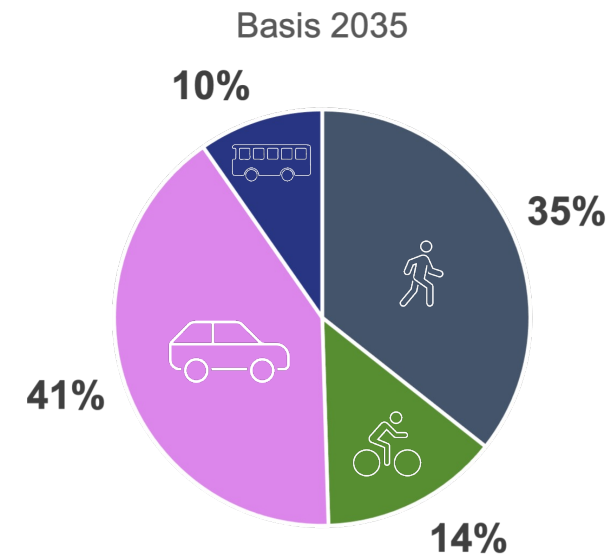
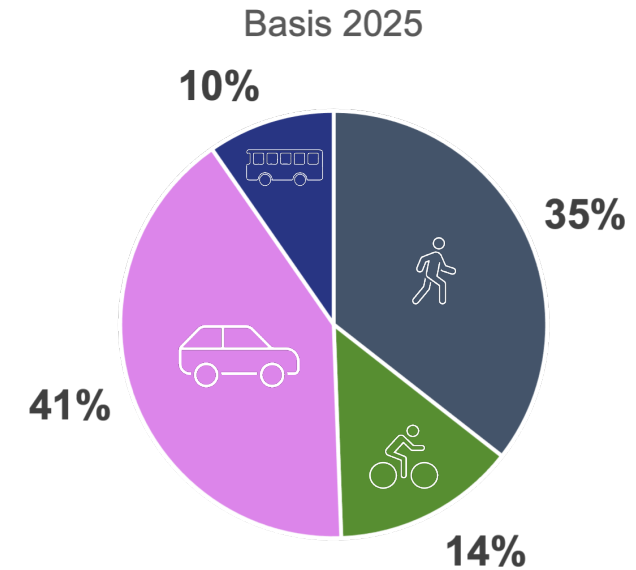
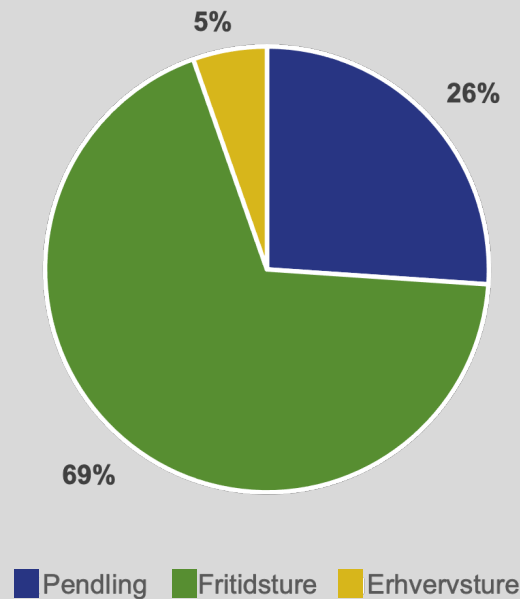
4. Samme modal split

...biltrafik udgør 41% af alle ture

Andelen af ture forventes at stige lige meget for hvert transportmiddel, så modal split (transportmiddelfordelingen) forbliver den samme.

I 2035 står fritidsture for 69 % af alle de daglige ture. Andelen af fritidsture på cykel og særligt kollektiv transport er markant lavere end pendlerture.

Fritidsturene er generelt kortere end pendlerturene, hvorfor der også vil ses mange korte bilture. Dette bidrager til det samlede antal kørte kilometer på vejnettet og betyder, at fritidsturene står for ca. halvdelen af personbiltrafikkens samlede CO₂-udledning.

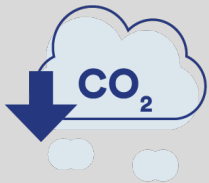

5. Stigende bilejerskab

...stadig mange korte bilture i 2035

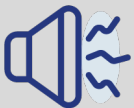
Antallet af biler i hovedstadsområdet forventes at stige med 9% frem mod 2035, hvilket er højere end befolkningsvæksten. Det betyder, at bilejerskabet (antallet af biler pr. 1.000 indbyggere) stiger med 3% i perioden. Antal kørte kilometer i bil- og lastbiltrafikken stiger med 10% frem mod 2035. Samtidig forventes andelen af korte bilture at være stort set uforandret. 45% af bilturene i hovedstadsområdet forventes at være under 5 km og 16% under 2 km.

Den forventede vækst i de daglige ture vil øge presset på vejnettet. Opgjort i kørte km i bil på vejnettet pr. hverdagsdøgn ses en vækst på mellem 9% og 12% for de forskellige geografier (Centralkommunerne, Ringbykommunerne og det Øvrige hovedstadsområde).

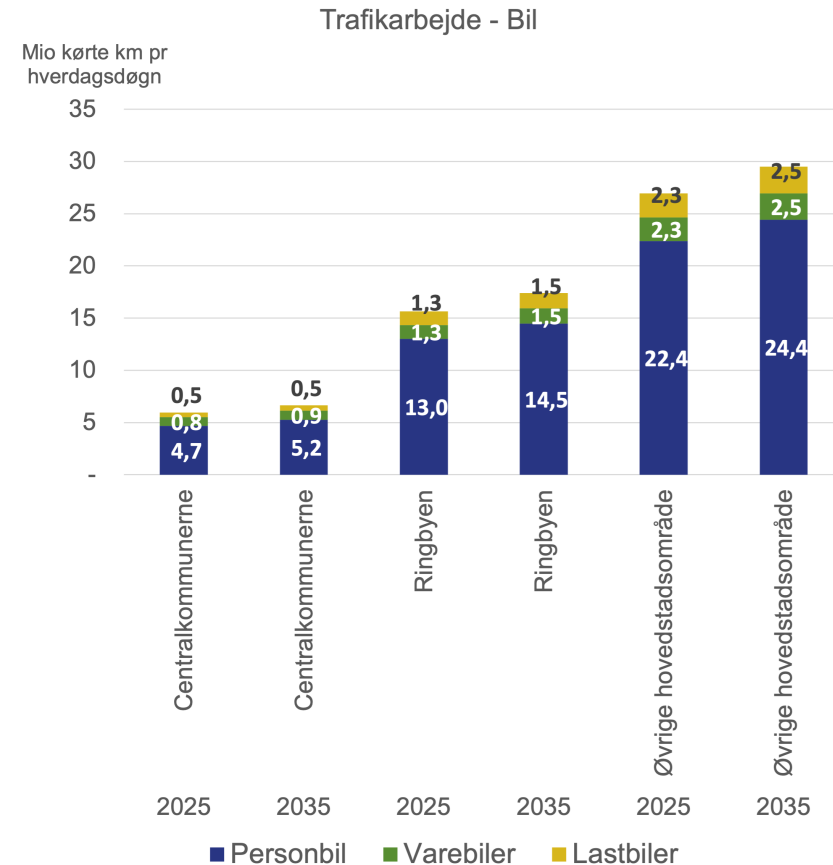
CO₂ udslippet falder

På trods af det stigende antal biler på vejene vil den forventede omstilling til eldrevne transportmidler betyde, at CO₂-udslippet falder med 10%.

Antal støjrante boliger stiger

Antallet af støjrante boliger forventes at stige med 3%, hvor nogle kommuner vil opleve stigninger op til 8-9%. Stigningen er på 7,1% for de stærkt støjbelastede boliger med et støjniveau over 68 dB.

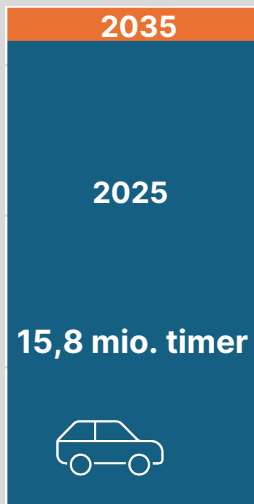
6. Trængslen stiger på vejene

...dette påvirker også bustrafikken

På trods af investeringer i udvidelser af vejkapaciteten vil trængslen stige frem mod 2035 grundet flere bilture og vækst i vare- og lastbiltrafikken. Der er flere strækninger på motorvejsnettet, hvor kapacitetsudnyttelsen i morgenmyldretiden overskrider 100% i 2035. Det gælder eksempelvis den indre del af Frederikssundsmotorvejen, Motorring 3 mellem Jyllingevej og Gladsaxe, og Motorring 4 mellem Albertslund og Ballerup.

Trængslen medfører et samfundsøkonomisk tidstab på vejnettet på 7,1 mia. kr. pr. år i 2035. Det er en stigning på 1,1 mia. kr. pr. år. Trængslen på vejnettet påvirker også fremkommeligheden for bustrafikken i hovedstadsområdet.

16,9 mio. timer

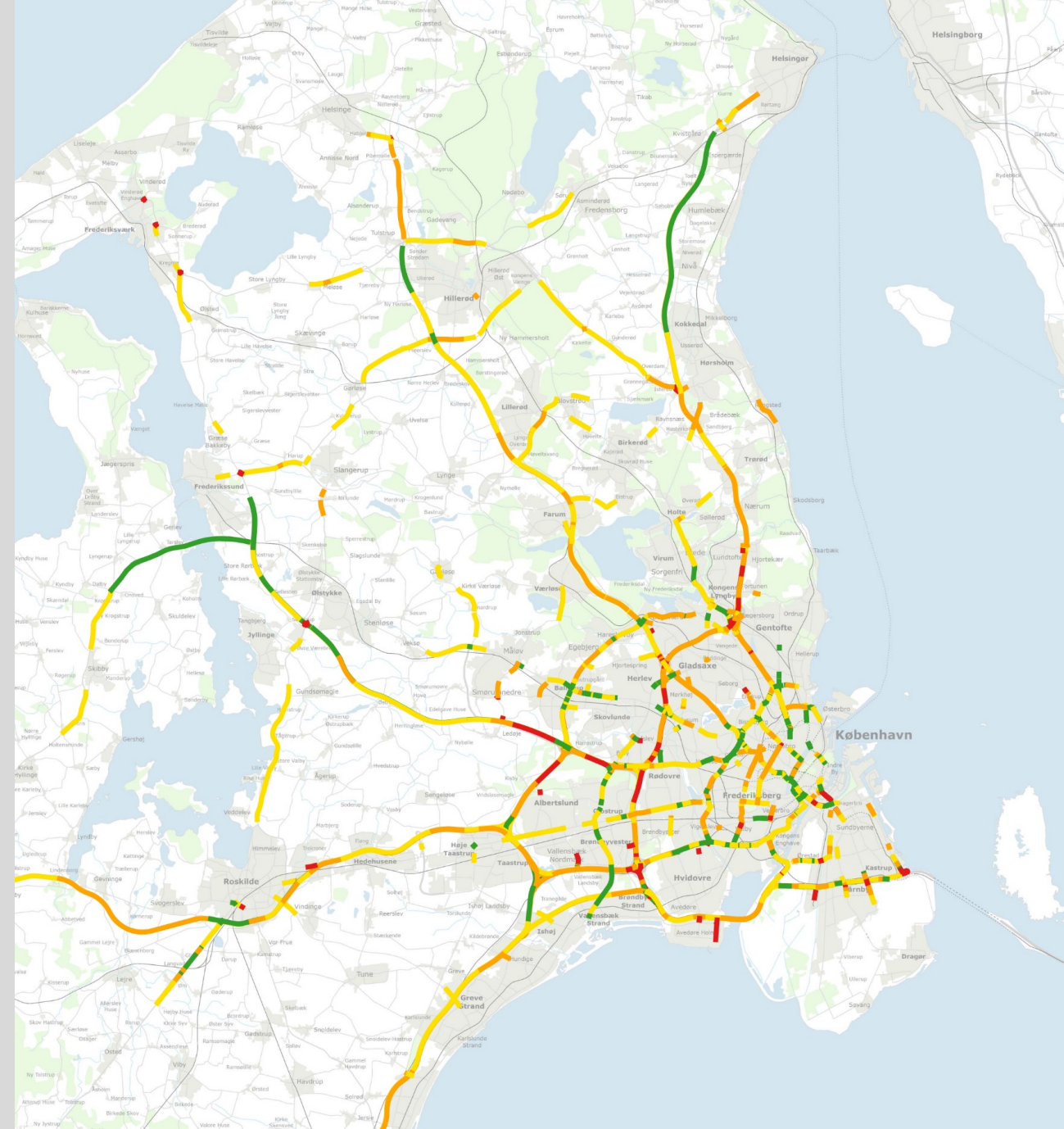
← 1,1 mio. flere timer i trængsel

4,2 mio. timer

← 1,2 mio. flere timer i trængsel*

*Tallene er afrundede

Belastningsgrader 2035 - Morgenmyldretid

0 10 20 km

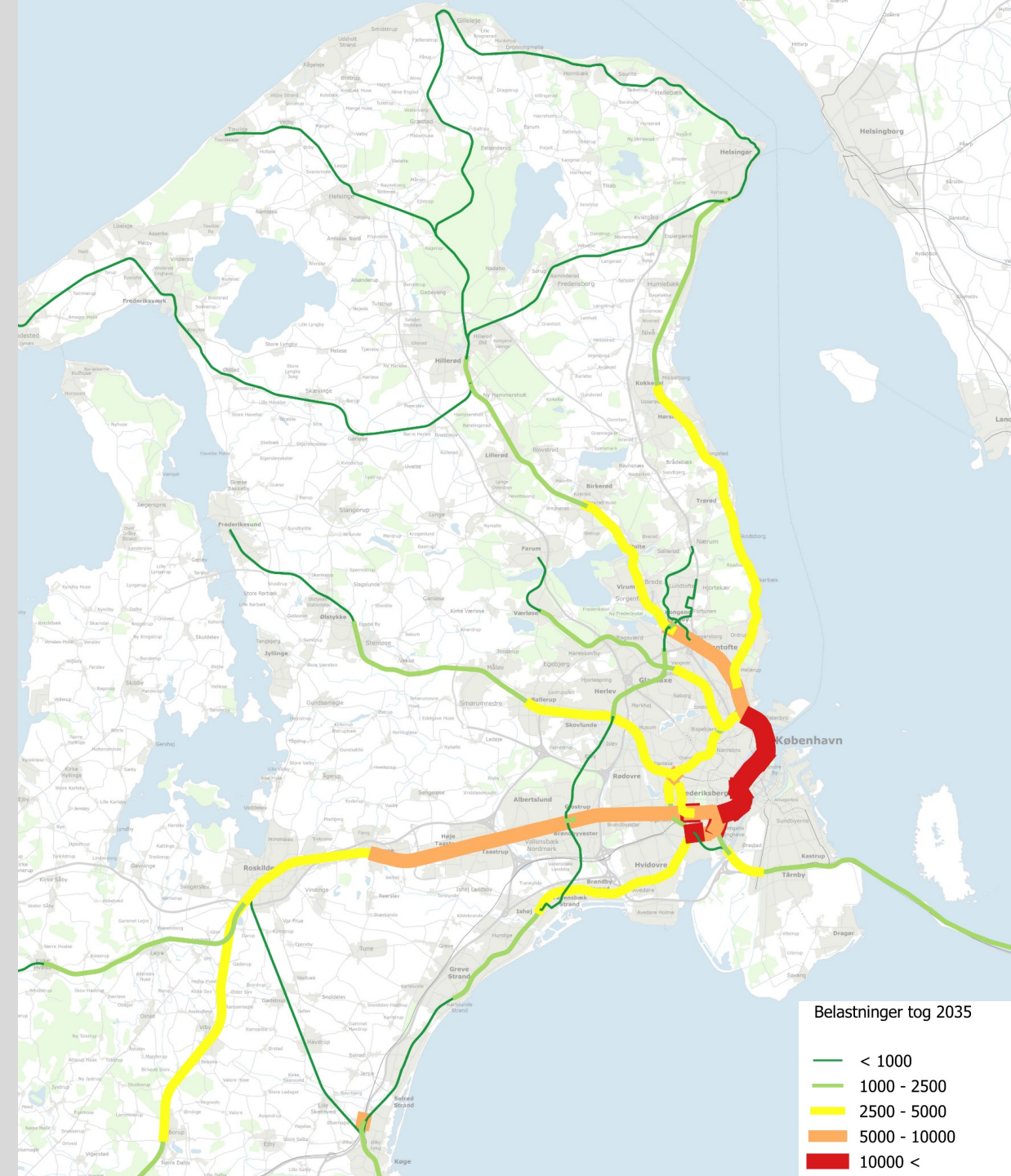
7. Banenettets kapacitetsudfordringer

I dag og forventeligt også i 2035 er der på udvalgte strækninger udfordringer med kapaciteten i den kollektive trafik. Det gælder både ift. mængden af passagerer, og mulighederne for at indsætte flere tog i myldretiderne. Trods kapacitetsudvidelser i banenettet i form af f.eks første etape af M5 og automatiske S-tog vil der fortsat være kapacitetsudfordringer flere steder i den kollektive transport i 2035.

Allerede i dag er banekapaciteten på den centrale strækning mellem Vesterport og Østerport ("Røret"), fuldt udnyttet, og der kan ikke indsættes flere tog i myldretiderne. Dette begrænser mulighederne for at løse kapacitetsudfordringerne på store dele af tognettet (både regional- og S-tog) i hovedstadsområdet.

Særligt på strækninger som metroen over havnesnittet, fjern- og regionaltog mellem Roskilde – København, Malmø - København og på Kystbanen samt flere dele af S-togsnettet indenfor Centalkommunerne og i Ringbyen vil der samtidig være udfordringer med passagerkapaciteten i myldretiderne. Indførelsen af automatiske S-tog vil gøre det muligt at køre togene tættere og dermed med en højere frekvens. Det betyder at S-togskunderne kan se frem til metrolignende drift med flere tog i timen end i dag.

1/3 af passagerne i metroen starter eller slutter deres rejse udenfor Centalkommunerne. Derfor har metronettet også en bredere betydning i et regionalt perspektiv. Metrolinje M5 øger kapaciteten over havnesnittet, men belastningsgraden på den centrale strækning på M1/M2 vil stadig være over 75 % i morgenmyldretiden i 2035.

8. Den kollektive transport

...står svagere uden for Centralkommunerne

Når man ser på mobiliteten i 2035, vil bilen være den dominerende transportform uden for Centralkommunerne.

De interne ture

På de interne ture i Centralkommunerne er hver 5. tur med kollektiv transport. Her dominerer cyklen. På de interne ture i Ringbykommunerne, Byfingrene og det Øvrige hovedstadsområde er den kollektive transports markedsandel markant lavere (4-7% af turene).

Høj kollektiv andel på ture mellem Centralkommunerne og Byfingrene og Øvrige hovedstadsområde

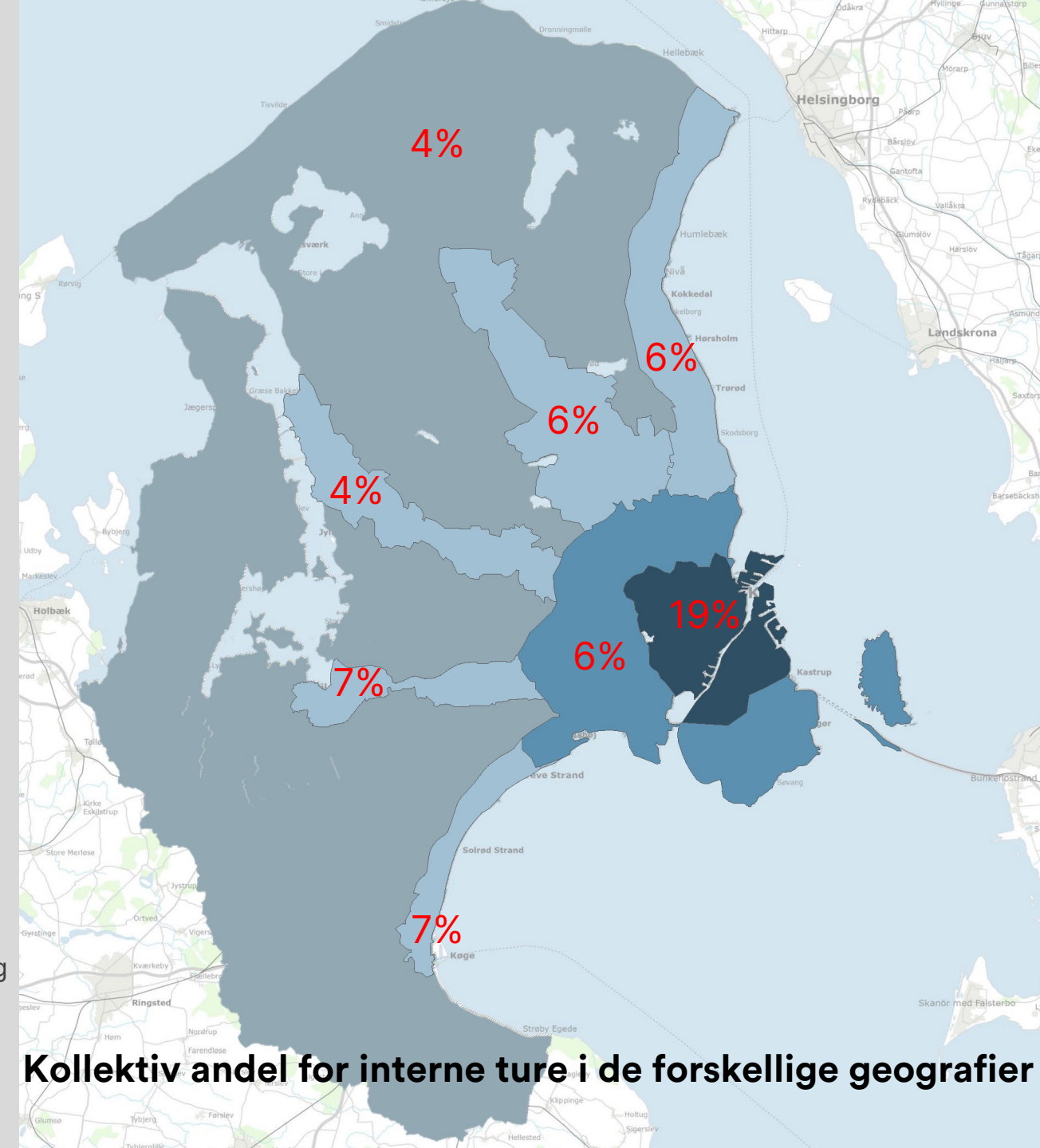
Omkring hver 2. tur mellem Centralkommunerne og de 5 Byfingre er med kollektiv transport. Her gør banebetjeningen i Byfingrene den kollektive transport konkurrencedygtig ift. bilen. Ture mellem det Øvrige hovedstadsområde og Centralkommunerne fordeler de sig med 1/3 med kollektiv trafik og 2/3 med bil. At den kollektive andel ikke er højere, kan skyldes, at den målt på rejsetid ikke er konkurrencedygtig ift. bilen. Lavere frekvens og behov for skift på den kollektive rejse kan være andre medvirkende forklaringer.

Bilen dominerer i ture til og fra Ringbykommunerne

Der er mange rejser mellem mål i Ringbykommunerne og de fem Byfingre. I modsætning til ture mellem Centralkommunerne og Byfingrene er den kollektive andel af ture mellem Ringbykommunerne og Byfingrene væsentlig lavere, mellem 10% og 14%.

Bilen dominerer på tværs mellem Byfingre og Øvrige hovedstadsområde

På tværs af det Øvrige hovedstadsområde og mellem Byfingrene er bilen den dominerende transportform og står for 85-93% af turene.

Kollektiv andel for interne ture i de forskellige geografier

9. Cykeltrafikken mister terræn

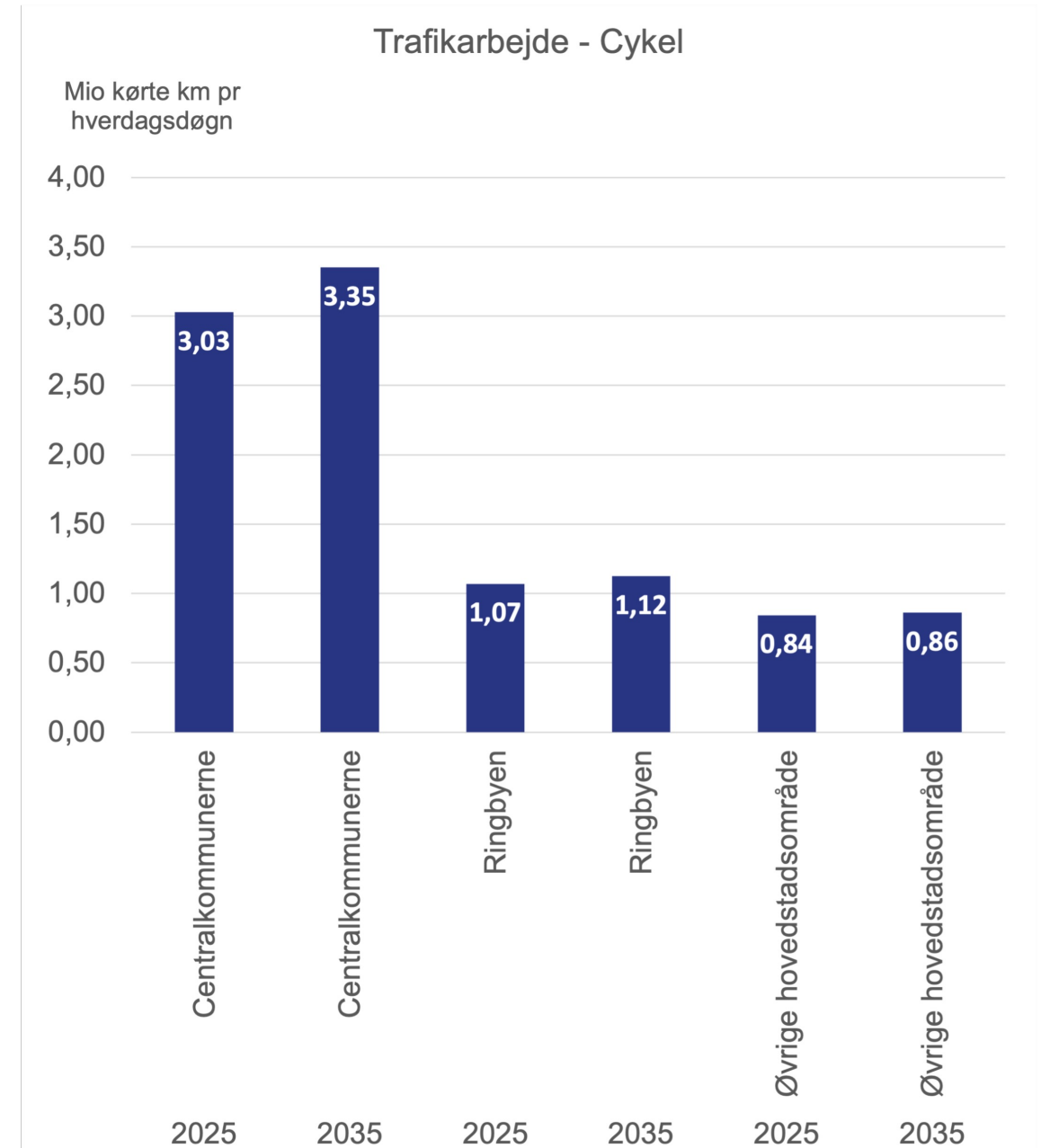
...uden for Centralkommunerne

I 2035 vil der dagligt blive kørt ca. 5,3 mio. km på cykel på vej- og stinettet i hovedstadsområdet.

I Centralkommunerne vil antallet af cyklede kilometer stige markant, men i Ringbyen og det Øvrige hovedstadsområde mister cykeltrafikken terræn til øvrige transportmidler.

De kørte kilometer på cykel forventes at stige med 11% i Centralkommunerne. Den tilsvarende vækst for biltrafikken er 12%.

I Ringbykommunerne forventes cykeltrafikken at stige med 5%, og i resten af hovedstadsområdet er stigningen kun på 2% på trods af en højere befolkningstilvækst.

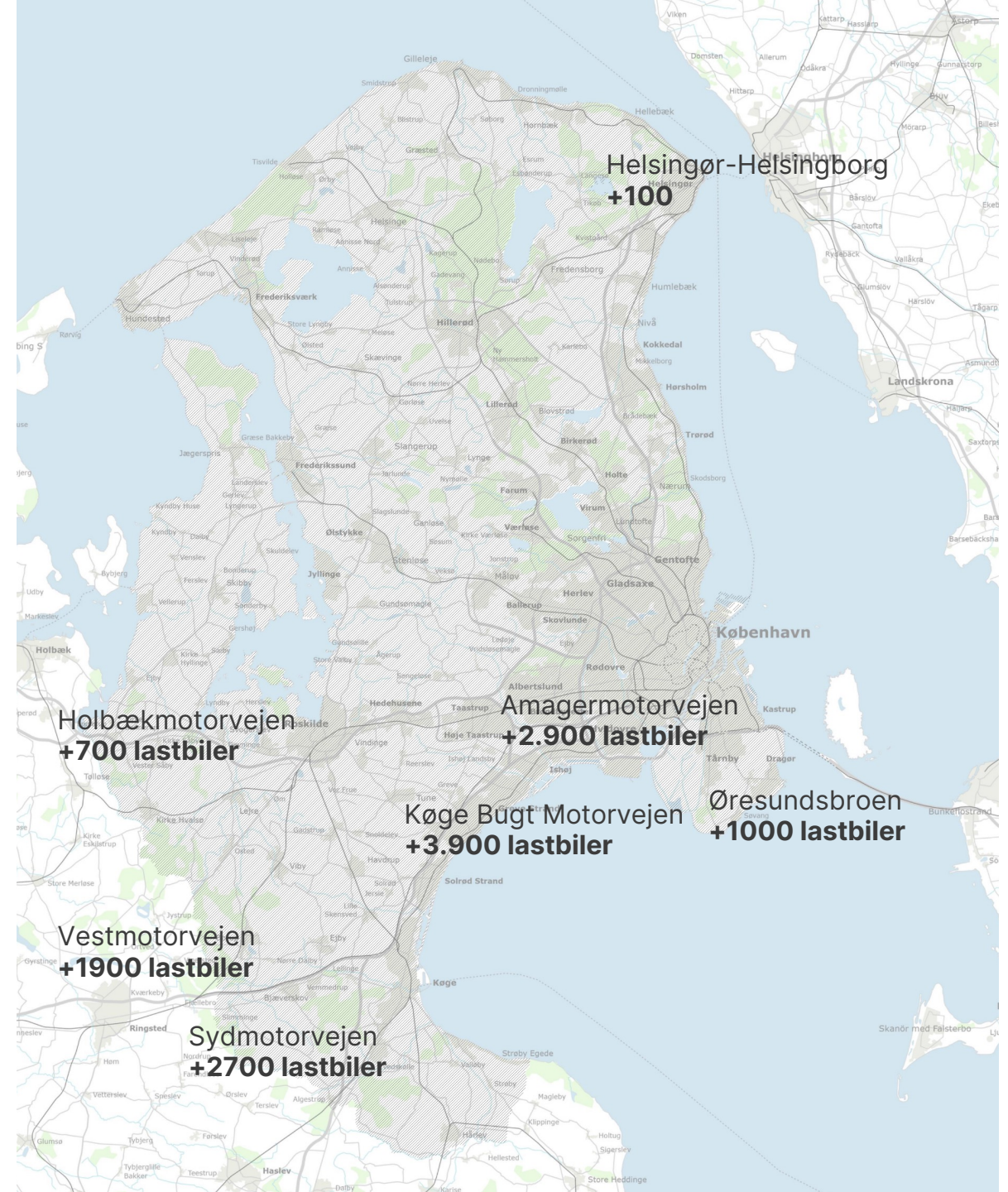
10. Der kommer flere lastbiler på vejnettet

...en del er ture til- og fra hovedstadsområdet

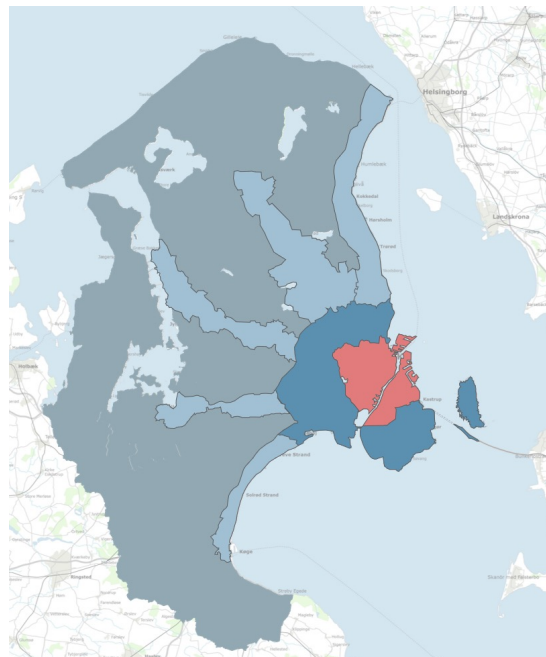
Lastbiltrafikken udgør omkring 8% af trafikken på vejnettet i hovedstadsområdet. Udviklingen i lastbiltrafikken viser en forventet stigning på 11% i perioden frem til 2035. En del af væksten er drevet af udviklingen i oplandstrafikken til hovedstadsområdet og transittrafikken, herunder ture via Femern og Øresundsbroen hvor der er høje forventede vækstrater for den tunge trafik. Lastbiltrafikken belaster det overordnede vejnet og i særlig grad motorvejsnettet.

Eksempelvis beregnes lastbiltrafikken i 2035 til at stige med:

- 37% i døgnet på Sydmotorvejen
- 61% på Øresundsbroen
- 19% mod Vestdanmark
- 28% på Køge Bugt motorvejen ved Greve
- 30% på Amagermotorvejen ved Kalvebodbroen

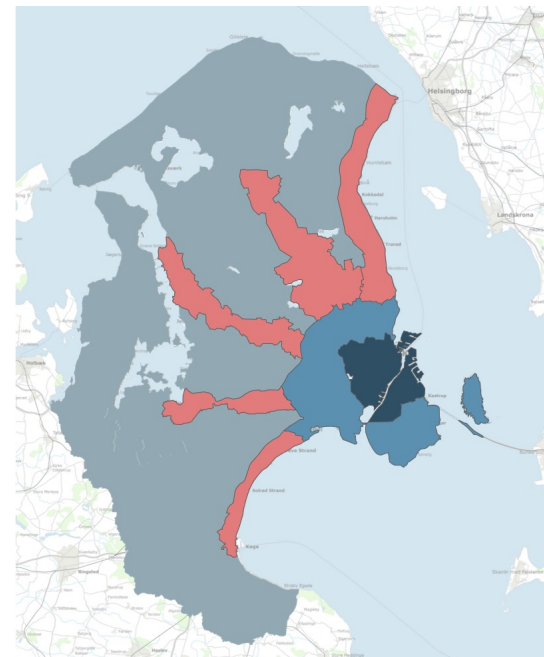

11. Opsamling på udfordringer i de enkelte geografier

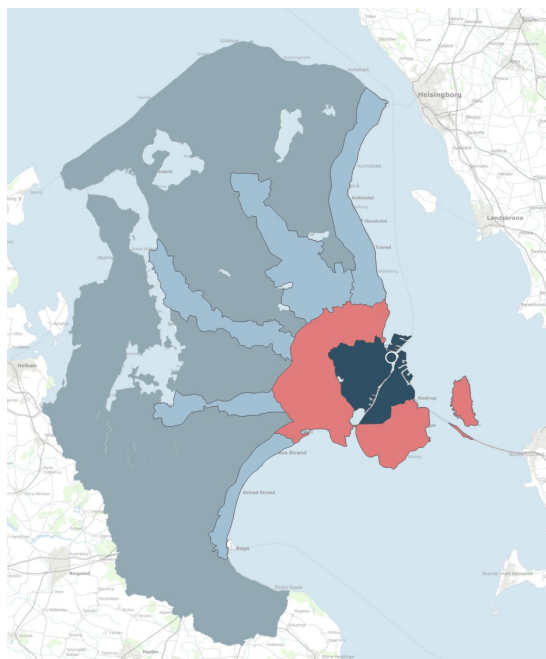
Centralkommunerne

- En cykel- og gangtrafik i vækst udfordrer faciliteter og infrastruktur.
- Væksten i bilejerskab presser vejnettet og øger trængsel.
- Stor vækst i antallet af påstigere i Metro og S-tog kan udfordre kapaciteten.
- Bustrafikkens fremkommelighed vil blive forringet som følge af stigende trængsel.

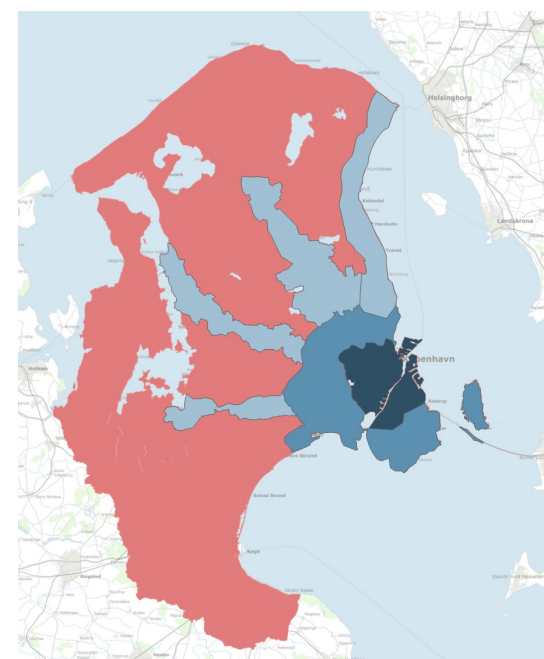
Byfingrene

- Meget høj bilandel (85%-95%) på ture mellem Byfingrene.
- Cykelandelen af de interne ture er lav.
- En høj andel af kollektiv transport på ture mellem Byfingrene og Centralkommunerne skal understøttes af gode knudepunkter.
- Højere kollektiv transport andel når der er højklassede kollektive forbindelser mellem byfingrene (Tog, S-Bus).

Ringbyen

- Væksten i vejtrafik giver en øget støjbelastning og flere støjbelastede boliger.
- Trængslen på vejnettet begrænser fremkommeligheden og øger tidstabet.
- Cykeltrafikken fylder lidt i de interne ture.
- Lav markedsandel for kollektiv transport på de interne ture.

Øvrige hovedstadsområde

- Både cyklens og den kollektive transports andel af ture er lav fra det Øvrige hovedstadsområde til de andre geografier.
- Cykeltrafikken taber markedsandel til bilen.
- På ture til ikke stationsnære rejsemål kan den kollektive transport tidsmæssigt ikke konkurrere med bilen.

12. Udfordringer og potentialer ift. at nå visionen

Ser man på visionen vedtaget i KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden, så udgør resultaterne fra analysen både udfordringer og potentialer.

I figuren oplistes hovedresultaterne fra analysen i forhold til deres betydning for visionens fire punkter.

Sikre bedre mobilitet og mindske trængsel og støj

- › Så folk kan komme til og fra arbejde uden unødigt tidsspild
- › For at sikre vækst og udvikling

› De forventede 800.000 flere daglige personture i 2035 vil være mærkbart både på veje, baner og stier. Særligt vil de forventede 310.000 ekstra bilture pr. døgn være en udfordring for ønsket om at mindske trængsel og støj.

› Det er en udfordring at biltrafikken samlet set vil bruge 21,1 mio. timer om året i trængsel i 2035. Det er en stigning på 2,3 mio. timer sammenlignet med 2025 og et yderligere samfundsøkonomisk tidstab svarende til 1,1 mia. kr. om året. Trængslen forventes også at påvirke bustrafikken.

› Når man ser på mobilitet i 2035, er det bemærkelsesværdigt, at bilen vil udgøre størstedelen af turene uden for Centralkommunerne. Både på de interne ture i Ringbykommunerne, Byfingrene og det Øvrige hovedstadsområde samt i alle rejserelationer mellem disse geografier.

Styrke en sammenhængende hovedstadsregion og et integreret arbejdsmarked

- › Så der er gode kollektive transportmuligheder
- › For at sikre nem tilgængelighed til arbejdspladser, en mobil arbejdsstyrke og friere bevægelighed

› Der forventes særligt flere ture til og fra Centralkommunerne, hvilket kan udfordre tilgængeligheden til arbejdspladser og øge behovet for gode kollektive transportmuligheder.

› En forventet øget vækst i den kollektive transport, primært i Metro, S-tog og på lokalbaner, samt et øget antal påstigere på en række af hovedstadsområdets større knudepunkter, kan udfordre kapaciteten og den frie bevægelighed.

› Der forventes flere kapacitetsudfordringer i den kollektive transport særligt på strækninger i Centralkommunerne, som vil påvirke store dele af togdriften i hovedstadsområdet.

Sikre bæredygtige, klimavenlige løsninger

- › For at reducere udledning af CO₂e
- › Der er cirkulære og reducerer brug af råstoffer

Sikre at hovedstaden fortsat er et godt sted at bo, leve og drive virksomhed

- › Hvor trafikstøj langs de store veje reduceres
- › Så der er gode muligheder for aktiv transport - såsom cykling

› Der forventes en halv million flere daglige fritidsture i 2035. Den største andel af disse ture vil være med bil, og de vil stå for halvdelen af personbiltrafikkens CO₂-udslip, hvilket vil være en udfordring, når der skal findes bæredygtige og klimavenlige løsninger.

› I bestræbelserne på at mindske CO₂-udslippet samt støj- og partikelforurening kan den forventede stigning i lastbiltrafikken til og fra hovedstadsområdet blive en udfordring.

› På grund af omstilling til eldrevne transportmidler forventes det, at CO₂-udsplippet vil falde med 10%. En positiv udvikling som dog ikke bidrager tilstrækkelig til klimalovens generelle målsætning om en 70% reduktion i 2030.

› Det forventes, at der også i 2035 vil være mange korte bilture, og der kan være et potentiale for at overflytte flere af disse ture til aktiv transport.

› Antallet af kørte kilometer for motorkøretøjerne vil stige 9-12% på vejnettet, hvilket forventes at få en negativ påvirkning af støjbelastningen. I Centalkommunerne vil antallet af cyklede kilometer dog også stige markant, hvilket kan forbedre folkesundheden både ift. mindre støj og øget fysisk aktivitet.

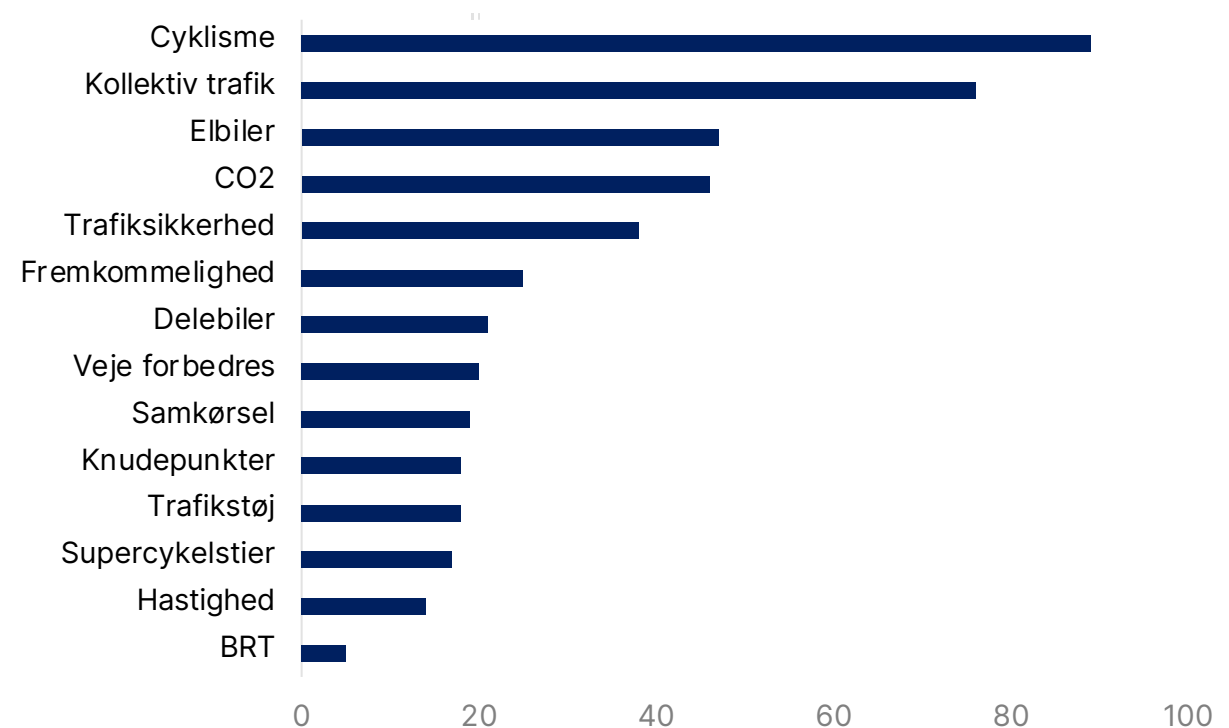
› Det er en udfordring at antallet af støjramte boliger forventes at stige med ca. 3% på grund af en stigende antal bilture på vejene i 2035.

13. Kortlægning af planer og politikker

Sideløbende med udarbejdelsen af rapporten er regionale og kommunale politikker og planer kortlagt for regionen og alle de 29 kommuner i KKR Hovedstaden. Her ses det, hvilke emner kommunerne er særligt optaget af.

Desuden er kortlægningen blevet brugt til at få et overblik over hvilke tværkommunale indsatser, de forskellige kommuner arbejder for. Denne indsigt bliver bragt videre ind i scenarieudviklingen i Fase 2.

Emner der fylder mest i kommunerne og regionens planer og politikker

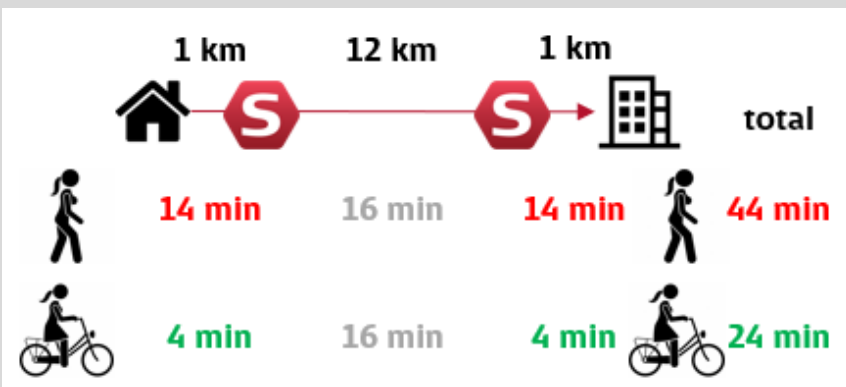

14. Udfordringer set fra trafikskaberne

Sideløbende med udarbejdelsen af rapporten har der været dialog med trafikskaberne, Movia, DSB og Metroselskabet/Hovedstadens Letbane om, hvilke udfordringer de ser i dag og frem mod 2035, og hvordan de 29 kommuner i KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden kan gøre den kollektive transport mere attraktiv frem mod 2035.

Inspiration fra dialogen bliver bragt videre ind i scenarieudviklingen i Fase 2.

Den samlede kollektive rejse fra A til B bliver tidsmæssigt væsentlig mere konkurrencedygtig ift. en bilrejse, hvis cyklen bliver brugt som til- og frabringer transport.

Kollektiv rejse med og uden cyklen som til- og frabringer transport

Hvilke emner peger trafikskaberne på?

- Fortætning omkring stationer - styrke samspillet mellem station og opland.
 - Cyklen som til- og frabringer har stort potentiale for den samlede rejsetid.
 - Cykeltrafikkens fysiske forhold omkring stationer kan forbedres.
- Gøre det enkelt og attraktivt at rejse kollektivt.
 - Et forsimplet zonesystem.
 - Billigere længere rejser og dyrere korte rejser – det ville understøtte overflytning af bilture særligt fra 10 km og opefter, hvor konkurrencen til cykel er lille.
- Udnytte forbedringerne på banerne til at tiltrække flere kunder til det samlede kollektive system.
- Påvirke konkurrenceforholdet mellem bil og kollektiv transport for at flytte flere over i kollektiv transport.
 - Parkeringspolitikken - Restriktioner, parkeringszoner og parkeringsafgifter.

15. Den videre proces

KKR Hovedstaden, Københavns Kommune og Region Hovedstadens fælles tværgående analyse af mobiliteten i hovedstadsområdet består overordnet af to faser.

Denne resumérapport er en del af afrundingen på arbejdet med fase 1. Sideløbende med udarbejdelsen af rapporten er regionale og kommunale politikker og planer kortlagt. Ligesom alle involverede kommuner samt en række interessenter er blevet inddraget for at drøfte udfordringer og potentialer og udpege relevante indsatser.

Indsatserne bidrager til et katalog for greb og indsatser, der sammen med resultaterne fra denne rapport og de øvrige input indgår i analysens fase 2. På baggrund af dette vil der blive udarbejdet og effektberegnet på en række scenarier for fremtidens mobilitet, der skal kortlægge, hvordan og med hvilke greb de centrale punkter i visionen kan opnås.

Projektets samlede analysearbejde forventes præsenteret primo 2025 og skal indgå i det fremadrettede samarbejde omkring infrastrukturprojekter og mobilitetsløsninger på tværs af de 29 kommuner i KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden.

Fase 1

Kortlægning og beskrivelse af udfordringer og potentialer

- Opdatering af trafikmodellen COMPASS med befolkningsprognoser, væsentlige besluttede og finansierede infrastruktur- og byudviklingsprojekter mm.
- Kortlægning af regionale og kommunale politikker og ønsker på mobilitetsområdet og inddragelse af andre analyser.
- Inddragelse af interessenter og trafiksekskaber.
- Udarbejdelse af udkast til indsatskatalog til fase 2
- Afholdelse af fællesmøde og workshop for alle kommunerne i regionen, hvor kortlægning, udfordringer, potentialer og relevante indsatser blev drøftet.
- Kortlægning og beskrivelse af trafik og trafikstrømme i hovedstadsområdet nu og i 2035, samt overordnede udfordringer og potentialer.
- Offentliggørelse og afrapportering for KKR Hovedstaden, samt Region Hovedstaden og Københavns Kommune.

Fase 2

Opstilling af løsningsmuligheder og scenarier

- Afholdelse af fælles scenarie-workshop for alle kommunerne i regionen samt andre relevante interessenter, hvor forskellige greb og indsatser drøftes.
- Færdiggørelse af indsatskatalog.
- Udvælgelse og opstilling af scenarier, som skal beregnes og effektvurderes på baggrund af vision og pejlemærker.
- Beskrivelse og beregning af scenarier udvalgt.
- Præsentation og møder om resultaterne fra analysen.

**3.11 Præsentation af mobilitetens udvikling i
hovedstadsområdet fra 2025 til 2035 – Den tværgående
mobilitetsanalyse for hovedstadsområdet del 1**

Vision for fælles prioriterede infrastrukturprojekter i hovedstadsområdet

KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden

Hovedstadsregionen er den region i Danmark, hvor trængslen er størst, og den stiger i takt med befolkningstilvæksten. Væksten i indbyggere og arbejdspladser betyder, at der skal håndteres 20 pct. flere rejser i 2035, hvilket lægger et pres på hele trafiksystemet. Trafik og mobilitet på tværs af Fingerplanen giver nye flaskehalse og sætter begrænsninger for geografis udvikling. Samlet viser tal fra analysen "[Trafikale scenarier for Hovedstadsområdet](#)", at i 2015 tilbragte bilisterne i hovedstadsområdet 16,7 mio. timer i trafikken på grund af trængsel, og prognoserne forudser en fordobling til 33,4 mio. timer i 2035.

Tæt trafik i et område med højt befolkningstal medfører desuden, at op mod 50 pct. af landets støjplagede boliger ligger i hovedstadsområdet. Der er således et afgørende behov for også at imødekomme udfordringerne med støjplagede boliger og grønne områder udlagt til rekreative formål.

I hovedstadsregionen er potentialet væsentligt for at øge andelen af grønnere og sundere hverdagstransport, da pendlingsafstandene mange steder er relativt korte. Dertil kommer et behov for at fortsætte den grønne omstilling af transporten for at kunne levere på klimadagsordenen og 70%-målsætningen.

Vision

På baggrund af Infrastrukturplan 2035 blev der peget på et yderligere behov for fortsat at styrke infrastruktur og mobilitetssamarbejdet i hovedstaden. Derfor vedtog KKR Hovedstadens og Region Hovedstadens i februar 2023 en fælles vision, der danner retning for det fremadrettede arbejde med infrastruktur og mobilitet, herunder den tværgående mobilitetsanalyse, der løber fra 2023 til ultimo 2024.

<p>Vision Hovedstadens kommuner og Regionen ønsker at samarbejde omkring infrastrukturprojekter og mobilitetsløsninger, som skal:</p>	
<p>Sikre bedre mobilitet samt mindske trængsel og støj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Så folk kan komme til og fra arbejde uden unødigt tidsspild • For at sikre vækst og udvikling 	<p>Sikre bæredygtige, klimavenlige løsninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • For at reducere udledning af CO₂e • Der er cirkulære og reducerer brug af råstoffer
<p>Styrke en sammenhængende hovedstadsregion og et integreret arbejdsmarked</p> <ul style="list-style-type: none"> • Så der er gode kollektive transportmuligheder • For at sikre nem tilgængelighed til arbejdspladser, en mobil arbejdsstyrke og friere bevægelighed 	<p>Sikre, at hovedstaden fortsat er et godt sted at bo, leve og drive virksomhed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvor trafikstøj langs de store veje reduceres • Så der er gode muligheder for aktiv transport – såsom cykling

Bag visionen ligger også en bevidsthed om, at Hovedstaden hænger tæt sammen med resten af Danmark og Sydsverige i Greater Copenhagen-metropolregionen, især er der en vigtig kobling til Region Sjælland.

Pejlemærker

Der blev ligeledes vedtaget en række pejlemærker, der er knyttet op på den overordnede vision for det videre arbejde med infrastruktur- og mobilitetsindsatser. Et grundlæggende kriterium er, at projekter og tiltag skal have tværgående relevans i hovedstaden og levere på ét eller flere af de fælles pejlemærker. Nogle tiltag og projekter vil levere på alle eller flere af kriterierne på én gang, mens andre projekter måske vil bidrage til at fremme ét frem for andre.

1. Fælles og tværgående relevans i hovedstadsområdet
 - 1.1 Bred kommunal og regional effekt, herunder imødekomme af yderkommunernes mobilitetsbehov
 - 1.2 Projekter, som kommer mange indbyggere, arbejdspladser og geografiske områder til gavn
2. Styrke sammenhæng og fremkommelighed
 - 2.1 Mindsket rejsetid på veldefinerede rejser i hovedstadsområdet
 - 2.2 Nye transportformer og teknologisk innovation
3. Nedbringe CO2-udledning fra trafik og trafikinvesteringer
 - 3.1 Omstilling til grønnere drivmidler og transportformer
 - 3.2 Valg af mindre CO2-belastede infrastruktur-byggeprojekter
4. Øge folkesundheden
 - 4.1 Omstilling til cyklisme og andre sundhedsfremmende transportformer
 - 4.2 Mindske støj og partikelforurening
5. Bidrage til en mere attraktiv kollektiv transport
 - 5.1 Bedre adgang og høj kvalitet, samt en god rejseoplevelse
 - 5.2 Styrket sammenhæng mellem transportformer
6. Økonomisk bæredygtighed
 - 6.1 Høj samfundsøkonomisk rentabilitet
 - 6.2 Gennemskuelig projektøkonomi

Pejlemærkerne er som udgangspunkt af kvalitativ karakter, men kan vurderes på flere niveauer (fra helt simpelt "ja/nej" til egentlige avancerede samfundsøkonomiske beregninger). På nuværende tidspunkt er det centrale ikke, at alle projektidéer kan og skal beregnes til sidste decimal, men at der anvendes en fælles ramme og forståelse omkring pejlemærkerne, ikke mindst ift. den politiske forankring/ejerskab og den tilknyttede kommunikation.

**3.11 Præsentation af mobilitetens udvikling i
hovedstadsområdet fra 2025 til 2035 – Den tværgående
mobilitetsanalyse for hovedstadsområdet del 1**

Tværgående mobilitetsanalyse for hovedstadsområdet

De 29 kommuner i KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden har i 2023 besluttet at gennemføre en tværgående mobilitetsanalyse. Analysens formål er at øge vidensgrundlaget om den tværgående mobilitet i hovedstadsområdet. Derudover skal analysen, når den ligger klar i ultimo 2024, indgå som vidensgrundlag og kvalificering i forbindelse med efterfølgende drøftelser omkring nye fælles prioriterede (VIP) infrastrukturprojekter og mobilitetsløsninger i hovedstadsområdet.

Mobilitetsanalyse – hvordan

Mobilitetsanalysen har hovedstadsregionen og de 29 kommuner som sit geografiske fokus, med sammenhængen i Greater Copenhagen som perspektiv.

Analysen vil bestå af to faser.

- Fase I vil give en status nu og i 2035 for mobiliteten, herunder trængsel på vej og i den kollektive trafik, klima og trafikstøj med mere.
- Fase II vil have fokus på indsatser, der kan fremme en mere effektiv og klimavenlig mobilitet, hvor fremkommelighed på vej, i den kollektive trafik og aktiv transport og sammenhæng på tværs af regionen styrkes.

Analysen inddrager trafikmodeller og eksisterende viden. Således er allerede gennemførte lokale, regionale og nationale trafik- og infrastrukturanalyser, der har betydning i forhold til hovedstadsområdet referencer for mobilitetsanalysen.

Analysen vil undersøge, hvordan fire centrale visionspunkter kan opnås:

- Sikre bedre mobilitet samt mindske trængsel og støj
- Styrke en sammenhængende hovedstadsregion og et integreret arbejdsmarked
- Sikre bæredygtige klimavenlige løsninger
- Sikre, at hovedstaden forsat er et godt sted at bo, leve og drive virksomhed

Hovedstadens kommuner inddrages løbende. Andre relevante interessenter såsom faglige eksperter, interesseorganisationer, erhvervslivet etc. i hovedstadsområdet bliver inviteret til at give input i arbejdet med mobilitetsanalysen.

Hvem

Mobilitetsanalysen er besluttet af de 29 kommuner i KKR Hovedstaden samt Region Hovedstaden. KKR-formandskabet, Københavns Kommunes Teknik- og Miljøborgmester samt regionrådsformanden udgør den politiske styregruppe.

Økonomi og tidsplan

Mobilitetsanalysen finansieres af Københavns Kommune og Region Hovedstaden, og gennemføres i perioden foråret 2023-ultimo 2024.

Yderligere oplysninger kan ras hos:

Niels Stange

Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Tlf. 2058 1815
E-mail cl8v@kk.dk

Maria Cecilie Pautsch Weischer

KKR Hovedstaden
Tlf. 29 12 12 55
E-mail rcw@albertslund.dk

Karin Langendorf

Region Hovedstaden,
Center for Regional Udvikling
Tlf. 20528619
E-mail karin.langendorf@regionh.dk

